

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Izdatni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien št. 105.241.

Letošnja konferenca Male antante

Odhod naše delegacije z zunanjim ministrom dr. Marinkovičem — Velika važnost letošnje konference

Beograd, 21. junija, r. Kakor že javljeno, se bo vršila konferenca zunanjih ministrov Male antante v času od 25. do 27. v Štrbskem Plesu. Beograjsko »Vreme« poroča, da bo zunanji minister g. dr. Marinkovič v ponedeljek odpotoval na Čehoslovaško. Z njim potuje ob enem direktor političnega oddelka zunanega ministrstva g. Konstantin Fotič in ministrov osebni tajnik g. Kosta Pavlovič. Konferenci Male antante bosta prisostvovala tudi naš poslanik v Bukarešti g. Čolak-Antić in naš poslanik in Pragi general g. Peter Pešič. Ob enem z našo delegacijo odpotujeta v Štrbske Pleso tudi rumunski poslanik v Beogradu g. Filodor in čehoslovaški poslanik v Beogradu g. dr. Flieder.

O pomenu letošnje konference Male antante objavlja »Vreme« naslednje informacije:

»Letošnja konferenca bo v toliko pomembnejša, ker bo dala Mali antanti definitivno obliko. Mala antanta je pri vseh prilikah pokazala, da je normalna organizacija, ki jo družijo skupnost interesov. Niti največje izpremembe v notranji politiki posameznih držav, članic Male antante, niso mogle omajati ali zrahljati medsebojnih vezi. Najboljši dokaz temu sta 6. januar v Jugoslaviji in nedavna izprememba na prestolu Rumunije. Moč in solidarnost Male antante se je pokazala tudi na haaški in pariški konferenci, ko so vse tri države nastopale vedno enotno in kot celota, ki je ni moglo ničesar omajati. Tako Rumunija, kakor Čehoslovaška in Jugoslavija so si postavile neomajno načelo, da je za mednarodne odnose Male antante edino zadovoljiva ona rešitev, ki popolnoma zadovoljuje interese vseh treh držav, ne pa posameznih članic.

te, ki popolnoma zadovoljuje interese vseh treh držav, ne pa posameznih članic.

Na konferenci v Štrbskem Plesu se bo razpravljalo o splošnem političnem položaju, a več zelo važnih političnih vprašanj daje temu sestanku Male antante posebno važnost. Razpravljalo se bo nadalje o položaju, nastalem po sprejemu haaškega in pariškega sporazuma in o načinu izvajanja teh sporazumov. Proučil se bo nadalje gospodarski problem med državami Male antante in sprejeti bodo tudi sklepi o enotnem stališču do Briandovega predloga o osnovanju evropske unije.

Kakor že javljeno, bo po končani konferenci Male antante v Štrbskem Plesu jugoslovenski zunanji minister dr. Marinkovič odpotoval skupno z rumunskim zunanjim ministrom Mironescom v Bukarešto, kjer bosta razpravljala o vseh onih vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Dr. Marinkovič bo izkoristil to priliko tudi za to, da stopi v stike z vodilnimi rumunskimi politikmi.

Pariz, 21. junija, AA. Po poročilih pariškega »Le Temps« iz Bukarešte bo trajala konferenca Male antante od 26. do 28. junija t. l. Po informacijah iz istega vira bo jugoslovenski minister za zunanje zadeve dr. Voja Marinkovič po konferenci Male antante odpotoval z rumunskim ministrom za zunanje zadeve Mironescem v Bukarešto, kjer bo ostal 2 do 3 dni. Oba ministra bosta v Bukarešti proučila vprašanja, ki tangirajo obe državi. Dr. Marinkovič bo pri tej priliki stopil v stike tudi z različnimi rumunskimi politikmi.

Proslava koroškega plebiscita v Celovcu

Slavnosti so pričele včeraj ob navzočnosti avstrijskih in nemških politikov — Manifestacije za »Anschluss«

Celovec, 21. junija, s. V okvirju svečanosti o priliki 10letnice koroškega plebiscita je imela danes avstrijsko-nemška ljudska zveza svoj strankin zbor. Poleg oficijelnih koroških osebnosti so bili navzoči zastopniki nemških strank, in sicer za nemško nacionalno ljudsko stranko dr. Hölscher, za avstrijsko-nemško ljudsko zvezo ga. dr. Kempova, kot zastopnik avstrijske socialne demokracije dr. Renner, kot zastopnik nemške socialne demokracije poslanec Gerlach in kot zastopnik demokratske stranke Nemčije ministerjalni direktor dr. Götz. Zvezo nemških mest je zastopal dr. Harfenstein. Po obligatnih pozdravilih je imel celovski mestni

tajnik dr. Gratzhofer predavanje »Koroška in Anschluss«, v katerem se je obširno bavil tudi s koroškim plebiscitom. Nato so parlamentarni zastopniki vseh strank iz Avstrije in Nemčije izrazili svoje čestitke. Zastopnik nemško-nacionalne ljudske stranke je zahteval kot pripravo za »Anschluss« dvojno državljanstvo za Avstrije v Nemčiji in obratno za Nemce v Avstriji. Zastopnik socialne demokracije Nemčije Gerlach je sporočil posebne pozdrave predsednika nemškega državnega zbora Loebea, ki zaradi zaposlenosti ni mogel osebno prisostvovati svečanosti. Tudi ostali govorniki so izrazili svoje čestitke.

Tardieujev odgovor na Mussolinijeve grožnje

10.4 milijarde frankov za narodno obrambo — Francija nima agresivnih namenov, zaščitila pa obrambo — Francija nima agresivnih namenov, zaščitila pa obrambo

Pariz, 21. junija. V finančnem odboru zbornice je izzvala senzacijo Tardieuova izjava, da namerava vlada izdati za narodno obrambo nič manj kot 10.4 milijard frankov in da smatra te izdatke za absolutno potrebne. Med razpravo je dal Tardieu o položaju državne blagajne zanimivo poročilo o francosko-italijanskih odnosih. Tardieu je izjavil, da je francoski vladi popolnoma nerazumljivo, kaj Mussolini prav za prav misli s svojimi neprestanimi provokacijami. Francoska vlada ve samo, da je

italijanska vlada koncentrirala v zadnjih mesecih velike množine vojaštva na francoski meji in zaradi tega je smatrala francoska vlada za svojo dolžnost, da podvzame proti temu primerne korake. Odkločila se je k temu tudi zaradi razumljivega razburjenja, ki vlada med obmejnimi prebivalstvom. Nihče pač ne bo očital Franciji, da ima agresivne namene. Edina želja Francije je, da očuva mir, kar dela tu s tem, da pojača obmejno stražo zaradi večnih italijanskih groženj.

Stomilijonsko avstrijsko investicijsko posojilo

Pogajanja v Londonu bodo v kratkem z uspehom zaključena — Nadzorstvo nad posojilom bo prevzela reparacijska banka

Dunaj, 21. junija, d. V dunajskih finančnih krogih se izgledi za avstrijsko investicijsko posojilo zelo povoljno ocenjujejo in smatra se, da bodo v nekaj dneh pogajanja med avstrijskim zastopnikom in londonskim finančnim konzorcijem uspešno zaključena. Ni izključeno, da bo reparacijska banka prevzela upravo in nadzorstvo obrestovanja, slično kakor svoječasno Društvo narodov. Po teh verzijah bi reparacijska banka ponudila avstrijski narodni banki 4000 akcij proti takojšnjemu vplačilu 2 in pol milijona švicarskih frankov.

mejo ameriško stališče. Američani poudarjajo, da bi bilo zelo priporočljivo, čim prej skleniti avstrijsko posojilo in ga predložiti v podpis, da se ne bi stvar zavlekla v poletje. Pospešitev zadeve bi bila tudi v interesu madžarskega posojila. Da bi pri posojilu sodelovali tudi one finančne grupe na kontinentu, ki so sedaj zaposlene s svojimi lastnimi notranjimi posojili, se vršijo pogajanja v tej smeri, da se zakonkrat da v podpis samo 60 milijonov dolarjev ter bi bil ostanek 50 milijonov dolarjev izdan v subskripcijo šele drugo leto. V tem se tudi izraža zaupanje, da bodo red in mir še naprej vladali v Avstriji.

Zaradi enoglasne želje v Londonu in Newyorku, da se posojilo čimprej sklene, se lahko pričakuje brez pretiranega optimizma, da bo posojilo v teku kakih desetih dni perfektno.

Španski kralj v Parizu

Pariz, 21. junija, AA. Španski kralj Alfonz XIII. je prispel v Pariz.

PRVI DAN NARAŠČAJSKEGA ZLETA

Jugoslovensko prestolnico so okupirali polki sokolskega naraščaja — Ogromna udeležba pri tekmah — Pristrčen sprejem češkoslovaškega Sokolstva — Zadnje priprave za vseslovenske sokol. tekme

Beograd, 21. junija, pr. Po večeršnjem deževnem dnevu, ki je motil potek sprejemnih svečanosti, je danes zasijalo nad Beogradom jutro, da si ga lepšega ni mogoče misliti. Zaradi večeršnjega deževja se je ozračje prav prijetno ohladilo in tako je zavladovalo nad prestolnico tako prijetno vreme, kakor v lepih pomladanskih dneh. Vročina je zopet pritisnila šele proti popoldnevu.

Beograd sam je ves prazničen, ves v zastavah, tako da ni hiše, s katere ne bi vzhrala jugoslovenska trobojnica. Večina trgovin je okrasila tudi svoje izlozbe s sokolskimi simboli in slikami prvega staroste Sokola kraljevine Jugoslavije, prestolonaslednika Petra; slike prodajajo tudi v tisočih izvodov po ulicah. Ze itak živahne beograjske ulice so dobile še bolj živahen značaj z vsemi pestrimi barvami srajc in bluz mladih jugoslovenskih naraščajnikov, z belimi platenimi kroji češkoslovaških naraščajnikov, živobarvnimi kroji jugoslovenske sokolske dece in prikupnimi kroji češkoslovaških naraščajnic. Armada mladih Sokolov, ki je poplavila Terazije, je udarila Beogradu danes popoln sokolski pečat. Po ulicah vrvi na tisoče Sokoličev in Sokoličice, ki so prihiteli iz vseh delov naše države, da pokažejo svetu, kako so si utrdili mlada telesa in duše v telovadnicah in na letnih telovadiščih. Vsi so svečano in radostno razpoloženi. Veselje je gledati to našo mladino, s kolikim ponosom koraka po beograjskih ulicah v večjih in manjših skupinah ter z radostjo v očeh ogleduje krasno jugoslovensko prestolnico.

Število udeležencev je prekoračilo vsako pričakovanje in daleč preseгло višino prijav. Iz dravske banovine same je prišlo nad 500 naraščajnikov in naraščajnic. Posebno močne so deputacije sokolskega naraščaja iz južnih krajev, od koder jih je poslal na pr. Kruševac 195, Kragujevac 141, Požarevac 190, Štip 150, Kumanovo 120, Niš 110 itd. Tudi Vojvodina je poslala lepe čete, samo Subotica 170. Rekord je odnesel stari Sivar, ki je poslal 236 naraščajnikov, takoj za njim pa je naša Ljubljana z nad 200 naraščajniki in naraščajnicami.

Vsi ti transporti so dospeli že včeraj. Poslednji posebni vlak je bil vlak češkoslovaškega naraščaja, ki se je udeležil klub veliki oddaljenosti nad vse reprezentativno zleta svojih jugoslovenskih bratov.

Dospelo je 259 naraščajnikov in 150 naraščajnic ter okoli 150 članov ČOS, med njimi tudi tekmovalna vrsta za slovaško prvenstvo. Transport je došel davj ob 6.50 pod vodstvom g. Agatona Helerja, drugega namestnika staroste, dočim prispeja z naslednjim transportom tudi prvi namestnik staroste g. Očonašek in tajnik slovaške sokolske zveze g. Štepanek. Sprejem češkoslovaškega naraščaja je bil nad vse pristrčen ter se ga je udeležil poleg starešinstva SKJ s prvim podstarešino Ganglom na čelu tudi češkoslovaški poslanik, češkoslovaška kolonija ter beograjski sokolski naraščaj z vojaško godbo, ki je korakala nato na čelu impozantnega spreveda pod razvitimi prapori češkoslovaškega naraščaja proti Češkemu domu in tretji moški gimnaziji, kjer so nastanjeni češkoslovaški gostje. Mladi Čehoslovaki so se takoj, čim so se umili in pospravili svojo prtljago, razkropili v večjih in manjših skupinah po mestu ter si ga ogledovali z našimi naraščajniki. S svojimi slikovitimi platenimi kroji vzbujajo splošno pozornost.

Pri slovenskih naraščajnikih

Ko sem v pisarni zletnega odbora izvedel za šolo, v kateri prenočujejo slovenski naraščajniki, sem in udaril tja. Vsa ležišča v prostornih in lepih dvoranah pa so bila že prazna tako pri moškem kakor pri ženskem naraščaju. Pri vzhodu mi je povedal orožnik, ki čuva imovino naših mladih Sokoličev, da so že pred 7. uro odšli na telovadišče, kjer so se pričele ob 7. zjutraj naraščajske tekme.

Odšel sem proti zletišču in naletel na skupino Ljutomerčank, ki so pile limonado, utrujene zaradi »drukanja« za svojo tekmovalno vrsto. Mimogrede sem čul slovensko govornico tudi v paviljonu Bat'e, kjer zastoj popravlja našim mladencem in mladencem po nesreči strgane čevlje.

Naraščajske tekme

Skupaj z Ljutomerčankami sem prišel na zletišče, ki se je zohotilo v vsej svoji ponosni lepoti, vse ozajšano s stotinami jugoslovenskih in zavezniških zastav. Tribune so bile posejane kakor z rdečim makom od tisočglave množice mladega sokolskega naraščaja, ki je napeto opazoval potek tekem, pri katerih je 26 vrst moškega naraščaja višje skupine, 50 poedincev višje vrste ter 58 poedincev nižje skupine tekmovalo za prvenstvo v moškem naraščaju, skupaj 555 naraščajnikov.

Postavile pa so se tudi naraščajnice, ki so postavile 18 vrst višje skupine in 38 vrst nižje skupine, 14 poedinih tekmovalk višje skupine ter nad 30 tekmovalk nižje skupine, skupaj 440. Vseh skupaj je tekmovalo moškega in ženskega naraščaja 995. Zato so se tekme zavlekle do pol 2. popoldne in so se še morale prekiniti ter se nadaljevati v zgodnjih večernih urah.

Program tekmovanja je bil zelo obširen. Za moški naraščaj je obsegal proste vaje, vaje na drogu in bradlji, skok v višino in daljavo, preskok preko konja, hitrostni hod na 100 metrov in metanje kroglice. Pri tem je bilo za poedince dosegljivih 72 točk, za tekmovalne vrste pa 452 točk. Baje se je najbolje odrezal po sedesetih poročilih ljubljanski naraščajnik Gostiša, ki je menda dosegel od 72 točk 71. Naraščajnice pa so tekmovalne na krogih, bradlji, gredi, v skoku in metanju usnjene kroglice.

Med tekmovanjem je igrala naraščajska godba iz Knina in godba naraščajnic iz Zente. Ker je bilo število tekmovalcev tako ogromno, tehnična komisija se ni mogla zbrati vsega materiala ter je izid tekmovalne za posamezne vrste še neznan.

Poskusni nastop

Popoldne se je vršil poskusni nastop naraščaja, naraščajnic in dece. Pri štetju se je izkazalo, da bo jutri nastopilo okoli 2000 naraščajnikov s prostimi vajami, 1300 naraščajnic ter 500 moške in ženske dece. Potek poskusnih prostih vaj je zelo dobro uspel ter je tehnično vodstvo nadvse zadovoljno. Disciplinarni je izborna in ni dostaj znamenovati niti enega obolenja, kljub temu, da so bili napori jutranjega tekmovalnega zelo hudi. Popoldanski poskusni nastop je malo oviral dež, vendar pa je kljub temu naraščajni nastopil in na tribunah je bilo kakih 10.000 ljudi.

Zvečer se je vršil velik ognjemet, istočasno pa slavnostna akademija, na kateri so sodelovali s štirimi točkami tudi češkoslovaški naraščajniki.

Naša tekmovalna vrsta za slovaško prvenstvene tekme se pridno trenira; splošno sodijo, da bo najbrž odšel prvenstvo Primožič. Tekmovalje za slovaško prvenstvo se prične v ponedeljek zjutraj in bo trajalo do torka zvečer.

Tudi Owen Young obsoja ameriško carinsko politiko

Po njegovem mnenju bo imelo povišanje carin za posledico popolno gospodarsko izolacijo Amerike

London, 21. junija, r. Avtor slovitega Youngovega načrta o regulaciji reparacijskih plačil g. Young je imel včeraj v ameriškem radiju govor o svetovnem gospodarskem položaju. V svojem govoru je priporočal tako nacionalno politiko, ki bo negovala zveze z inozemskimi tržišči s pomočjo olajšav in dobavi ugodnih kreditov, kar bi ob enem predstavljalo rešitev problema hiperprodukcije v poljedelstvu. Nikdo, je naglasil Young, nima tako širokega obzora, da bi mogel spraviti v sklad vse nadporočkejze z uporabo v državi, vaje je potrebno, da se višek pridelka izvozi v inozemstvo. Ze iz tega razloga je mednarodno sodelovanje na gospodarskem polju neobhodno potrebno in vsaka politika, ki bi to za-

nikala ali onemogočala, mora slej ali prej skrahirati. Svoj govor je zaključil z ugotovitvijo, da bodo nove carinske tarife še bolj izolirale Zedinjene države na gospodarskem polju in da ustvarjajo negotovost glede bodočega razvoja.

Francoska intervencija v Ameriki

Pariz, 20. junija, AA. Minister za trgovino Flandin je izjavil glede na nove carinske tarife Zedinjenih držav, da bo francoska vlada intervenirala pri vladi Zedinjenih držav, naj dovolji upravičene olajšave glede njene nove carinske tarife.

Nova poljska nota nemški vladi

Poljska ugotavlja, da so se incidenti na meji zgodili po krivdi nemških organov in zahteva kaznovanje krivcev

Varišava, 21. junija, AA. Poljsko - telegrafska agencija poroča: V zvezi z incidenti, ki so se nedavno odigrali na poljsko - nemški meji, zlasti pa zaradi izgrede dne 13. t. m. v Vjelkih Vjostih v srezu Gnjevu, je pomočnik ministra za zunanje zadeve Višoiški izročil danes nemškemu poslaniku v Varšavi Rauscherju noto, ki je v njej določeno stališče poljske vlade glede teh dogodkov.

Glede incidenta v Vjelkih Vjostih se v tej noti ugotavlja, da je preiskava poljske vlade v nasprotju z opisom tega dogodka po nemških oblasteh dognala, da je poljski obmejni stražnik Bjentek na dan incidenta prijel neko ženo in moža, ki sta bila brez dovoljenja za prehod preko meje. Pri tem

je bil napaden in obstreljen od prebivalcev nemške obmejne vasi Kanizen. Sodna preiskava o tem incidentu je nadalje dognala, da so bili oddani na stražnika Bjenteka 4 strelci z nemškega ozemlja. Dva strelca sta bila oddana iz neposredne bližine in vsakor po gori navedeni osebi, ki je nato pobegnila in se skrila v visoki travi.

Poljska nota navaja nadalje šest drugih incidentov na meji v zadnjih mesecih in predlaga, naj se takoj sestavi mešana poljsko - nemška komisija, ki naj ugotovi dejstva v zvezi z izgrede v Vjelkih Vjostih. Nadalje zahteva nota, naj se kaznuje krivci, ki so napadli poljskega obmejnega stražnika Bjenteka v službi.

Nova demonstracija v madžarski zbornici

Budimpešta, 20. junija, s. V gornji zbornici se je danes ob priliki 10-letnice podpisa trianonske pogodbe vršila žalna manifestacija. Predsednik madžarske akademije znanosti Albert pl. Berzeviczy je poudarjal, da Madžarska proti svojim prejšnjim sovražnikom nima nobene mržnje. Madžarska priznava vojaške vrline Jugoslovenov, ka-

Asfaltiranje ceste Beograd-Ljubljana

Beograd, 21. junija, č. V ministrstvu za zgradbe je bil izdelan načrt za ureditev glavnih cest v državi. Med prvimi bi se razširili in asfaltirali glavni cesti Beograd-Zagreb-Ljubljana ter Beograd-Niš-Skopje. Tozadevna dela naj bi se izvršila postopnoma. Za to potreben kredit bi znašal 300 milijonov dinarjev. Tehnični načrt s proračunom bo predložen v odboritev ekonomsko-finančnemu komiteju ministrov.

Zveza Slovenije z morjem

Sušak, 21. junija, n. Svoječasno je bilo na neki konferenci gospodarskih krogov v Ljubljani sklenjeno, naj se čim prej skličejo zastopniki gospodarskih krogov iz savske in dravske banovine na konferenco, da bi se pospešila zgraditev železniške proge Kočevje - Vrbovsko, s katero bi dobila Slovenija krajšo zvezo s Sušakom. Inicijativa za sklicanje te konference se je prepustila mestni upravi na Sušaku. Na poziv mestnega načelnika Ružiča se je zato danes vršilo po-aveševanje zastopnikov suških gospodarskih organizacij. Sklenjeno je bilo, naj se širša anketa o tem vprašanju, ki bi se je udeležili zastopniki posameznih ministrstev in gospodarskih krogov iz Slovenije, vrši na Sušaku 6. julija. Na konferenco bodo povabljeni zastopniki gospodarskih krogov in ustanov iz obeh banov.

Udruženje sodnikov

Beograd, 21. junija, p. Danes se je v Beogradu vršila prva skupščina udruženja sodnikov kraljevine Jugoslavije, v katerem so vsi člani prejšnjih pokrajinskih sodniških organizacij. V odbor so bili izvoljeni kot predsednik kasacijski sodnik Rusomir Jankovič, kot podpredsednika Mirko Košček in Josip Kavčič, kot tajnika pa Zlatanovič in Kravina.

Bolezen Vanče Mihajlova

Sofija, 20. junija, r. Kljub demantjem organa makedonstvujuščih se v dobro poučenih krogih potrjujejo vesti o obolenju Vanče Mihajlova, enega glavnih voditeljev makedonstvujuščih. Vanče Mihajlov se nahaja v bolnici v Sofiji, neguje pa ga njegova žena Korničeva. Makedonstvujušči skušajo prikriti njegovo bolezen, ker se boje, da bi mogli v njegovi odsotnosti nastati v vrstah makedonstvujuščih, kjer se klub nedavni spravi vladajo velika osebna naspotstva, novi razdori in krvavi pokolji.

Elektrifikacija Slovenije

Ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc nadaljuje danes svojo serijo člankov o problemu elektrifikacije dravske banovine.

Ako se pri načrtih za elektrifikacijo dravske banovine oziramo pred vsem na elektrarne, ki so za enkrat v slovenskih rokah, vidimo, da pridejo v poštev naslednje obstoječe električne naprave: Kranjska elektrarna (Završnica), ljubljanska mestna elektrarna, Majdič v Kranju, elektrarna Česen in v manjši meri Ziri in Zagradec, ki sta itak že v rokah banovine. Kot projekti pa pridejo v bližnjem času v poštev hidrocentrala v Medvodah, Kamniška Bistrica in least not last, kalorična centrala v Velenju.

Nobenega dvoma ne more biti, da je pogoj smoterna elektrifikacija naše banovine kooperacija obstoječih električnih naprav. Ne more biti v narodno-gospodarskem interesu, da bi se med temi napravami vršil uničujoč konkurenčni boj, ker ne bi bilo nikomur v korist, ako bi se obstoječe naprave uničevale. Med njimi je treba napraviti sporazum, ki bo na eni strani določal vsaki napravi njeno področje odnosno konsumni okoliš, ki bo dalje omogočal medsebojno izmenjavanje električne struje v primeru potrebe, zlasti za kritje konic in ki bo naposled omogočil tudi uvedbo električne tarifikacije.

Ni mi razumljivo, zakaj bi taka kooperacija ne bila mogoča. V drugih državah vidimo, da so se kar po vrsti ustanovile take gospodarske skupnosti, ki so postale blagoslov prebivalstva. Vodstvo take gospodarske kooperative pa pripade brezdvomno banovini, katere naloga bodi pospeševati v tem pogledu javno in privatno inicijativno, pritegniti k sodelovanju vse nove naprave ter pospeševati razširjenje omrežja do poslednjega kota naše banovine.

Velenje mora pri tem igrati vevlačno vlogo. Z ozirom na to, da ima Velenje veliko množino rjavega premoga, ki ne prenese daljšega transporta, je bila srečna zamisel, zgraditi v Velenju elektrarno, ki bi mogla pošiljati svoj tok daleč po Sloveniji naokrog. Velenje pa je državna last in zato se gradi bolj počasi: Od l. 1922. sta se postavila dva turboagregata, vsak po 1000 kilovatov, kar je zaenkrat zelo skromno. Država sama je bila zelo previdna, kajti ni si hotela npriti gradnje dragih daljnovodov. Zato so se začeli zanimati za Velenje drugi faktorji. Širši javnosti ni znano, da se je l. 1928. že kalkulirala nadaljnja izgradnja Velenj na predpostavki, da bo Velenje dobavljalo tok mestni občini ljubljanski po 65 para za kilovatio uro.

Tudi bivši oblastni odbor se je začel zanimati za Velenje ter je končno sklenil z Velenjem pogodbo, glasom katere plačuje o'roma bi plačeval tok na lieu mesta po 55 para za kilovatio uro. To pogodbo je sedaj prevzela banska uprava.

Če upoštevamo, da stane velenjski tok pri izviru 35 para za kilovatio uro, moramo zaključiti, da bi stal tok, priveden v Ljubljano, zaradi izgube energije pri prenosu in transformaciji ter zaradi

amortizacije in obrestovanja daljnovoda, okrog 50 para za kilovatio uro. Iz tega sledi, da je bila velenjska kalkulacija iz l. 1928., po kateri naj bi se dobavljali ljubljani tok po 65 para za kilovatio uro, že precej dobičkanosa.

Zato je bilo za vse nad vse presenetljivo, ko je banska uprava v imenu Kranjskih deželnih elektran v svoji prvi ponudbi nudila velenjski tok mestni občini ljubljanski po 2 Din za kilovatio uro, v drugi pogodbi pa po 1.08 Din, torej trikrat odnosno dvakrat dražje, kakor znaša velenjska kalkulacija iz leta 1928.

Da se pomen te zahteve pravilno razume, je treba še imeti pred očmi, da se je svojedobno tudi elektrarna na Fali zanimala za Ljubljano ter l. 1925. izrekla svojo pripravljenost napeljati daljnovod do Ljubljane, pri čemer je nudila tok po 90 par za kilovatio uro. Ponudba je bila odklonjena, ker je smatrala mestna občina, da ne sme iti v gospodarsko robstvo in odvisnost od tuje družbe. Pripravljena je bila skleniti pogodbo samo pod raznimi kavelami, ki so obstajale v glavnem v tem, da se Ljubljani zagotovi dovoljno velik konsumni okoliš, da se sklene dobavna pogodba za dovolj dolgo dobo let, tako da bi si mestna občina pred potekom te pogodbe lahko zagotovila, če bi Fala ne hotela pogodbe podaljšati, drugo rešitev dobave toka.

Svojo gospodarsko neodvisnost je varovala Ljubljana tedaj že pred petimi leti, takrat, ko je bila glede proizvodnje električnega toka v skrajno mučnem položaju. Nismo še pozabili na električno mizerijo tiste dobe, ko si je morala mestna občina, da si pomaga iz mučne situacije, postaviti v elektrarni na brzo roko dva Dieslova motorja. Danes je Ljubljana v drugem položaju. Njena elektrarna ima poleg svojih starih strojev še veliko parno turbino s 4000 KS, ki je v stanju zadostiti celi vrsti industrij. Že iz tega razloga pozdravlja Ljubljana elektrifikacijo banovine, ker je iz razumljivih razlogov z veseljem pripravljena plasirati prebitek svojega cenenejšega električnega toka drugod.

Zato smo zagovorniki složnega sodelovanja obeh pogodb: v javnem interesu in v lastnem interesu. Tako složno delovanje bi bilo po našem mnenju zagotovljeno na ta način, da se spojitja obeh elektrarni pogodb, to je hidrocentrala na Završnici in pa ljubljanska kalorična centrala na bazi anakopavnosti. Pri tem pripominjam, da potrebuje Završnica v enaki meri ljubljano kot pa Ljubljana Završnico. Primeroma cenen in dobro obtežen daljnovod ne bi oviral ponedeljnega priključka Velenj, kar bi se zgodilo, čim bi to zahteval povečani konsum električnega toka. Stroški za dograditev daljnovoda med obema centralama naj bi se razdelili sporazumno.

Mnenja sem, da bi tak kompromis, ki bi ne stavljal nobene obstoječe naprave samo v rezervo, marveč bi pomenil najboljšo izrabo vseh električnih naprav, ogromno znižal elektrifikacijske stroške, obenem pa bi likvidiral neljubno vprašanje hidrocentrala na Ljubljani.

Dr. Dinko Puc.

Tiha desetletnica zaslužnega društva „Soče“

Ljubljana, 21. junija. Društvo »Soča«, ki se je po pravrato iz skromnega družabnega kluba hitro razvilo v ljubljansko ljudsko univerzo, praznuje 10-letnico obstoja. Brez pompa, brez parade. Zato pa je nocojšnji jubilejni občni zbor pri »Levu«, kjer ima društvo svoje taborišče, pokazal taok lep in vse pohvale vredno bilanco smotrenega delovanja, da je treba »Soči« izraziti ob tihem jubileju najlepše čestitke in zahvalo za njeno prizadevanje. Občni zbor je nekaj po pol 21. otvoril društvu vseh 10 let zvesti predsednik ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc. S toplimi besedami, ki so presrečno razodevala njegovo navezanost k »Soči«, je pozdravil prav številno navzoče člane, obeležil dosedanje lepe uspehe in temperamentno pozval k nadaljnjemu delu. Tajnik Bensa je nato podal lapidarno sestavljeno tajniško poročilo. Uvodoma se je spominjal v preteklem letu umrlih članov Medveda, Kurenta, Danice Boletove, Mozetiča, dr. Lovrenčiča, Smrzja, Popovca in Bufona. Stanje društva je ob 10-letnici naslednje: članov šteje Soča s podružnicami vred okrog 1.300. Če pa pristejemo tudi družine včlanjenih, lahko mirno trdimo, da se okrog »Soče« zvesto združuje okrog 4 tisoč duš. V minulem poslovnem letu je društvo priredilo 6 lepih prireditve, tako: vrtno veselico pri Reininghausu, slavnostni večer ob 50-letnici predsednika dr. Puca, sodelovanje pri odkritju spomenika »Ilirije«, Silvestrov večer z zelo lepim sporedom, prvi Sočin valček večer za Jožice in Joške ter preteklo nedeljo pomladanski izlet v Tomačevo. Navajamo te prireditve zgolj v dokaz, kako skuša »Soča« raznoliko gojiti tudi družabnost.

Glavni smoter »Soče« pa je ljudska univerza s poljudnimi predavanji o najrazličnejših aktualnih problemih. Ta predavanja, ki se v zimski sezoni vsrjšo vsako soboto, so si pridobila čvrst sloves in združujejo v dvorani pri »Levu« vedno več vnetih poslušalcev iz najrazličnejših ljubljanskih slojev. V preteklem letu je bilo 14 predavanj, ki so poslušalce seznanila: s panevropskim gibanjem, z delovanjem pokojnega Kreka, z življenjem lužičkih Srbov, s potovanjem v Ameriko, z zgodovino naše vladarske rodbine, s pravilno prehrano današnjega človeka, z življenjem Janeza Svetokriškega, s turnejo Glasbene Maticice po Franciji, s potovanjem po Bolgariji, s planinsko floro o boju za slovensko bogoslužje in sličnem. Predzadnji predavateljski večer je izpolnil g. Fran Milčinski s recitiranjem lastnih izbranih del, zaključno predavanje pa je imel dr. Franjo Mis o duševni higijeni. Vsa ta pestrost kaže smotreni aranžman, za katerega pač pripada največ zaslug neumorne društvenemu blaganjku g. Josipu Sfiligoju.

G. Josip Sfiligoj je duša društva »Soče«. Poleg predsednika dr. Puca in odbornikov dr. Šaple in Kerševana, je vse desetletje Soči najbolj zvesta in najbolj skrbna opora. Nad vse zanimivo je zato bilo poslušati njegovo od vseh potankosti vestno sestavljeni referat o delovanju Soče v minulem desetletju. Ustanovni zbor kluba »Soče« se je vršil 14. avgusta 1920 v dvorani Narodnega doma ob veliki udeležbi občinstva iz zasedene ozemlja. Prva prireditve se je vršila že 3. oktobra 1920 istotam na čast dr. Gregorinu, ki je ravno prišel iz Primorja. Skupna trpkost usoda izgnanstva je bolj in bolj zblíževala v Ljubljani bivajoče primorske rojake in društvo Soča si je prizadevalo, da z vsakovrstnimi prireditvami poglobi družabnost in ljubezen do rodne grude. Začeli so se vrstiti družabni večeri, skupni izleti, primorska »sagra«, silvestrovanja s pomembnimi vzpodbujajočimi nagovori in alegorijami. Redno pa so se kmalu začela vrstiti predavanja, ki jih je bilo tekom 10 let nič manj kakor 159. V seznanju predavateljev opazimo imena najuglednejših ljubljanskih znanstvenikov in med temi obravnave najrazličnejših, vedno aktualnih problemov. Izmed zvestih predavateljev krije ruša nadvse delavnega Cveka, dr. Dorčiča, dr. Šavnika in Srečka Kosoveca. Poleg 159 predavanj naštevamo bilanco 11 veselice in družabnih večerov, 4 Miklavževe, 6 Martinovih in 9 Silvestrovih prireditve, dve mladinski akademiji, dve vinski trgatvi, spominjske večere Rapalla in slično. Seznan izletov, ki jih je bilo 12, beleži kar najprijetnejša izletišča v ljubljanski okolici kakor na šmarjetno goro, v Medno, v Kranj, v Škofljico, k Sv. Jakobu, v Sotesko, pa tudi v Maribor in Celje.

A ne samo moralno, tudi gmotno se je Soča pobirgala za podpore potrebne člane. Revnim pribežnikom iz zasedene ozemlja je bilo tekom 10 let skupno izplačanih 41.830 Din. Največ je pripomogel društvu za blagor Soče vedno skrbeči dr. Puc, ki je izposloval na raznih krajih 38 tisoč Din podpore. eDnarnega prometa v vsem 10-letju je bilo 268.284 Din prejemkov ter 222.993 Din izdatkov, torej skupno okrog pol milijona Din. Soča ima tri podružnice: v Celju, Novem mestu in Boh. Bistrici, do čim je jesenijska prenehalo 1926. Vseh odborovih sej je bilo 231, širših pa 12. Razpravljalo se je o prosvetnih, kulturnih, gospodarskih in političnih vprašanjih, zlasti pa tudi o zadevi vojne škode.

V preteklem letu izkazuje bilanca 46.973 Din prejemkov ter 43.263 Din izdatkov. Tako je tudi letošnje poslovno leto ugodno zaključeno z ostankom 3.750 Din v blagajni. Izčrpano poročilo blagajnika je bilo pozorno prečitano in nagrajeno z živahnim odobravanjem. V imenu nadzorstva je g. Batelj v »tovil najlepši red v blagajni ter je bilo celotnemu odboru posebno pa še blagajniku Sfiligoju podan absolutorij s toplo pohvalo.

Pri volitvah sta bila soglasno zopet izvoljena za predsednika župan dr. Dinko Puc in za podpredsednika Ivo Sancin, odbor pa v stari sestavi s malimi izpremembami. Želim v nadaljnjem delu vso srečo in vedno več častnih uspehov!

Priznanje naši zdravstveni službi

Beograd, 20. junija. p. Te dni odputuje na Kitajsko dr. Berislav Borčić, šef higijenskega zavoda v Zagrebu. Dr. Borčić putuje kot ekspert higijenske sekcije Društva narodov, da uredi na Kitajskem zdravstveno službo po zgledu zdravstvene službe v naši državi. To je dokaz, da je naša organizacija zdravstvene službe v naši državi priznanje vsega sveta. Naloga dr. Borčića bo, da organizira na Kitajskem pobiranje kužnih bolezni, kuge, kolere in črnih koz,

Milijonska poneverba pri Mestni hranilnici v Črnomlju

Blagajnik Josip Kastelic je po lastnem priznanju poneveril 1,265.000 dinarjev — Točno vsoto bo ugotovila šele preiskovalna komisija

Novo mesto, 21. junija. Te dni so ugotovili pri Mestni hranilnici v Črnomlju ogromen primanjkljaj. Ker je bil dolgoletni blagajnik Josip Kastelic, star okrog 40 let, že par dni odsoten, je nastal sum, da je on sam povzročil primanjkljaj. Do tega časa se niso mogli točno ugotoviti, koliko denarja je bilo vzetega iz hranilnične blagajne.

Danes je prišel blagajnik Kastelic iz Ljubljane v Novo mesto, kjer so ga po nalogo črnomeljskih orožnikov aretirali tukajšnji orožniki in odvedli v zapore okrogneja sodišča. Na vprašanje orožnika, kje ima denar in koliko je poneveril, je samo odgovoril, da o tem žnjim sploh ne čem govoriti in da bo že povedal preiskovalnemu sodniku.

Davi je bila izvršena tudi preiskava na domu njegovih tukajšnjih sorodnikov, vendar pa je rezultat ostal negativen. Kaste-

lic je nato tukajšnjemu preiskovalnemu sodniku sam priznal, da je poneveril 1 milijon 265 tisoč dinarjev. Kolik je resničen primanjkljaj, bodo morali ugotoviti šele na podlagi kontrole poslovnih knjig.

Kastelic se zagovarja, da je v denarjem špekuliral in pri špekulacijah izgubil poneverjeno vsoto. Ugotovljeno je, da je res špekuliral največ v lesni trgovini. Podrobnosti bo ugotovila nadaljnja preiskava. Upravni in nadzorni odbor Mestne hranilnice v Črnomlju sta prišla na sled njegovim mahinacijam šele po ovadbi nekega domačina. Vest o velikih poneverbah in o aretaciji blagajnika se je bliskovito razširila po vsem mestu ter tvori predmet raznih komentarjev. Vlagatelj črnomeljske Mestne hranilnice pri tem seveda v nobenem pogledu ne bodo oškodovani, zato je vsako vznemirjanje nepotrebno.

Toča, nevihte in poplave vsepovsod

Huda neurja v Italiji — Poplave v Franciji in Grčiji — Vihar na Jadrano

Rim, 21. junija. r. V vsej Italiji so divjale večeraj strašne nevihte. Posebno hudi nalivi so bili v zgornji Italiji. Vsa polja so uničena. prav tako pa tudi vinogradi, Poškodovanih je tudi mnogo hiš. Na progi Milan-Ravenna se je odtrgal velik plaz, ki je progro popolnoma demoliral ter je promet začasno ustavljen, dokler proge ne popravijo. V Napulju je padala debela toča, ki je povzročila zlasti v vinogradih ogromno škodo. Najhujše je prizadeto mesto Annunziata. Nad mestom se je utrgal oblak, ki je povzročil pravo poplavo. Voda je vdrala v kleti in nižje ležeča stanovanja ter povzročila obilo škode. Ves promet je ustavljen.

Pariz, 21. junija. r. V južni in zapadni Franciji so povzročile nevihte veliko škodo. Reke so na mnogih krajih prestopile bregove in poplavile prostrana polja. Ponekod je dosegla voda višino do 5 metrov, poškodo-

vala ceste in onemogočila ves promet. Tudi prega Pariz - Lyon je na več krajih razdrta. V selu Osoneau je porušeni 15 hiš. Voda je odnašala pohišstvo, pa celo težke stroje in avtomobile. Več tovarn je popolnoma uničenih. Tudi iz področja Marne poročajo o velikih poplavah. Vse telefonske zveze in električne napeljave so prekinjene. Mesto Toulain je deloma poplavljeno.

Atene, 21. junija. r. V Patrasu še vedno dežuje. V dolini Elide so nastale poplave, zaradi česar je prekinjen ves promet, tudi železniški, med Patrasom in Calamato.

Split, 21. junija. r. Nad Jadrano je benela večeraj poplavna huda nevihta. Parnik »Senja«, ki ga je zatlačila nevihta na odprtem morju, je komaj in komaj prispel v luko. V srednji jambor je udarila strela in ga močno poškodovala.

Angleži se pogajajo z Gandijem

Gandi zahteva neodvisnost Indije, rkinitev raznih davkov ter prepoved uvoza alkohola in tekstilnega blaga — Spopadi se nadaljujejo

Pariz, 21. junija, s. »Petit Parisien« potrjuje vest iz Bombaya, da se vršijo v ječi v Yeravadi poluradna pogajanja z Gandijem za ustavitev sovražnosti. Gandijevi mirovni pogoji so: konfencija pri okrogli mizi naj izdela ustavo, ki bo dala Indiji neodvisnost. Dalje zahteva Gandi ukinitve solnega davka ter prepoved uvoza alkoholnih pišč in tekstilnega blaga in končno amnestijo za vse politične obsojence.

London, 21. junija, s. Kakor javljajo iz Bombaya, je prišlo v trgovinskem delu Bombaya kljub obširnim varnostnim odredbam vlade zvečer ponovno

do velikih demonstracij, katerih se je udeležilo več tisoč prostovoljcev, med njimi tudi mnogo žensk. Ko je policija nastopila proti demonstrantom s pendreki, je prišlo do ljutih bojov, pri katerih je bilo ranjenih nad 500 oseb.

Pariz, 21. junija, AA. »Havas« poroča iz Bombaya, da je prišlo med policijo in neko skupino manifestantov do spopada, pri čemer je bilo ranjenih sto oseb. Malo pozneje je prišlo do ponovnih spopadov s policijo, tako da je morala policija streljati. Ob tej priliki je bilo ranjenih 12 oseb.

Potnike pometal v morje

Pariz, 21. junija. r. Španska policija preiskuje tragičen dogodek, ki se je odigral na grški ladji »Teodora Kalakolrite. Ko je parnik prispel v bližino Španske obale, je kapetan opazil, da so na parniku trije španski potniki, ki niso plačali voznine. Kapitan se je zaradi tega takozburil, da je odredil, naj vse tri Špance vržejo v morje. Temu dogodku je prisostvovala tudi kapitanova žena, ki je svojega moža z revolverjem prisilila, da je dal odvezati na to ponudbo, vendar pa je prišla zedava kljub temu v javnost in brezsrčnega kapitana so zaprli. Obtožen bo zaradi umora.

Iskanje morilca male šolarke

Beograd, 20. junija. n. Zaradi strašnega zločina nad malo učenko III. razreda osnovne šole Marisko Ulišan iz Bačke Topole, ki so jo našli v gozdu zabodeno in zadavljeno, so bili osumljeni neki pastirji, ki so se nahajali v bližini. Preiskava je ugotovila, da so nedolžni in so jih že izpuštili iz zaporov. V zaporu se nahaja le še 52letni Miloš Bogdanović, čuvar v žrebčarni Karagorgjevo, ki je bil dobro znan s starši male deklice. Ugotovljeno je, da se je kritičnega dne mudil v bližini kraja, kjer so dekletce našli mrtvo. Prav tako so ugotovili, da je njegova žena istega dne prala perilo svojega moža, pa domnevajo, da je to delo vršila zato, ker je imelo perilo krvave sledove zločina. Za sleditev zločinca je razpisana nagrada 20 tisoč dinarjev.

Za pospeševanje obrti

Beograd, 20. junija. AA. Državni zavod za pospeševanje industrije in obrtništva je odobril kredit v znesku 20.000 Din za Zbornico za TOI v Zagrebu kot prispevek za popiranje in pospeševanje obrtništva. Zbornica je sklenila, da bo ta znesek uporabila za prirejanje obrtniških tečajev.

Politično ozadje sprememb v avstrijskem trgov. ministrstvu

Dunaj, 21. junija. Za naslednika trgovinskega ministra Hainlecha je bil imenovan dr. Friedrich Schuster. Njegovo imenovanje se živahno komentira v političnih krogih. Posebno se poudarja, da so heimwehrovci dosegli, kar so vedno želeli, to je svojega zaupnika v vladi. Imenovanje Schueterja za trgovinskega ministra se smatra za mirno pogodbo vlade Heimwehru.

Zračna zveza

Bratislava-Zagreb-Sušak

Zagreb, 20. junija, n. Dne 1. julija bo otvorena zračna prometna proga Bratislava-Zagreb-Sušak. V ponedeljek bo priletel iz Bratislave šef delavnice češkoslovaške družbe za zračni promet inž. Kubiček z dvema pilotoma in mehanikom, ki bodo napravili poskusni polet na omenjeni progi. S 1. julijem pa se bo pričel reden promet. Potniško letalo bo odhajalo iz Bratislave ob 1.30 polodne ter bo dospelo v Zagreb ob 3.30 polodne, od tu bo odletelo ob 4.45 in dospelo na Sušak ob 5.35. Povratek s Sušaka je določen za 5.45 zjutraj, prihod v Zagreb za 6.35 zjutraj, odhod iz Zagreba proti Bratislavi pa bo vsako dopoldne ob 9. Cena vožnji iz Zagreba do Sušaka je določena na 250 Din.

Nezgod v zagrebškem zoološkem vrtu

Zagreb, 21. junija. n. Sročni se je v zoološkem vrtu, ko so se v njem mudili mnogi češkoslovaški Sokoli in Sokolice, pripetila neobičajna nezgoda, ki je povzročila precejšnjo paniko med množestvilnim občinstvom. Podrla se je namreč 30 m visoka stolp z velikim trusečem, ki je podrla na tla tudi sosednje topole. Zgolj srečnemu slučaju se je zahvaliti, da ni bilo med občinstvom nobenih žrtev. Poškodovane so bile samo nekatere naprave v zoološkem vrtu. Zanimivo je, da se je visoko drevo podrla, čeprav je bilo ozračje popolnoma mirno in ni bilo niti najmanjšega vetra.

Sofijska tobačna tvornica pogorela

Sofija, 20. junija. AA. Nocoj je izbruhnil požar v veliki tobačni tvornici »Pleebacco«, ki je bila popolnoma uničena. Zgoraj so vse rezerve tobaka. Sodiijo, da je bil požar podaknjen. Škodo cenijo na 30 milijonov a drahem; stavba in blago sta bila varovana.

Hmeljski trg

Zatec, 21. junija. h. (Tedensko poročilo). Petkove cene 675 do 750 Kč. Stanje hmelja se je v tem tednu zopet izboljšalo, le na nekaterih krajih se opažajo posledice suše. V splošnem je rast hmelja neenaka in zakasnjena.

VREMENSKA NAPOVED

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Malo spremembe.

Amerika na umiku

V dveh dneh je prejela ameriška vlada proteste od 40 držav — Carinska tarifa bo revidirana, ker se Amerika noče izpostavljeti gospodarskim represalijam

Washington, 21. junija. Vlada Zedinjenih držav je tekom zadnjih dveh dni prejela nič manje kot 40 protestov od raznih evropskih, južnoameriških in drugih držav proti novim ameriškim carinam. Sročni je bil objavljen o tem službeni komunik, ki povdaria, da ima ameriški predsednik možnost znižati in omiliti določbe nove

carinske tarife. Carinski odbor poslanske zbornice bo skrbno proučil vse proteste in skušal najti primeren sporazum. Komunikacija zaključuje z ugotovitvijo, da bo predsednik Hoover storil vse, da prepreči gospodarske represalije, s katerimi groze zlasti evropske države.

Dr. Dinko Puc.

Popoln neuspeh carinske konference

Ker je Poljska odklonila ratifikacijo pogodbe, je postal uspeh carinske konference iluzoren — Poljska predlaga sklicanje nove konference

Zeneva, 21. junija. Včeraj je potekel rok za ratifikacijo sporazuma, dosežena po dolgotrajnem prizadevanju Društva narodov na carinski konferenci glede ukinitve izvoznih in uvoznih prepovedi in znižanja gotovih carinskih postavk ter časne stabilizacije sedanje carinske politike. Konvencijo je ratificiralo brez ugovora 11 držav, do čim je Češkoslovaška vezala ratifikacijo na pristanek Poljske. Poljska pa je včeraj obvestila Društvo narodov, da nikakor ne more sprejeti te pogodbe, ker ne odgovarja interesom poljskega gospodarstva. S tem se postala iluzorna tudi ratifikacija pogodbe s

strani ostalih držav, ki so že dale svoj pristanek in ves uspeh konference, ki bi naj tvorila uvod v gospodarsko zblížanje evropskih držav, je šel po vodi. Treba bo pričeti znova. Poljska je s svoje strani tudi predlagala, naj se ponovno skliče carinska konferenca, ki naj skuša omiliti nekatere trdote prvotne pogodbe, ki je za večino držav, nastalih po vojni, ki se nahajajo šele v gospodarskem razvoju, nesprijemljiva. Ni še znano, kako stališče bo zavzelo k temu predlogu Društvo narodov, toda glede na nevarnost, ki grozi Evropi od Amerike, bo skoraj gotovo prišlo do novih pogajanj.

Zmaga „mokrih“ v New Jerseyu

Pri volitvah v senat je prodril z veliko večino glasov kandidat »mokrih« Morrow, najhujši nasprotnik prohibicije

Newyork, 21. junija. »Mokri«, to so nasprotniki prohibicije, beležijo veliko zmago. Bivši ameriški poslanik v Mehiki Morrow je bil izvoljen z veliko večino pri senatorskih volitvah v New Jerseyu. Morrow je skupno dobil okoli 408.000 glasov, do čim je dosegel njegov »suhi« protikandidat samo 114.000 glasov. Noben politični dogodek v zadnjih letih ni vzbudil toliko zanimanja in pozornosti, kakor izvolitev Morrowa pri

volitvah v senat. Zmaga Morrowa je nov dokaz stalno naraščajočega odpora proti prepovedi alkohola v Zedinjenih državah. Volilni boj se je vršil pod parolo »Za ali proti prohibiciji«. Govori se, da bo Morrow kandidiral pri prihodnjih predsedniških volitvah l. 1932 za predsednika. V primeru njegove izvolitve bi bilo po mnenju poučljivih krogov konec ameriške prohibicije.

Domače vesti

*** Kraljica zopet na Bledu.** Nj. Vel. kraljica Marija, ki se je bila mudila par dni v Beogradu, se je v petek zopet vrnila na Bled. Do Ljubljane je pripeljala z rednim nočnim brzovlakom, kateremu sta bila za kraljico in njeno spremstvo priklopljena dva dvorna vagona, iz Ljubljane pa je nadaljevala pot na Bled z avtomobilom.

*** Visoko odlikovanje ljubljanskega škofa.** Kraljica poroča »Slovenec«, je papež po delih ljubljanskega škofa g. dr. A. B. Jegliču naslov nadškofa garelenskega.

*** Diplomirali so večeraj na juridični fakulteti ljubljanske univerze** gđc. Vlasta Božičeva, hčerka uglednega celjskega odvetnika g. dr. Božiča, g. Miron Bleiweis-Trstenški iz Ljubljane, teniški vrvak ljubljanske univerze, in g. Ciril Goluh iz Hrastnika, naš uredniški tovariš. Čestitamo!

*** Diplomski izpit na tehniški srednji šoli v Ljubljani.** Ustni izpiti s. se vršili od 11. do 21. t. m. V arhitektonsko-gradbenem odseku je izpit opravljalo 18 kandidatov in 4 kandidatk. Izpit so opravili: Dušan Breznik, Avgust Cimperman, Milan Gregorič, Karel Hilbert, Karel Jakob, Franc Kastelic, Sava Keršmanc, Mihael Kurik, Fr. Novak, Minka Potokar, Vladimir Ravnikar, Franc Rozman, Milan Rudolf, Franc Sršen, Herman Slamič, Vanda Steska, Josip Thon, Pij Žižek, Zofija Rebec. Od teh s prav dobrim uspehom 1, 14 z dobrim uspehom, 4 z zadostnim uspehom. Odklonjeni na je bil 1 kandidat za tri mesece in 2 kandidata za leto dni. V strojnem odseku je opravljalo izpit 26 kandidatov. Izpit so opravili: Vinko Ahlin, Ivan Bavčar, Jožef Bizjak, Drago Cerar, Ivan Cirman, Viktor Dejak, Viljem Finžgar, Venčeslav Hafner, Izidor Hrovath, Stefan Išč. Božidar Jerbič, Valentin Kokali, Franc Kos, Anton Lavrenčič, Anton Liljek, Viktor Lochert, Pavel Luckmann, Franc Rak, Franc Smole, Ivan Sotelišek, Ivan Zebec. Od teh s prav dobrim uspehom 13 z dobrim uspehom, 5 z zadostnim uspehom. Odklonjeni pa so bili 4 kandidati za tri mesece, 1 kandidat za leto dni. V elektrotehnem odseku je izpit opravljalo 13 kandidatov. Izpit so opravili: Castimir Bizjak, Danilo Černič, Lazar Devjak, Ivan Golič, Josip Kos, Fran Kovarčec, Rudolf Kulić, Josip Petrač, Al. Preceļi, Srečko Sonnenwald, Evgen Windisch, Dražotin Zimšek, Ferdinand Živic. Od teh z odličnim uspehom 3 s prav dobrim uspehom, 2 z dobrim uspehom, 6 z zadostnim uspehom.

*** Spremembe v železniški službi.** Premeščeni so zvaniki II. kategorije: Kaplja Ignacij, kurilnica Ljubljana I. glav. kol. za strojevodjo v kuril. izpostavo Zidani most; Jamšek Jurij, Celje za sklad, sluga v Maribor glav. kol.; Jerič Josip, kurilnica Maribor za vozovnega preglednika v kuril. izpostavo Pragersko; Molan Albin, Sava za prometnika v Sotesko; Čeč Alojzij, Ljubljana gor. kol. za sprevednika v Ljubljano glav. kol.; Vidje Anton, kuril. izpostava Pragersko za strojevodjo v kurilnico Ljubljana I. glav. kol.; Peruzzi Miroslav, zastopstvo drž. žel. Postojna za vozovnega preglednika v kurilnico Ljubljana II. gor. kol.; Kremžar Ana, delavnica Zagreb, za administr. zvanico k strojnemu odseju, direkcije Ljubljana; Zvaniki II. kategorije: Bizjak Alojzij, Ljubljana glav. kol. v št. Vid-Vizmarje; Widmar Ivan, Ljubljana gor. kol. za sprevednika v Ljubljano glavni kolodvor; Tome Ivan, Ljubljana gorenski kolodvor za sprevednika v Ljubljano glavni kol.; Renčelj Franc, Ljubljana gor. kol. za sprevednika v Ljubljano glav. kol.; Menoni Egidij, Sv. Lovrenca na Drav. polju za nadkretnika v Ptuj; dnevnikařji: Arnuš Miroslav, Store v št. Ilj; Velepč Maksimiljan, Ljubljana dol. kol. v Ljubljano gor. kol.; Pokorn Elza, Ljubljana dol. kol. v Ljubljano gor. kol. — Postavljeni so za kretnika v II. kategor. 3. skup. zvaniki: Hribar Franc, Smarje Sap; Verhovnik Karel, Šostanj Topolšica; za sklad. deseterja: Janežič Alojzij, Stična; za vozovnega čuvaja: Hotko Janez, progovna sek. cija Zidani most. — Sprejeta sta kot prometnika-dnevnikařja: Zwölf Josip, Grosuplje; Tomažič Miroslav, Jarše-Mengeš. — Napredoval je v zvanika II/3 Medvešek Silvij, nakladnik, Ljubljana glav. kol., dosedaj služitelj. — Stalnost je priznana: dr. Melhij Viktorju ur. I/9 pri obdem odseju direktorje.

*** Kmetički praznik na zgodovinskem Krškem polju** bo letos v nedeljo 20. julija ves dan. Na programu praznika bodo letos poleg pretežnega spreveda tudi razstava kom. konjska in kolesarska dirka. Po sprevodu ob 2. popoldne se prične na polju

*** Vremensko poročilo meteorološkega zavoda v Ljubljani** Sivičke za označo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlaž. v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavina.

21. junija 1930.
Ljubljana: 7. 765,6, 14, 85, mirno, megla, dež, 1,0. Maribor: 7. 763,6, 18, 85, NNW 3, 0, —, —. Mostar: 7. 760,8, 20, 45, N 8, 4, —, —. Zagreb: 7. 764,3, 16, 85, SSW 2, 0, dež, 2,0. Beograd: 7. 763,7, 15, 90, mirno, 10, dež, 3,0. Sarajevo: 7. 763,9, 13, 90, N 2, 10, —, —. Skoplje: 7. 761,9, 15, 85, W 6, 10, dež, 15,0. Kumbor: 7. 759,4, 20, 65, E 4, 3, —, —. Split: 7. 761,4, 20, 45, NEH, 7, —, —. Rab in Viš ni dopis.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27, najnižja 12; v Mariboru 14; v Mostaru 16; v Zagrebu 14; v Beogradu 14; v Sarajevu 11; v Skoplju 14; v Splitu 19. Solnce vzhaja ob 4.13, zahaja ob 19.51, luna vzhaja ob 1.22, zahaja ob 16.50.

vaška ljudska veselica, združena s petim, plesom in prasto zabavo. Ker se pričakuje na železnici polovna vožnja, se obeta od vseh strani velika udeležba.

*** Stanje gostov v Rogški Slatini** je bilo 15. t. m. 550, dosedanja frekvenca beleži 1400 gostov. Ob binkoštih je bilo v Rogški Slatini 2000 posetnikov, kar znači rekord.

*** Pokrajinska skupščina slovenskega učiteljstva.** Deseta pokrajinska skupščina Udruženja jugoslovenskega učiteljstva — poverjeništa Ljubljana bo v dneh 18., 19. in 20. julija v Novem mestu.

*** Začetek poletja.** Danes ob petih zjutraj se je pričelo koledarično poletje, ki pa so ga letos vremenske razmere prehitale. Ze trinajst let mesec junij ni bil tako gorak kakor letos in vse kaže, da bo letošnji mili zimi sledilo vroče poletje.

*** Dopusti državnih uradnikov za sokolski zlet.** Po naredbi predsednika vlade je vsem državnim uradnikom, ki sodelujejo na zletu Sokola kraljevine Jugoslavije v Beogradu, dovoljen dopust od 25. junija do 2. julija.

*** Kresovanje.** Običaj, da se na predvečer godu slovanskih apostofov sv. Cirila in Metoda (4. julija) prižigajo kresovi širom Slovenije, močno utrjuje nacionalno zavest v ogroženih krajih. Zato prosijo Družba sv. Cirila in Metoda vse rodoljube, posebno pa CM podružnice, da naj potrebno ukrepejo, da se zažgo kresovi na vseh gričih in vrhovih naše domovine. 4. julija zvečer naj s kresovi ožarjena Slovenija utrdi našim zaslužnim bratom na severu in jugu up v boljše bodočnost.

Premiera smeha!
Ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer!
Šmit ima smolo
Velika filmska groteska!
Znižane cene! KINO IDEAL

*** Društvo orožniških vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani** je imelo 15. t. m. v Ljubljani svoj redni letni občni zbor, za katerem so bili zasedajni skoro vsi večji okraji Slovenije. Društvo si je izvolilo naslednji odbor: predsednik Ivan Lipoglavšek, podpredsednik Vinko Križaj, tajnik in blaginjak Franc Klemenc, namestnika Josip Ceznar in Josip Lovšec; odborniki: Globočnik, Živic, Jakopič, Kreč, Tschurwald in Bratina, njihovi namestniki: Svetlič, Černigoj, Horvat in Mikuš; pregledovalca računov Križaj in Globočnik.

*** Smrtna kosa.** V Črni pri Prevaljah je umrla gostilničarka ga. Katarina Dlopsstova, vdova Krulčeva, rojena Sobrova. Pogreb pokojnice je bil včeraj ob veliki udeležbi domačinov na domačem pokopališču. — V Cerknici je umrla ga. Režika Krošljeva, rojena Logarjeva. Pogreb pokojnice bo v ponedeljek ob 8. — Poskonicama blag spomin, žalujočim naše sožalje!

*** Dražba gramoz za posipanje cest.** Tehnični oddelek sreskega načelstva v Karlovcu je razpisal dražbo za dobavo posipalnega gramoz za banovinske ceste. Pri občinskem uradu v Metliki se bo dražba vršila dne 3. julija ob 10. pri občinskem uradu v Črnomlju pa dne 5. julija ob 10. Rok za dobavo je določen do konca septembra. Vsak dobavitelj mora položiti 5% odstotno kavicjo za sigurnost prevzete dobeve.

Radensko vodo piti, pomeni zdrav in mlad ostati.

*** Zračni promet Zagreb—Sušak.** Kakor javljajo zagrebški listi, bo zračni promet na novi progi Zagreb—Sušak odprt dne 1. julija. Avijoni se bodo pri Sušaku spuščali na Grobnickem polju, od koder se bodo potniki z avtomobili vozili na Sušak. Cena za enkratno vožnjo iz Zagreba na Sušak bo 250 Din.

*** Izuševanje Skadarskega jezera.** Početkom prihodnjega meseca se prične z izuševanjem Skadarskega jezera v okolici Vir Pazarija. Prihodnje leto pa se bodo nadaljevala dela pri Bojani in Reki Crnojevićev. Pri tej priliki se bo reka Bojana regulirala tako, da postane deloma plovna.

*** Pomorska vojna akademija v Dubrovniku** sprejme letos 25 gojencev v starosti 17 do 21 let, ki so uspešno položili izpit zrelosti v gimnaziji, realni ali realni gimnaziji, ali pa maturo na nautični akademiji. Študij v pomorski vojni akademiji traja tri leta.

*** Ribolov v vodah severne Dalmacije** je letos izredno bogat. Tekom prošlega meseca so ribiči nalovili 172.318 kg raznovrstnih rib v vrednosti 1.415.902 Din. Za domačo porabo je bilo prodanih 99.327 kg, v inozemstvo 13.131 kg, osoljenih 13.800 kilogramov, v olju konserviranih 5450 kg, v dimu posušenih pa 600 kg. Najboljše je bil ribolov v okolici Šibenika. V srednji in južni Dalmaciji je bil ribolov precej slab.

*** Pouk o solnjenju.** »Solnjenje« (Ivo Zor) je knjiga, ki v zanimivem razpravljanju pove kopalcu vse, kar mora ta vedeti, če hoče poleg koristno preživeti. Publikacija je lepo ilustrirana in je napredaj v vseh knjigarnah no 12 Din.

*** Sarajevski zdravnik utonil v Savi.** V Savskem mostu se je v zadnjih dneh mudil sarajevski zdravnik dr. Branko Čirković s svojim bratom in sestro ko so se vsi trije kopali v Savi, je voda nenadoma zanesla zdravnika, ki je izgubil v valovih. Brat in sestra sta mu hitela na pomoč, a brez uspeha. Trupla ponesrečenega zdravnika še niso našli.

*** Ogenj v Rovtah.** K našemu včerajšnjemu poročilu nam še poročajo iz Rovt: Kakor da bi stili nesrečo, smo še v pravem času namestu dosedanje ročne brigadne naročili motoriko pri Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani. Motorika je brezhibno delovala, da smo oženj kmalu udušili. Domačemu podjetju gre vse priznanje za ta prvovrstni izdelek.

*** Granata raztrgala seljaka.** Seljak Mame Veljević iz sela Glavice pri Kočanih

Varuje perilo!
Schichtov Radion
pere sam!

je našel te dni na nekem pašniku v grmovju staro granato iz svetovne vojne. Začel jo je odpirati, pri čemer je granata eksplodirala in seljaka na kose raztrgala.

*** Skočil je v vodnjak.** V bližini sobotškega pokopališča je v petek izvršil samomor Matija Adamček, ki je bil nekaj precej premožen, pozneje pa je obubožal in zašel v veliko bedo. Iz obupa je mož skočil v vaški vodnjak in utonil.

*** Huda nesreča pri gradnji.** Iz Logatca nam pišejo: Pri novozgrajenem parnem mlinu tvrdke Maček, Gregorij in Hren se je pripetila v petek nesreča, ki le po naključju ni zahtevala smrtnih žrtev. Drugače pa je povzročila občutno stvarno škodo. Tvrdba je zgradila zraven mlina še poslopje za parno žago, dolgo približno 20 metrov. Stavba je bila že pokrita, manjkali sta le še čelni steni. Okoli 16 je nastal silen piš, ki je zagnil v trenutku ves kraj v oblak prahu. Vihar se je uprl ob streho, jo zamajal v temeljih ter jo podrl s silnim trščem na tla, tako da ni ostal od približno 12.000 komadov cementne strešne opeke cel niti eden sam komad. Podrlj sta se s streho obenem tudi obe vzdolžni steni. Od prisotnih delavcev, ki so se umaknili nesreči še pravočasno, je ranilo samo zidarja Makovca iz Borovnice, vendar je njegova poškodba na glavi lažje jega značaja. Materijalne škode trpi tvrdka okoli 40.000 Din. Nesreče ni kriv niti stavbenik, niti tvrdka. Seveda bi bila katastrofa še mnogo hušja, ako bi žaga že obratovala.

*** Gradite moderno, solidno in ceneno!** Izrabite prostor! Vse je odvisno od strokovnjakega načrta, proračuna in nadzorstva gradbe, kar vse preskrbi najugodnejše Tehnični biro arh. Ivana Zupana, Ljubljana, Gradišče 13, telefon 27-96

*** Oblike in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**
* V Kranju, Glavni trg 140, pri »Puščavniku«, je otvorila znana ljubljanska tvrdka Ign. Vok, Tavčarjeva ulica 7, trgovino s Pfaffovimi šivalnimi stroji in Puchovimi kolesi ter vsemi v to stroko spadajočimi predmeti. Imenovana tvrdka se cenj. čitateljem toplo priporoča.

Iz Ljubljane

u— Finančni direktor g. dr. Josip Povalec je od 23. do 30. junija službeno odstopel. Nadomestuje ga pomočnik finančnega direktorja g. Fran Bajič.

u— Spored IV. javne produkcije gojencev državnega konservatorija bo izredno bogat in zanimiv. Sodelovalo bo v konservatorskem orkestru nad 30 gojencev. Ravnateljstvo vabi starše gojencev in prijatelje konservatorija, da v obilnem številu posejijo IV. javno sklepno produkcijo. Sedeži po 10, 7 in 5 Din, stojišča po 3 Din. Predprodaja v Matični knjigarni.

u— Na državni realki v Ljubljani se je vršil tečajni izpit od 4. do 30. junija t. l. pod predsedstvom univ. prof. dr. Hadžija. K izpitu se je javilo 50 pripravnikov. Od teh sta 2 odstopila radi bolezni, 5 je bilo odklonjenih na 3 mesece, 43 pripravnikov pa je napravilo izpit.

u— Državna meščanska šola na Viču ponovi danes 22. t. m. ob 4. popoldne, ne ob 6. kakor je bilo prvotno javljeno, v Sokolskem domu Fr. Lovšinov izkaz: Desetnik in sirotica. Četrti dobiček se bo porabil za nakup učnih knjig revnim učencem, zato vliudn., vabi k obilni udeležbi ravnateljstva.

u— Akademski nevški zbor bo imel v ponedeljek 23. t. m. redno tenorsko valjo. Red val je: v ponedeljskih tenorih, v sredah basi, v petkih ves zbor.

Vse vrste kotenine, blago za obleke pri
I. MEDVED

Samo še nekaj dni
n drobna prodaja manufakturne blage
I. MEDVED
Tavčarjeva ulica

*** Grozna rodbinska drama** se je odigrala v banaški občini Mihajlovo. Brivec Aleksander Pavlovič je, ki je s svojo ženo živel v večnem prepiru, prošli četrtek z nožem ogrožal njeno življenje. Kljub teži poškodbi je žena v svojo obrambo zgrabila motiko in z njo nasilnemu možu razbila lobanjo. Pavlovič je kmalu nato izdihnil. Otroci zakonske dvojice so v strahu bili priča groznemu činu. Žena Pavlovičeva, ki je bila aretirana, se brani, da je ravнала v opravičenem silobranu.

*** Samomor 20 letne deklice.** V okolici Novega Sada je 20 letna Josipina Fabijanova v mosta kraljeviča Tomislava skočila v Donavo. Do nedavna je bila nameščena pri novosadski mestni občini, te dni pa je bila odpuščena. Zdi se, da jo je odpust iz službe gnal v smrt. Ker v trenutku, ko je skočila v vodo, ni bilo blizu nikogar, ki bi jo mogel rešiti, je nesrečna deklica izgubila v valovih Donave.

*** Kobilica ukradla.** V okolici Cerkelj in na Stefanjo goro sta se pripetila te dni cigana Rudolf Held ter Boštjan Reichert, ki sta vodila s seboj še nekaj ciganskih tovarišev. Cigani so se potikali od hiše do hiše, naker so izgubili v gozd, kjer so tasborili. V Stefanji vasi je kmalu zmanjkalo več kokoši, vendar se cigani niso zadovoljili samo s perutnino. Boštjan in Rudolf sta se ponoči splazila v hlev posestnika Lovrenca Poravneta ter mu odpeljala 4 leta staro kobilico temnorjave barve. Tatinski cigani so nato izgubili in jih orožniki doslej še niso mogli izslediti.

ITO — zobna pasta najboljša!
* Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne naprave v drogerijah
KANC, LJUBLJANA
in
KANC (Voltram), MARIBOR CENIK GRATIS!
Izvršujemo vsa amaterska dela.

Obiskovalce kopalnišča na Ježici prosim, naj oprostite, ker moje osebe minulo nedeljo ni bilo kos
nepričakovanemu ogromnemu valu kopalk in kopalcev, zato sem pomnožil osebe, da bo vsakdo postrežen najhitreje z vsem najboljšim.
Anton Štirn

Vsakovrstno manufakturno blago
v veliki izbiri in po izredno nizkih cenah prodaja
Tekstilbazar Krekov trg

Avtotaksi J. Bačko
naznanja svojim cenj. gostom, da zaradi odpoklica k orožnim vajam začasno ne obratuje.
8974

*** Huda nesreča pri gradnji.** Iz Logatca nam pišejo: Pri novozgrajenem parnem mlinu tvrdke Maček, Gregorij in Hren se je pripetila v petek nesreča, ki le po naključju ni zahtevala smrtnih žrtev. Drugače pa je povzročila občutno stvarno škodo. Tvrdba je zgradila zraven mlina še poslopje za parno žago, dolgo približno 20 metrov. Stavba je bila že pokrita, manjkali sta le še čelni steni. Okoli 16 je nastal silen piš, ki je zagnil v trenutku ves kraj v oblak prahu. Vihar se je uprl ob streho, jo zamajal v temeljih ter jo podrl s silnim trščem na tla, tako da ni ostal od približno 12.000 komadov cementne strešne opeke cel niti eden sam komad. Podrlj sta se s streho obenem tudi obe vzdolžni steni. Od prisotnih delavcev, ki so se umaknili nesreči še pravočasno, je ranilo samo zidarja Makovca iz Borovnice, vendar je njegova poškodba na glavi lažje jega značaja. Materijalne škode trpi tvrdka okoli 40.000 Din. Nesreče ni kriv niti stavbenik, niti tvrdka. Seveda bi bila katastrofa še mnogo hušja, ako bi žaga že obratovala.

*** Gradite moderno, solidno in ceneno!** Izrabite prostor! Vse je odvisno od strokovnjakega načrta, proračuna in nadzorstva gradbe, kar vse preskrbi najugodnejše Tehnični biro arh. Ivana Zupana, Ljubljana, Gradišče 13, telefon 27-96

*** Oblike in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**
* V Kranju, Glavni trg 140, pri »Puščavniku«, je otvorila znana ljubljanska tvrdka Ign. Vok, Tavčarjeva ulica 7, trgovino s Pfaffovimi šivalnimi stroji in Puchovimi kolesi ter vsemi v to stroko spadajočimi predmeti. Imenovana tvrdka se cenj. čitateljem toplo priporoča.

Iz Ljubljane

u— Finančni direktor g. dr. Josip Povalec je od 23. do 30. junija službeno odstopel. Nadomestuje ga pomočnik finančnega direktorja g. Fran Bajič.

u— Spored IV. javne produkcije gojencev državnega konservatorija bo izredno bogat in zanimiv. Sodelovalo bo v konservatorskem orkestru nad 30 gojencev. Ravnateljstvo vabi starše gojencev in prijatelje konservatorija, da v obilnem številu posejijo IV. javno sklepno produkcijo. Sedeži po 10, 7 in 5 Din, stojišča po 3 Din. Predprodaja v Matični knjigarni.

u— Na državni realki v Ljubljani se je vršil tečajni izpit od 4. do 30. junija t. l. pod predsedstvom univ. prof. dr. Hadžija. K izpitu se je javilo 50 pripravnikov. Od teh sta 2 odstopila radi bolezni, 5 je bilo odklonjenih na 3 mesece, 43 pripravnikov pa je napravilo izpit.

u— Državna meščanska šola na Viču ponovi danes 22. t. m. ob 4. popoldne, ne ob 6. kakor je bilo prvotno javljeno, v Sokolskem domu Fr. Lovšinov izkaz: Desetnik in sirotica. Četrti dobiček se bo porabil za nakup učnih knjig revnim učencem, zato vliudn., vabi k obilni udeležbi ravnateljstva.

u— Akademski nevški zbor bo imel v ponedeljek 23. t. m. redno tenorsko valjo. Red val je: v ponedeljskih tenorih, v sredah basi, v petkih ves zbor.

Vse vrste kotenine, blago za obleke pri
I. MEDVED

Samo še nekaj dni
n drobna prodaja manufakturne blage
I. MEDVED
Tavčarjeva ulica

*** Grozna rodbinska drama** se je odigrala v banaški občini Mihajlovo. Brivec Aleksander Pavlovič je, ki je s svojo ženo živel v večnem prepiru, prošli četrtek z nožem ogrožal njeno življenje. Kljub teži poškodbi je žena v svojo obrambo zgrabila motiko in z njo nasilnemu možu razbila lobanjo. Pavlovič je kmalu nato izdihnil. Otroci zakonske dvojice so v strahu bili priča groznemu činu. Žena Pavlovičeva, ki je bila aretirana, se brani, da je ravнала v opravičenem silobranu.

*** Samomor 20 letne deklice.** V okolici Novega Sada je 20 letna Josipina Fabijanova v mosta kraljeviča Tomislava skočila v Donavo. Do nedavna je bila nameščena pri novosadski mestni občini, te dni pa je bila odpuščena. Zdi se, da jo je odpust iz službe gnal v smrt. Ker v trenutku, ko je skočila v vodo, ni bilo blizu nikogar, ki bi jo mogel rešiti, je nesrečna deklica izgubila v valovih Donave.

*** Kobilica ukradla.** V okolici Cerkelj in na Stefanjo goro sta se pripetila te dni cigana Rudolf Held ter Boštjan Reichert, ki sta vodila s seboj še nekaj ciganskih tovarišev. Cigani so se potikali od hiše do hiše, naker so izgubili v gozd, kjer so tasborili. V Stefanji vasi je kmalu zmanjkalo več kokoši, vendar se cigani niso zadovoljili samo s perutnino. Boštjan in Rudolf sta se ponoči splazila v hlev posestnika Lovrenca Poravneta ter mu odpeljala 4 leta staro kobilico temnorjave barve. Tatinski cigani so nato izgubili in jih orožniki doslej še niso mogli izslediti.

ITO — zobna pasta najboljša!
* Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne naprave v drogerijah
KANC, LJUBLJANA
in
KANC (Voltram), MARIBOR CENIK GRATIS!
Izvršujemo vsa amaterska dela.

Obiskovalce kopalnišča na Ježici prosim, naj oprostite, ker moje osebe minulo nedeljo ni bilo kos
nepričakovanemu ogromnemu valu kopalk in kopalcev, zato sem pomnožil osebe, da bo vsakdo postrežen najhitreje z vsem najboljšim.
Anton Štirn

Vsakovrstno manufakturno blago
v veliki izbiri in po izredno nizkih cenah prodaja
Tekstilbazar Krekov trg

Avtotaksi J. Bačko
naznanja svojim cenj. gostom, da zaradi odpoklica k orožnim vajam začasno ne obratuje.
8974

so jo prepeljali v bolnico, kjer pa se je kmalu opomogla, nakar so jo spet odpustili.

u— Huda nesreča trgovskega potnika. V splošno bolnico so pripeljali trgovskega potnika Frana Kostjaka iz Maribora. Kostjak se je peljal predsmočnojim z avtomobilom skozi Nomenj na Gorenjskem, kjer ga je dohitela nesreča. V trenutku, ko je zavil mimo nekega vogala, mu je pridrvel nasproti neznan motociklist. Da prepreči karambol, je Kostjak svoje vozilo silovito zavrl ter ga res ustavil, a ga je sunek vrgel z voza na tla. Motociklist namreč ni mogel ustaviti in se je z vso silo zaletel v Kostjakov avtomobil. Kostjak si je pri padcu zlomil desno nogo in se tudi sicer težje poškodoval po životu. Motociklist se je poškodoval le neznatno in je vozil naprej. Kostjaka so ljudje prinesli v bližnjo hišo, nakar so ga večeraj zjutraj odpeljali na zdravljenje v Ljubljano.

PEGE odpravi hitro in brez sledu
„CREME ORIZOL“
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Depot: Cosmochemia, Zagreb, Smitičklova 23. Telefon 49—99.

u— Nepoštena natakarka. V gostilni »Grajska klet« na Mestnem trgu 13 se je dogodila te dni večja tatvina. Gostilničarji je zmanjkalo iz zaklenjene omare okrog 2000 Din. Zadeve se je lotil znan detektiv H., ki je kmalu ugotovil, da tatu ni iskati daleč. Ze tekom par ur je dognal, da se je polastila tisočakov natakarka T. Z., ki jo je takoj po priznanju aretirat ter odvedel v zapor.

u— Vlom v stanovanje. Te dni je neznan tat vmlil v stanovanje Marije Musičeve v Aleševčevi ulici št. 30 ter ukradel kakih 20 ženskih srajc iz šifona, v kateri je bil vdelan monogram M. Z. Zlikovec se je dalje polastil še 12 ženskih hlač, 6 rjuh in okrog 20 m šifona, tako da znaša skupna vrednost ukradenega perila približno 2500 Din. Oškodovanka je opazila tatvino šele 20. t. m., ko se je po daljši odsotnosti vrnila zopet domov. Naznanila je zadevo policiji, a bo drznega tatu gotovo težko izslediti, ker je ukradene stvari prav lahko spravil v denar tudi kje na deželi.

u— Obleko krađejo. Posestnik Andrej Vrhovec na Poljanski cesti št. 56 je prijavitel, da mu je predvčerajšnjim ponoči tat

odnesel 400 Din vreden suknjič, ki se je sušil v kozolcu na dvorišču. Kot storilca zasleduje policija nekega gonjaka živine, ki je pri Vrhovečevih dobro znan in ki ga je videla hoditi po mestu neka ženska oblečena v prav tak suknjič, kakor ga progresa Vrhovec. — Poštni uslužbenec Franc Glavnik, stanujoč v Rožni dolini na cesti IX., št. 23, je prišel na enak način ob 100 Din vredne bele hlače, ki jih je sušil na vrtu. Tatu ni nihče opazil.

u— Dr. Milan Perko v Vodmatu od 23. do 29. t. m. ne ordinira.

u— Izgubila so se v petek zvečer od restavracije »pri Levu« do kavarne Evrone očala iz porcelane in specialnega stekla. Počtena najditelj je zaprosen, da bi jih oddal v našem uredništvu.

u— Izgubil sem najbrž v glavnem drevovedu Tevofilja polnično pero Watterman. Najditelja prosim, naj ga vrne za dobro nagrado na ime lastnika, ki je gravirano na zlatem obročku držala. Kongresni trg št. 13.

drug način pomagali, da je prireditev tako lepo uspeša. — Sokolsko društvo v Celju.

e— **Matura na celjski gimnaziji.** Pretekli teden so se vršili na celjski realni gimnaziji višji tečajni izpiti pod predsedstvom ministrskega odposlanca univ. prof. dr. N. K. Kole Radojčića iz Ljubljane. Od 19 prijaviteljnih kandidatov je bil 1 oproščen ustnega izpita, 11 kandidatov je napravilo izpit, dočim je bilo 7 dijakov reprobiranih, in sicer 2 za celo leto in 5 za 3 mesece. Izpit so napravili: Dolcher Janez, Herzog Karol, Jager Franc, Jagodič Boris, Jakhel Adolf, Likar Ivan, Marek Evgen (oproščen ustnega izpita), Medvešek Marjan, Možina Ivan, Perič Milica, Pinter Franc in Zličar Janez. Nižji tečajni izpiti, ki se že vršijo, so bili zaključeni včeraj.

e— **Trojni jubilej.** Danes bo proslavil splošno znani in priljubljeni celjski trgovec in čevljar: mojster g. Stefan Strašek s svojo zvesto družico go. Ano 50letnico poroke. Slavnostni cerkveni obred zlate poroke se bo vršil v mašo v župni cerkvi v Petrovčah, kjer sta se jubilanta poročila v Petrovčah, kjer sta se jubilanta poročila pred petimi desetletji. Zanimivo je, da bosta zlati poroki prisostvovala slavljencev brat g. Anton Strašek in ga. Mimi Angenetterjeva iz Dunaja, ki sta bila pred 50 leti starejša in družica pri poroki Istočasno bo proslavil g. Strašek 80letnico svojega rojstva in 55letnico obstoja svoje tvrdke. Priljubljenemu sosesčaninu in gospe soprogi iskreno čestitamo!

e— **Popravek k poročilu o otvoritvi avtobusne zvezde Celja s Šoštanjem.** Včerajšnja notica glede otvoritve rednega avtobusnega prometa med Celjem in Šoštanjem moramo popraviti glede napačne objave časa odhoda avtobusa iz Celja v Šoštanj. Avtobus mesta Celja prične voziti v torek 24. t. m. zvečer ob 18. in ne ob 16. iz Celja, kakor je bilo to pomotoma objavljeno.

Zobozdravnik dr. Stane Vrhovec

ne ordinira od 25. junija do 5. julija v Celju Vrazov trg 6/1 8921

e— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrla 75-letna zasebnica Marija Uran-kačarjeva iz Latkove vasi pri St. Pavlu pri Prebodu.

e— **Novi mestni avtobusi.** Predvčerajšnjim je prejelo celjsko mestno avtobusno podjetje iz Českoslovaške dva nova avtobusa znamke »Tatra«. Avtobusa bosta obratovala na cestah med Solčavo, Goranjim gradom in Celjem.

e— **Nesrečen padec z drevesa.** Včeraj zjutraj je obiral cvetice na lipi za starim okroglim sodiščem 11-letni učenec 4. razreda mestne osnovne šole Valter Valentin, stanujoč za Kresno. Nenadoma pa je zdrknil z drevesa kakih 4 do 5 metrov globoko in obeljal na tleh nezavesten. Takoj je bil prepeljan v javno bolnico, kjer je bil sročet v oskrbo in zdravljenje. Poškodbe, ki jih je zadobil pri padcu, so nevarne.

Iz Maribora

a— **Osebnostna vest.** Upravnik mariborske policije g. nadsvetnik Vekoslav Kerševan je davi službeno odpotval v Beograd in odpadejo pri njem do nadaljnjega sprejemi strank. Nadomešča ga g. svetnik Puš.

a— **Poslednja predstava v letošnji sezoni** bo v torek 24. t. m. vesela francoska komedija »Sestrična iz Varšave« za ab. B. ter Sentmarškove abonentne reda C. Naslednji dan se bo obnovila ista veselolira kot poslednja predstava v sezoni za ab. A in mariborske abonentne reda C.

a— **Pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru** je imel v petek zvečer svoj občni zbor, ki je pokazal, da je društvo srečno prebolelo najtežjo krizo in dela zopet mirno na svojem programu. Zbor šteje 80 aktivnih in 300 podpornih članov. Priredil je pod vodnjo dirigentom, g. prof. Mirkom dva velika koncerta in vrh tega sodeloval pri raznih kulturnih prireditvah. Za desetletje je bil soglasno izvoljen za predsednika dosedanjih agit. predsednik, gospod Janko Arnuš, in tudi ostali odborniki so ostali isti, samo da so nekateri menjali svoje funkcijske posle.

a— **Moška podružnica CMD v Mariboru** ima svoj letošnji redni občni zbor v ponedeljek 23. t. m. ob 8. v restavraciji Narodnega doma. Vsi prijatelji CMD vabljeni k udeležbi!

a— **Razpored za zemljinarjo in zgradarino (hišni davki)** za davčno leto 1930. sta gotova in vsem davčnim obvezancem na vpogled med uradnimi urami od 23. do 30. junija pri davčni upravi v sobi št. 1 v pritličju. Pismeni ugovori računskega značaja zoper odstotek dopolnilnega davka za zemljinarjo se sprejemajo pri sreski katastrski upravi v II. nadstropju soba 76. Zoper višino davčne osnove na zgradarini se pritožbe lahko vložijo v roku 30 dni od dneva prejema plačilnega naloga. Pritožbe je kolokovati 20 Din.

a— **Usposobljenosti ali praktični učiteljski izpiti v Mariboru.** Od 16. do 21. t. m. so se vršili na drž. moškem učiteljskem v Mariboru praktični učiteljski izpiti pod predsedstvom direktorja g. dr. Potočnika. Izpit so napravili: Ambrož Martin, Bajde Viktor, Conč Franja, Penko-Conč Ela, Franh Vilko, Donik Anton, Grzetič Majda, Doma-Belovič Jolanda, Gruđen Danica (z odliko), Hari Deneš, Hari Soltan, Jazbec Ludovik, Iskra Zora, Jovičič Bruna, Kaiser Stefan, Kermelj Alojzija, Kinčič Marija, Konečnik Ciril, Monari Silvija, Prelog Avgust, Stopar Josip, Vreže Jurij, Zei Avrelj, Zorjan Justina in Zupančič Dragotin.

Autotaksi M. Juvan

Kočenova ul. 5. Telefon 2821

a— **Proste roke glede cene** diva imajo mariborski gostilničarji na podlagi sklena izrednega občnega zbora Zadrue gostilničarjev, ki je bil predvčerajšnjim. S tem je razveljavljen sklen, da se mora divo prodajati po 5 Din vrček in 3.50 Din čaša. Sklenilo se je dalje uvesti akcijo, da bodo vsi mariborski gostilničarji odjemali Tschelezičev pivno.

a— **Smrtna kosa.** V četrtek je preminula nenadno smrti gđe. Dora Selinšek. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Blag ji spomin!

a— **Mesto fotografa na Mariborskem otoku** je dobil fotograf g. Vlado Vlašič, ki ima izključno pravico za fotografiranje oseb na otoku, dočim je fotografiranje kopalniških naprav in otoka samega še vedno pridržano mestni občini.

a— **Meso za znizano ceno.** V ponedeljek se bo od 8. dopoldne naprej prodalo na stojnici za oporočno meso 130 kg govejega mesa po 8 Din kilogram, in sicer največ 2 kg na osebo.

a— **Stojnice za kruh.** Javnost zasleduje z umevanjem stremiljenje kompetentnih lak. torjev, da se uredi naš živilski trg po preizkušeni načelih modernih mest. S tem večjim začenjem doznavamo sedaj, da skuša neka tukajšnja pekarna dobiti dovoljenje, da postavi na Glavnem trgu stojnico za kruh in pecivo. Ker bi se kmalu našli tudi nadaljnji reflektanti za slične ambulante prodajalne, bi nastalo v tem pogledu naravnost nevzdržno stanje. V Mariboru je toliko prodajalnih kruha in peciva, da javnost odclanja slične nepotrebne in s higijenskimi načeli nezdravljive stojnice. Upravičeno je zato Zadruga pekov v Mariboru vložila na magistratu protest proti morebitnemu dovoljenju za tako stojnico.

a— **Verižništvo v umetninah in stari-nami.** V Mariboru se je zaredilo gnezdo verižnikov, ki uprizarjajo pravcati lov na starine in umetnine, zlasti na cerkvene ter jih z dobrim dobičkom spravljajo neznanokam. Cerkvinim predstojništvom in drugim lastnikom starin zatrjujejo, da zbirajo za mariborski ali celo beograjski muzej. Vodstvo mariborskega muzeja izjavlja, da od teh ljudi ni dobilo niti najmanjšega predmeta in jih tudi ni pooblastilo za kakok nabiranje ali kupovanje. Istotako ima pismeno izjavo beograjskega muzeja, da tudi ondotno ravnanje ni pri nas nikogar pooblastilo. Kupovati ali nabirati kaj za beograjski muzej. Če bo kdo res za naš muzej kaj zbiral, se bo tudi legitimiral z društvenim pooblastilom; če bi pa zopet kak verižnik trdil, da zbira za mariborski ali kak drug muzej, za naznanje in se bo poskrbelo, da se tem škodljivcem naše narodne kulture stopi na prste. — Muzejsko in Zgodovinsko društvo v Mariboru.

Iz škoške Loke

a— **Otvoritev kopalnice v Retčah.** Z vročimi dnevi se odvijajo kopalnice drugo za drugim. V nedeljo je bilo otvorjeno vsem okoličanom, pa tudi Ljubljancem dobro poznano in priljubljeno kopalnice v Retčah. Sora bo ugaiala posebno kopalnica, ki ljubijo nekoliko toplejšo vodo. Za dobro založeno bifé tudi letos skrbi podjetnik gop. Jurij Gosar, gostilničar iz Stare Loke. Udeležba kopalnice je vedno lepa. Ščasom upajo urediti in razširiti pot do kopalnice, da bo mogoče dovoz k bregovom Sore tudi vozovom in avtomobilom. Tik postajališča je otvoril v novi stavbi restavracije gosp. Jenko, pravtako pa ne zaostaja s postrežbo gostilna »Pri Tihcu« ob glavni cesti.

a— **Zanimivo zbirka metuljev,** nalovljenih v Vincarijih, je zbral tekom kratkega časa davčni naduravitelj gosp. Franc Adamič. Zbirka obsega celo vrsto metuljev vseh velikosti, imen in barv. Ob pogledu na skrbno in vesno razporejene dvokrilce, se nam razkrije to in ono drobno čudo škojlejske okolice. Gosp. naduravitelj je slično zbirko daroval tudi deški šoli.

a— **Analfabetški tečaj za neписьmene rekrute škojlejske garnizije** je bil otvorjen v drugi polovici t. m. Dočim je prvi tečaj laaj obiskovalo le okoli 100 vojakov, se je število letošnjih zvišalo na približno 300. Mladence, ki so večinoma iz južnejših pokrajin Jugoslavije poučujeta škojlejska učiteljca gg. Rudolf Horvat in Gabriel Janetič. Z otroško ljubeznijo so naslavljali fantje prvega tečaja lastnorčno pisane vreslice svojem in se vidno veselili doseženih uspehov. Vsa pohvala gre tudi vojakiški upravi, ki z vsemi razpoložljivimi sredstvi deluje na odpravi analfabetizma. Koncem tečaja se vrši posebni izpit. Lani je bilo uspehov 80 %.

Z Jesenic

a— **Odkritje grobnice v jeseniški župni cerkvi.** Te dni so v jeseniški, v popravilu se nahajajoči cerkvi odkrili dve grobnici, za katere so vedli morda le najstarejši jeseniški občani. Pred desetim stranski oltarjem so našli v dva metra globoki grobnici telesno ostanke 4 oseb in sicer 2 otrok in dveh odraslih oseb; torej gre očitno za rodbinsko grobnico. Trupla so morala ležati v krestah gotovo več sto let. Okrog lobanj otrok so ležali še precej dobro ohranjeni venčki iz pušpana in cipres, zelo dobro so bili ohranjeni na obeh otrokih tudi lasje. Pri enem otroku se je našel še precej dobro ohranjen čevlji, dočim so bili pri drugem samo še podplati. V ostalem pa se nahaja okostje vseh štirih oseb v popolnem razpadu. Za katero rodino tu gre, se ne more dognati, domneva pa se, da je bila tu položena k večnemu počitku rodina Buzzenli. Grofje Buzzenli so bili pred stoletji lastniki nekdanjih rudnikov in plavčev na Jesenicah in v raznih drugih krajih Gorenjske.

Zvočni kino »RADIO« Jesenice-Sava

predvaja danes ob 3. pop. in ob ½9.

KDO BO PLAKAL, KADAR SE RAZIDEMO?

Veliki pravi zvočni in govoreči film v nemškem jeziku. 8883

a— **CM družba.** Danes je na Jesenicah dan bonbončkov. Naj ne bude nikogar, ki bi odrekel mal dar za našo šolsko družbo.

a— **Velika tehnična pridobitev KID.** V sredo dne 18. t. m. so bila dovršena dela pri namestitvi novih avtomatičnih zatvornic na savskem jezu na Stari Savi. Jez sam, ki je sedaj precej preurejen, je za podjetje velika tehnična pridobitev, osebno še, ker se bo s pomočjo avtomatičnih zatvornic, ki so sedaj napravile, dotok in odtok vode v savarniško strugo in tudi preko jezu sam avtomatično reguliral, kar prej ni bilo mogoče. Vsa betonska dela pri preureditvi jezu je solidno izvršila tvrdka inž. Josip Dedek iz Ljubljane.

a— **Poverjeniki Vodnikove družbe na Jesenicah** vlnudno pozivajo družbine člane, naj

čimprej obnovne letno družbeno naročnino 20 Din, ker se bo sprejemanje denarja te dni zaključilo in se bo dosedaj nabrani denar nakazal prihodnje dni glavni družbi v Ljubljano. Obenem apeliramo na vse one ki se mislijo na novo prijavit, da to takoj store, ker se poznejše prijave ne bodo mogle upoševati.

a— **Sportne vesti.** Na praznik se je vršila na sokolskem igrišču v Kurji vasi nogometna tekma med SK Svoboda z Jesenic in rezervno ASK Primorja iz Ljubljane, ki je končala v razmerju 17:2 v prid gostov. Jeseniško moštvo je torej doživelo zelo hud poraz, bilo je v slabi formi, a gostje so igranje zabilali gol za golom. Publike je bilo na igrišču razmeroma veliko in je prišla v polni meri na svoj račun. Danes, v nedeljo, pa bo na sokolskem igrišču tekma med SK Tržič in SK Bratstvo z Jesenic. Tekmovalo se bo za nogometno prvenstvo Gorenjske in za pokal, ki ga je poklonil SK Bled onemu klubu z Gorenjske, ki si bo priboril prvenstvo v nogometu.

Iz Kamnika

a— **Promenadni koncert kamniške mestne godbe.** Na praznik smo bili prijetno presenečeni, ko je prikorakala po procesiji godba zopet na Glavni trg in priredila promenadni koncert. Skoda le, da mnogi niso bili o tem pravočasno obveščeni, sicer bi bilo hvaležnih poslušalcev še več. Torej, kakor vidimo, godba zopet deluje in moramo priznati, da dobro deluje. Pripravljeni smo, da nas bo sedaj vsako nedeljo zazavalas s svojimi komadi.

a— **Sportne prireditve na našem nem-kopališču.** Ko bo kopalnice dograjeno, bi bilo priporočljivo, da se povabijo vodilni ljubljanski klubi, ki goje vodni sport, na medsebojno tekmovalje. Bazen bo za plavanje dolg 70 x 17 m, ostalih 30—40 m bo pa nizke vode, tako da za bazenom »III. raje« ni ne zaostaja. Na kopalnišču bo tudi skakalni stolp za skoke 1, 3 in 5 m. Priporočili bi to misel merodajnim faktorjem, ker smo prepričani, da se bodo ljubljanski plavalci in skakalci, ki kaj radi pohite v naše planine, z veseljem udeležili tudi otvoritve in tako nemalo pripomogli k čim bolj slavnostni obliki. Obenem bi bilo to propagandno tekmovalje moralna podpora za razvoji plavalnega sporta v našem mestu.

V nizavah, v gorah, pri morju — pri vsakem sportu Vas obvaruje Niggerol olje in krema solčarice in opeklin. (Patent št. 5922.) Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Drogerija GREGORIC, Ljubljana, Prešernova 5.

Iz Litije

a— **Naši Sokolji na beograjskem izletu.** Naraščajnskega izleta v Beogradu se udeležuje te dni 20 malih Sokolčev, ki so pohiteli polni lepih želja v stolno mesto. Stevilec odziv za izlet je posebno med članstvom. Do sedaj je dobil vodja izleta načelnik br. Tauler 70 prijav. Visoko število prijav je za naš kraj vsekar častno, posebno še, ker se udeležiti telovadce članstvo tudi tekmovalnja.

a— **40-letnica pevskega društva »Zvonc v Šmartnem pri Litiji 6. julija t. l.** bo, kakor čujemo, res veličastna prireditev. Smarska dekleta in fantje se že pridno pripravljajo. Da gostom (saj pridejo razna pevstva društva) in pa domačinom dokažejo, kaj zmorejo dobro srce in pridne roke, ki iz seveda tudi čisto grlo. Naj njihče ne zamudi prilike, roslužiti se polovične voznje, ki je že odobrena. Vsi v prelepo Šmartno!

a— **Tovariški sestanek rezervnih oltjeirjev.** Zadnji dan naborov so se javili naši rezervni oficirji svojemu komandantu g. polkovniku Puriču. Po očetinskem delu so priredili rez. oficirji z Litije, Zagorja, Toplice in Šmartna izlet v Šmartno, kjer so prebili dan v prijetnem tovariškem razpoloženju. Robavov vrt se je izkazal za imeniten prostor ob podobnih prilikah in so vsi navzoči gospodje sklenili, da bodo uvedli odsej vsako leto skunne izlete, ki goje tovarštvo.

a— **Zanimiva redkost.** V zaporniški ješkogajne okrajnega sodišča nimaio že nekaj dni nobenega jetnika. Le redki so časi, ko so pri nas vsi pržoni prazni. Po starem običaju je izobesil g. Juvan belo zastavo.

a— **Po več ko 20 letih** so pristopili litijski provoozbhajanci včeraj na Alojzjevo k obnaji v domači litijski cerkvi. Dostel so morali otroci k temu zakramentu v sosednje Šmartno, kar ni bilo ne za mladino, ne za starše prijetno. Zelji staršev na je ustregel pred tedni došli novi dekan. Za proslavo so matere priredile malčkem po prvem obhajilu bogato zakusko, popoldne pa so napravili vsi prvoozbhajanci pod nadzorstvom izlet na Savo.

Iz Braslovč

a— **Letoviščarji.** V začetku meseca julija dospe na Polzevo 70 dijakinj iz Zagreba. Stanovanja jim je dala v uporabo iz prijaznosti tamošnja tekstilna tovarna. Pri braslovškem jezu pa bodo taborile skavtke iz Maribora, Savinjska dolina postaja zaradi do-ribe in tople Savinje za tuje vedno bolj prilvalna.

a— **Z avtom v drevo** je zadel g. Petrič iz Pake, ki je hotel prehiteti nekega voznika. Avto je tako močno poškodovan, da ga je moral lastnik poslati s tovarnim avtomobilom v reparaturo v Ljubljano.

a— **Popravek »Jutro« 139.** je objavilo v dopisu iz Celja pod naslovom »Nesreča pri karambolu dveh avtomobilov« netočno poročilo. Karambol celjskega avtobusa s privatnim avtom g. Czoria se ni dogodil v bližini Rečice ob Savinji, ampak na ovinku v Braslovčah. G. Ivan Jeraj iz vasi Nizko pri Rečici ob Savinji si ni zlomil roke v zapeljstvu pri padcu iz avtobusa, ampak zlomil si je dlančno kost sredina desne roke po lastni krivdi, ki je premočno parkrat sunil v rezervno kolo avtobusa.

a— **Tatvina psa.** Od sobote na nedeljo je izginil g. Malingerjevi krasen velik voljši pes temnosive barve z imenom »Murgos«, ki je bil dobro dresiran. Hodil je sam z listkom

v košari v trg po moko, kruh, cigarete in drugo ter vse v gobcu prinašal domov ločno in v redu. Domneva se, da je postal žrtvek kakega pasjega prijatelja, ki ga je odgnal s seboj ter prodal. Gospodu Maršiču je tudi izginil letos pomladi na sličan način mlad volčjak.

Iz Slovenjgradca

a— **Sreski načelnik g. Miroslav Vilher** je nastopil daljši bolezenski dopust. Za čas njegove odsotnosti ga nadomešča višji pristav g. Eiletz.

a— **Za vsesokolski izlet** v Beogradu se je prijaviilo 32 bratov in sester.

a— **Dramski odsek Sokola** pripravlja veseloigro »Ploha«, katero namerava vprizoriti v petek 27. t. m.

a— **Požar.** V Starem trgu je do tal pogorela hiša, v kateri je stanoval kot najemnik Anton Krevh, Ker je imenovanemu pogorelo vse imetje in ima razven tega osem neprekrbljenih otrok, mu je sresko poglavarstvo dovolilo nabiranje milodarov.

a— **Nesreča na ulici.** Tajnik okrajne hranilnice g. Lovro Vaupot je padel na ulici tako nesrečno, da si je zlomil levo roko.

Iz Ljutomer

a— **Nabori novincev** se bodo vršili 8. 9. in 10. julija za Ljutomer in občine daljne okolice v gostilni »Triglav«.

a— **Se o petju.** Naša notica o nemškem petju po mestnih ulicah in trgih se ni obročala toliko zoper nemško pesem samo, ampak v glavnem zoper to, da bi kdo z njo hotel izjaviti nuzne pasante in zažel prepevali prav zaradi tega, da jih draži.

a— **Završni izpiti** so se na tukajšnji meščanski šoli vršili od 12. do 17. t. m. Od 28 učencev, oziroma učenk IV. razreda so bili 4 završjeni za leto dni, 4 pa za 3 mesece, tako da jih je bilo 20 pripuščajnskih k izpitu. Prijavila sta se tudi dva privatista. Vseh 22 je napravilo izpit, in sicer Gerbec Boris, Kardoš Ivo, Minarič Franc, Mlinarič Janko, Ros Ivan, Slokan Avgust, Topolnik Ignae in Mirko, Cagran Terezija, Dittrich Marija, Hojver Ana, Klemenčič Vida, Kojmanič Amalija, Koren Agata, Veronik Marija, Lipič Gabrijela, Lipša Verojnika, Rajh Katka, Škof Marija, Skrajaar Vida, Klugler Ivan in Šentar Slavica.

a— **Na sokolski zlet** sta odpotovali na Telovo dve vrsti sokolskega naraščaja, moškega in ženskega, da se udeležita naraščajnskih tekem. Spremljala sta vrsti nač. br. Lubej in s. Schejkhauer.

a— **Stekla psa** sta se pojavila v naši okolici, in sicer v občinah Kamenščak in Stara cesta ter ogrizla vajenca tukajšnjega peka in neko deklečo. Obe živali so ustreljili, ugriznjena pa spravili v Pasterjev zavod v Maribor. Pasji koztumac, ki je poprej vejal samo za Kamenščak in Slamnjak, je razširjen na vse občine sodnega okraja Ljutomer.

Iz Poljčan

a— **Otvoritev stolpa na Boču** bo danes združena z veliko slavnostjo. Ob 10. bo pri starodavni cerkvisi Sv. Miklavža na Boču (624 m) slavnostna maša nakar bo opoldne slavnostna otvoritev in blagoslovitev. Popoldne bo na prostornih planinskih pašnikih pri Sv. Miklavžu prosta zabava in bo lahko dobil med drugimi dobrotami za mal denar tudi kos prašička z ražnja. Pri celotni prireditvi bo igrala godba »Dravac iz Maribora. Kdor bo prišel na to slanje, bo videl pri Miklavžu tudi znamenito jamo, kamor se je pogreznil kmet, ko ga je Gospod kaznoval, ker je oral na nedeljo. Pol ure stran so tudi obezbeje jame, imenovane Belunjice, kjer so svojčas stanovala vile, ki so pomagale obdelovati ponoči pridnim Bočanom njive in vinograde dokler se niso prevzeli. In še marsikaj lepega boste videli na tej zeleni, romantični gori. Pridite in prepričali se boste sami!

a— **Nova elektrarna,** ki jo gradi v Poljčanah g. F. Vežjak, ko kmalu dograjena. S tem bo podjetnik zdajšnje električno energijo znatno razbremenil. Tudi se nam poselej ne bo treba bati, da bi bili vesled prevelike suše ali vode kdaj v temi, ker bo nova turbina dobivala stalno količino vode. V zvezi z to napravo namerava kasneje g. Vežjak električno omražje še razširiti na sosednje kraje, kar znači lep napredek in je treba naržni samo pozdraviti.

a— **Nove zgradbe.** Zelo naglo se pri nas dvigajo nove lične zgradbe in hišice. Dela nove elektrarne v Poljčanah ter impozantnega trgovskega skladišča v Peklu se bližajo h koncu. Stavbi bosta kmalu izročeni svojemu namenu. Lične hišice pa si gradijo gg. Kostanjšek in Pepelnak v Peklu ter Ritonja v Boli. Na Boču pa je adaptirala podružnica SPD del gospodarskega poslojpa šentjurske kmetijske šole in ga preuredila v planinsko okrepčevalnico, ki je bila že sredi junisa slovesno otvorjena.

Sokolska župa Ljubljana

Javlia se tem potom vsem društvom naše župe pozivno na zadnjo okroglično župnega načelnštva, da je odhod tekmovalcev v Beograd v ponedeljek dne 23. t. m. z rednim brzokolom, ki odhaja iz Ljubljane ob 19.55. Za tekmovalce bo rezerviran poseben vagon.

Ostalo članstvo naše župe odhaja iz Ljubljane v sredo dne 25. t. m. in sicer članstvo društev ob dolenjski, notranjski, kamniški progji dopoldne ob 10.10, vsa tri ljubljanska društva in okoliška pa z vlakom ob 17. uri. Opozarjamo vsa društva, da se držé točno navodil, katere je razposlal zletni odbor, saobračajna sekcija, direktno vsem društvom. Samovoljna izmena vlaka je nedovoljena. — Zdravo! — Župna uprava.

ADRESAR

za Dravsko banovino industrije, večje trgovine in obrti, ki je izšel za časa X. jubilejnega ljubljanskega vele-sejma.

Adresar je lepo urejen in razdeljen v branže, kot:

- I. Rudniki in topilnice.
- II. Lesna industrija, trgovina in obrt.
- III. Zelezna.
- IV. Tekstilna.
- V. Prehrana.
- VI. Elektrotehnična.
- VII. Gradbena in keramična.
- VIII. Papirna.
- IX. Grafična.
- X. Casopisi.
- XI. Kemična.
- XII. Usnjarska.
- XIII. Radio, gramofoni, glasbila.
- XIV. Avtomobili.
- XV. Razne industrije, trgovine in obrti.
- XVI. Denarni zavodi, špedicije, transp. društva, javna skladišča, car. posredniki, agenture in kom. inform. pisarne in reklamni zavodi.
- XVII. Pregled važnejših zdravilišč, kopalnic in letovišč v Dravski banovini.

Naroča se pri:

REKLAMA »SATURN«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Adresar stane: pri plačilu v naprej Din 35.— kom. ali pri povzetju Din 37.— kom. Pri naročilu 10 kom. ali več 10 % popusta.

Sokolski nastop v Ljutomeru

Murski Sokol je priredil v nedeljo, 15. t. m. svoj prvi nastop po rekonstrukciji novega Sokola na svojem let. telovadišču za Sok. domom. Pričetek je bil točno ob 3. uri, žal je bil zato obisk manjši. Spretno je vodil telovadbo načelnik br. Fr. Ljubelj, ki je pač vedno na mestu. Nastopili so vsi oddelki, v glavnem domačini, le pri članih in članicah jih je bilo nekaj iz okol. društev. V uvodu so se odrezali kot vedno starejši člani (15) z br. Sl. Stoparjem, ki so podali svoje — beograjske, za njimi so bile efektne skupine članov in naraščajnikov (28), sledile so igre ženske dece (26) z gđc. Severjevo ml., ki so posebno poživle nastop. Člani (36) so zletne vaje v redu odtelevadili in enako članice (28) z sestro Severjevo. Zen. nar. (20) in moš. nar. (21) sta se potrudila z Mačuscovimi zletniki. Lep intermezzo je bila orodna telovadba vseh oddelkov društva in nato zanimive tekme moške dece (41) preko ovir. Lepo je bila odigrana odbojka med kombiniranim moštvom članov in naraščajjem. Zaključena skupina vseh oddelkov je bil lep sklep tel. dela, na kar je pozdravil s par besedami društveni starosta g. dr. Stanjko ter za njegovim pozdravom Nj. Vel. kralju in starešini in Nj. V. prestolonasledniku Petru je ljutomerska godba intonirala drž. himno, na kar se je vršila v donu in okrašenem veselišču zabava. Društvu, ki je letos že pokazalo dovolj uspehov, samo čestitke in mnogo uspehov v Beogradu. — Zdravo!

Ruše-Selnica. Za vse, ki pohihte iz našega društva na I. vseslovanski zlet Sokola kraljevine Jugoslavije, se vrši v ponedeljek dne 23. t. m. ob 20. uri (8. zvečer) v Sokolskem domu v Rušah informativni sestanek, kjer dobijo vsa potrebna navodila za zlet, legitimacije in znake. Ta sestanek je za vse udeležence zleta strogo obvezen! Zdravo! Društvena uprava.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje sokolsko društvo je s sodelovanjem društva Kmetijskih fantov in deklet pred kratkim uprizorilo Bevokovo dramo »Kajne«, ki je bila kljub pomanjkljivosti odra in igralcem novincem dobro podana ter je dosegla svoj pravi učinek. — V nedeljo, 22. t. m. bo ponovna uprizoritev igre v Slatini Radnici.

Slatina Radnici. V nedeljo dne 22. t. m. bo pri nas Sokolsko društvo Sv. Jurij ob Ščavnici s sodelovanjem društva Kmetijskih fantov in deklet ponovno uprizorila Bevokovo dramo »Kajne«, ki nam predčuje odloomek neizmerneja gorja naših neodrešenih bratov v Primorju ter je bila pred kratkim z dobrim uspehom uprizorjena pri Sv. Juriju ob Ščavnici. — Uprizoritev se bo vršila v dvorani g. Sterniš v Radnicah ob 5. uri popoldne. Po igri bo prosta zabava s plesom.

SOKOL

Sokolska župa Ljubljana

Javlia se tem potom vsem društvom naše župe pozivno na zadnjo okroglično župnega načelnštva, da je odhod tekmovalcev v Beograd v ponedeljek dne 23. t. m. z rednim brzokolom, ki odhaja iz Ljubljane ob 19.55. Za tekmovalce bo rezerviran poseben vagon.

Ostalo članstvo naše župe odhaja iz Ljubljane v sredo dne 25. t. m. in sicer članstvo društev ob dolenjski, notranjski, kamniški progji dopoldne ob 10.10, vsa tri ljubljanska društva in okoliška pa z vlakom ob 17. uri. Opozarjamo vsa društva, da se držé točno navodil, katere je razposlal zletni odbor, saobračajna sekcija, direktno vsem društvom. Samovoljna izmena vlaka je nedovoljena. — Zdravo! — Župna uprava.

»Kaj vidim! Ti delaš sam cigarete?«
»Veš, zdravnik mi je naročil, da se moram gibati.«

PREPROGE BANYAI

pristno vozlane

Avustrijske Smpirna in Persia Nizke cene

Naši kraji in ljudje

Po beograjskih zletnih zabaviščih

a. r. — Beograd, 19. junija.
Ko je šlo za rešitev zelo važnega vprašanja, kako naj bi se poskrbelo za vsestransko zadovoljivo prehrano vse one ogromne množice ljudstva, ki se bo zgrijala v našo prestolnico zlasti v glavnih zletnih dneh, je prišla s pristojne strani zelo samozavestna izjava, da so beograjski gostilničarji tako dobro organizirani, da ni prav nič treba nikakršne druge organizacije, ki naj bi razdeljevala množico zletnih udeležencev na skupine in te skupine potem dodeljevala posameznih lokalom. Tako je obveljalo in zletniki, pa naj pridejo odkoderkoli, naj poznajo Beograd ali ne, naj si iščejo in stanovanja in prehrano, kakor, kadar in kjer vedo in znajo.

Kar se tiče stanovanja, nimam namena, da bi obširneje razpravljal o tem vsekakor tudi važnem vprašanju — zlasti za starejšo ljudi — ali pripomnim naj vendarle, da je Beograd že sedaj, ko se dotok tujcev nikakor ne da primerjati z navalom, ki ga je pričakovati v glavnih zletnih dneh, takorekoč poln, prepollen. Kdor torej želi imeti stanovanje za glavne zletne dni, naj si ga zagotovi že sedaj; najbolje zasebno, ker po hotelih najbrž že ne bo nič več prostega.

Za prehrano bo gotovo poskrbljeno v dovoljni meri in tudi po primernih cenah. Priznati je namreč treba, da dosegljivi zletni dnevi niso prav nič dvignili običajnih gostilniških cen, pri čemer je treba pripomniti, da Beograd splošno ni prav nič dražji od Ljubljane, pač pa morda še nekaj cenejši. Prav posebej pa je treba dodati, da so tudi na zletnih zabaviščih, ob zletišču — med Aleksandrovo in Bitoljsko ulico — in na travniku okoli Svetosavske cerkve — Svetosavska ulica, nad »Slavijo« — cene res zmerne, gotovo ravno take, kakor v srednjih gostilnicah v mestu.

Zletnikom iz slovenskih krajev je na obeh zletnih zabaviščih pripravljeno prijetno presenečenje: med nepregledno vrsto paviljonov, kioskov, lop in šotorov, iz katerih »bog roko moliti«, nudec tu »Vajfertov«, tam »Bajlonovo« pivo in pa »Bele, rdeče« — »ružica«, ne pa morda »sviček« — in črne »božje kapljice« fruško-gorske, smederevske, vrsačke, negotinske, propuske, župske in celo dalmatinske, in kjer se ti ponuja vse, kar premoreta domača srbska kuhinja in shramba, od čevapčičev in ražnjičev pa do škembičev, čevapa in janjčka, da niti ne omenim srbskega sira, kajmaka in »ružičkih proizvodov« z »rakijo« in »klekovačom«, — se ti zablišči pred očmi napis, ki te tako prijetno posegata okoli srca, da se ti zazdi, kakor da si na ljubljanskem velesjemu. Kakor da si doma!

Na zletnem zabavišču ob zletišču sta dva slovenska paviljona. Večjega je priredil naš vipavski rojak Ivan Krkoč, ki ima drugače svoj stalni buffet v palači »Prage« v Balkanski ulici, in mu je nadel napis »Slovenija« z vabljenim, daleč vidnim dodatkom, da so tu lačnim žledcem na razpolago pristne svetovnoznane Urbasove »kranjske klobase«. Pa seveda tudi vse drugo, česar je treba, da se utolažita las kota in žejna, zlasti pa vedno sveže »Vaj-

fertovo« in pa imeniten fruško-gorski rizling. Ta paviljon se nahaja skoraj ravno nasproti glavnemu vходу na zletišče. — Drugi slovenski paviljon je vrinjen nekako na sredi zabavišča med drugimi jedilnicami in točilnicami in nosi napis znane ljubljanske trvdke »Slamiče«. Tudi tu ti najboljše postrežejo s pijačo in jedačo, zlasti pa s pristnimi Slamičevimi prekajenimi.

V nedeljo, zadnji dan vojaških nastopov, se je trlo ljudstva na zabavišču ob zletišču, od ranega jutra pa do poznega večera. Po velikem večernem koncertu vojaških godb pa skoraj ni bilo mogoče dobiti prostora, dasi je zabavišče zelo razsežno in se je občinstvo neprestano menjalo. Za glavnih zletnih dni bo tu vsekakor premalo prostora za vse one ogromne množice, ki bodo iskale okrepčila, zlasti še, če pritisne taka vročina, kakor smo jo imeli tu že lep čas. Včeraj in danes je sicer nekoliko popustila, ker je lahen dež kolikor toliko ohladil ožračje, toda kakor trdijo tukajšnji vremenski preroki, je treba za prihodnje dni zopet pričakovati novega »vročinskega vala«. Velik del gostov bo torej moral iskati okrepčila izven zletnega zabavišča, v sosednjih ulicah, Aleksandrovi in Ratarski, kjer bo tudi dobro preskrbljeno za to, ko je itak skoraj vsaka druga hiša — krčma.

Drugo zletno zabavišče se nahaja, kakor že omenjeno, na travniku okoli Svetosavske cerkve, nad »Slavijo«, kjer je veliko več prostora kakor pa ob zletišču, in paviljoni niso postavljeni strnjeno, temveč vsak zase. Na sredi stoji paviljon za vojaško godbo, vse naokoli pa paviljoni za gostilniško postrežbo Poleg njih imate stojnice z najraznovrstnejšo zabavno robo, prodajalnice tobaknih izdelkov, razglednic in slinčene. Za zlet je monopolska uprava pripravila posebno vrsto cigaret v ličnih kartonih s prestolonaslednikovo sliko — »Sokole«, cena kakor »Vardare«. Tudi na tem zabavišču se je, in to še na prav odlični način izkazala slovenska podjetnost. Isti naš vipavski rojak Ivan Krkoč krčmarji tu pod najpristnejšim našim »kozolcem«. Ob naši slovenski »natančnosti« v malenkostih sicer ni izključeno, da se ne bi kak naš jezikoslovec spotaknil na tem »kozolcu«, češ, da bi se moralo napisati »pod kozolcem«, toda mnenje nas ostalih literatov je tako, da tudi »pod kozolcem« teknejo prav dobro »urbasovke«, posebno še, če jih zalivaš ali z dobrim »Vajfertovim« pivom ali pa s fruško-gorskim rizlingom. (Menda ne izdam nikake skrivnosti, če povem, da sem videl »pod kozolcem« zbrano že vso najvišjo našo sokolsko upravo z br. Engelbertom in Viktorjem na čelu.) Tu si lahko privoščiš še čašico »ekspresne« ali pa se celo še zavrtiš na domačem plesišču ob zvokih domače naše harmonike.

Na drugi strani pa »cigani«, »kolo«, prepevanje raznih pevskih zborov, umetni ogenj, žromet in to in ono in bogve kaj še vse. Prostora pa za tisoče in tisoče! Pravijo, da bo treba nekatere privezati na vrvice, da se ne izgube in ostanajo v Beogradu! Pa na veselo svidenje!

čimprej na mejo. Knjige revije in časopise sprejema iz prijaznosti »Putnik« na Aleksandrovi cesti.

V stremljenju mariborskih »Mejašev« se pač lahko znajdejo vsi oni turisti in neturisti, ki hočejo urediti pot boljsemu položaju našega ljudstva ob kočljivih obmejnih postojankah.

Kriza v občinskem odboru trga Središče

Središče ob Dravi, 21. junija.

Središka občina je ena izmed onih redkih občin v naši državi, ki do danes še ni imela občinskih doklad, temveč je lahko krila vse svoje izdatke iz dohodkov svojega obsežnega posestva. Zemljišča (njive, travniki, pašniki in gozdovi) središke občine merijo še danes, po odprodaji številnih nerentabilnih kompleksov v zadnjih letih, približno 370 oravov. Kljub tej obsežnosti občinske posesti pa dohodki v zadnjih letih niso več zadostovali za uravnoteženje občinskega proračuna, v prvi vrsti radi tega ne, ker so se pojavljale vedno večje naloge in so bile potrebne razne investicije, naj omenimo samo elektrifikacijo trga, zgradbo dveh velikih mostov, melioracije zemljišč itd. Našete investicije znašajo nad en milijon dinarjev, dohodki iz občinskih zemljišč pa so zadnja leta zelo nazadovani zaradi padanja cen deželnih pridelkov (sena, lesa itd.).

Ze lanski občinski proračun je iz različnih vzrokov izkazal primanjkljaj in se je občina začasno zadolžila pri tukajšnji pošilnici. Letos se je ta primanjkljaj še povečal in je znašal v novem proračunu 77.000 Din. Banska uprava ni odobrila te zadolžitve, ker se zadolžitve občine pri denarnem zavodu z neomejenim jamstvom protivi obstoječim zakonom. Banska uprava je zaradi tega zavrnila proračun središke občine z nalogo, da se uvedejo tudi v naši občini v kritje primanjkljaja doklade, ki so itak povsod najobičajnejši vir občinskih dohodkov.

Sedanji obč. odbor je stal tako pred neprijetno nalogo, skleniti uvedbo občinskih dokladov. Po 400 letih obstoja tržke občine je moral sedanji odbor vzeti na sebe odločitev, da je bil on tisti, ki je uvedel doklade. Priznati moramo, da se večina v občinskem odboru ni plašila odgovornosti in je bila na seji dne 17. t. m., uvidevajoč, da ni drugega izhoda, pripravljena izglasovati predlagane 85 odst. doklade. Iz različnih vzrokov pa se je ta večina postavila na stališče, da mora biti sklep o uvedbi dokladov soglasen, da se ne bi mogla kaka skupina odbornikov, pa tudi ne posamezniki odtegniti odgovornosti in naknadno izrabljati situacije. Na žalost smo rano ugotovili, da ena skupina v občinskem odboru ni znala predpostaviti interesov občine interesom svoje skupine. In gleda, da so ti gospodje prespali svo dobo od kraljevega manifesta z dne 6. januarja l. l. do danes. Da se otresejo svoj odgovornosti za ta brezdomno nepopoln, toda absolutno potrebni sklep ter da dobijo v roke uspešno agitacijsko parolo za eventualne bodoče občinske volitve, češ, mi smo tisti, ki smo se borili proti dokladom, so glasovali proti uvedbi predlaganih dokladov. Ostali občinski odborniki so spoznali prozorno taktiko te skupine in se odtegnili glasovanju. Zupan je smatral odklonitev po njem predlaganega proračuna za nezapucno ter je z izjavo, da odlaga župansko čast, zaključil to zgodovinsko občinsko sejo.

Možato gesto župana je večina burno pozdravila, med tržani pa je napravila domislija župana globok utis. G. župan Lučič, ki načeljuje središki občini že polnih 11 let, je zaradi svoje koncilijantnosti in korektnosti zelo popularen in priljubljen. Naša javnost obžaluje njegovo ostavko, do katere ga je privedlo oskosrčno stališče omenjene skupine v občinskem odboru. Ta skupina je napravila pač slabo uslugo občini in občanom ter nosi vso odgovornost za nadaljnji razvoj dogodkov.

Elektrifikacija Metlike

Metlika, 20. junija
Vsa Bela Krajina je živela v dobi zadnjih par tednov v velikem pričakovanju in v zupanju v metropoli Bele Krajine — Metliki. Ta starodavna metropola hoče iti z duhom časa, v katerem živimo, ter je izprevidela, da je mogoče napredovanje samo v tem primeru. Če bo naša Bela Krajina elektrificirana, Metlika kot taka bi sicer bila lahko to izvedla že pred dvema desetletjema, toda našli so, se takrat gospodje odborniki, ki niso umevali časa. Vsi meščani in okolica so neoporehno apelirali na mestne gospode, da bi privredili vprašanje elektrifikacije Metlike in nje bližnje okolice k železniemu koncu. Elektrifikacija Metlike in Bele Krajine sploh je mogoča samo po elektrarni mesta Karlovca v Ozlju. To smo večkrat poudarjali, ali danes je prišel eden z enim predlogom, jutri drugi z drugim, ter se je tako t. z. zelo važno in pereče vprašanje za našo metropolo in nje okolico zelo zavlačevalo. V zadnjih par tednih so se pa zastopniki naše lepše Metlike odločili, da pod vsako ceno privedejo pozajana zlede elektrike k gotovemu zaključku. Množico se je o tem

Nov blejski avtobus



Naše svetovnoznano letovišče Bled skrbi za svoj sloves, kar dokazuje podjetnost naših Blejčanov. Družba »Albus« se ni strahla materijelnih izdatkov ter si je pomogla zastopstva trvdke O. Žužek, Ljubljana nabavila še en avtobus, priznane kvalitete znamke Austro Fiat s 24 sedeži in 5 stojišči. Avto vzbuja pozornost v našem letovišču zaradi krasne zunanje oblike in udobne razvrstitve sedetev.

govorilo, pisalo in krčizalo, toda naposled je vendar prevladalo mišljenje, da ne kaže prav nič drugega kakor to, kar nam je najbližje, in sicer priključek Metlike na ozalsko elektrarno.

Metliški mestni občinski odbor je za pozajana z elektrarno, imenovano polnomočne svoje zastopstvo g. Milana Gušina, podžupana, odbornika g. Dako Markarja in Ivana Malešiča ter načelnika gospodarskega odbora g. Frana Weissa. Pozajana so se resnično začela ter so bila v prav kratkem času tudi zaključena. Na prvem dogovoru je bilo sklenjeno, da nosi mesto Metlika vse stroške izeraditve daljnovidca iz Ozlja do Metlike, a cena za KW ur., je bila še pereča. Toda presovori so se nadaljevali ter končno privedli k uspehu s tem, da Metlika dobi že v nekaj mesecih pošteno električno razsvetlavo, in sicer po ceni, ki odgovarja današnjemu času.

V soboto s. pooblaščen gospodje odborniki odpotovali v Karlovac, da podpisajo pogodbo. V Karlovcu je imel istočasno sejo občinski odbor, ki je tudi razpravil o sprejemu te prvotno dogovorjene in stilizirane pogodbe. Karlovčani so

kot pravi sosedje kljub temu, da se ta pogodba večje že čeli dve desetletji, pristali na pogodbo.

Po podpisu se je vršil v hotelu »Jadrane« v Karlovcu improviziran banket od strani mestne elektrarne Karlovca. Mesto Karlovac je zastopal sam g. župan Gustav Modrušan, podžupan g. dr. Rainer, a mestno elektrarno g. inž. Franjo Cenčić. Banket se je izpremenil v pravo manifestacijo naše ljuboslovske bratstva ter so vsi podpisniki in ostali udeleženci poudarjali, da se tudi na gospodarskem polju zedinimo in bratsko sodelujemo.

Metlika dobi torej elektrifikacijo, in sicer tako, kakršno ima danes Zagreb. Po zdravilno prizadevanje metliških odločiteljev faktorjev v tem oziru z iskreno željo, da bi ta njihova odločitev v gospodarskem oziru rodila dobre plodove, da bi tako pomogli k gospodarskem dviglu naše lepše Bele Krajine. Prepričani smo, da ne bo elektrifikacija ostala v Metliki, ampak da se bo razgrnila do zadnjeza kočička na vsi Beli Krajini. O čemer s. danes prepričani tudi naši sosedje Karlovčani, ki imajo največjo električno energijo v Jugoslaviji.

Katastrofalne posledice toče v vinogradih pri Rogški Slatini



Poročali smo o strahoviti nevihti, ki je razasjala 2. t. m. v okolici Rozaške Slatine, sedaj pa prinašamo sliko, ki to je takoi do nevihti posnel celjski fotograf g. Pelikan in ki nam kaže zamrznovo, toda prežalostno stanje pobočja zelenega toča. Tu se je skoro pol ure vsipala toča po bujnih in bogatih vinogradih. V kratkem so bili ti krasni vinogradi pod ledom. Naj-

bolji so bili prizadeti sloveči vinogradi Ozrižkovi in Potočnikovi. V globokejših jarkih s. se še po desetih dneh našli posamezni ledeni drobič, kar ni čudno, ker je bila toča lažje debelosti, ki s ostrimi robovi kakor pocestno kamenje. Slika dobro predstavlja v teh krajih povzročeno škodo.

Mladi talentirani skakač Ilirije



Ziheri, ki je s svojimi vodnimi skoki vzbudil pozornost pri plavalnih prireditvah v Mariboru in Ljubljani. — Sedeč, plavalni trener Ilirije g. Deutz.

Zagorsko pismo

Zagorje, junija.
Začasno se je umaknila zoreča mora brezposelnosti rudarjev novim utom in nadam: zopet poje kopača v rovih in rudar, ki je bil na robu gospodarskega propada, nekaj lažje diha. Posledice minule krize bodo pa še dolgo zaznamovane v knjigah trgovcev, ker gre sedanjih zaslužek iz rok v usta, na odplačevanje dolgov od pade minimum. Trenutni gospodarski položaj rudarja bi mogli označiti za začasno zadovoljivega s tendenco bolj v poslabšanje kot v izboljšanje. Smo v visoki poletni sezoni, ko je povpraševanje malenkostno, če upoštevamo še nakupične zaloge, lahko vsak trenutek nastopi zastoi. Odločilne važnosti bo poleg ekonomskih faktorjev letošnja zima. Če bo tako mila kot pretekla, lahko z gotovostjo računamo na težke posledice.

Kdor bi sodil naše prilike le po zunanosti bi se kal lahko zmotil, kajti TPD živalim, izvaja načrt zveze rudnika in železnice z širokotirno progo. Ves kompleks med Weinberzenjevim mlinom in separacijo bo v kratkem času zrušil svoje staro lice: za steklarino, ki so jo že do tal podrli, so prišle na vrsto stare steklobrusnice na levem bregu Metlike. S tem se je odprl razgled na rudarske stanovanjske hiše pod glavno cesto. Namesto male hišice za lokomotive je dozrajena nova prostornejša stavba, ves teren so dvignili skoro dva metra in za razširili, za kar je bilo treba z močnimi betonskimi opornimi zidovi prodreti kakih sedem do deset metrov v hrib. Zgrajna bo tudi separacija in se umaknila novi, moderni. V drevoredu pred rudniško restavracijo so odstranili nekaj košatih kostanjev, ker je proga v svrhu preureditve pomaknjena v stran da toče prav ob stanovanjski hiši v pod. uroc.

Ob glavni cesti nasproti »švedovne« si bo sezidal stavbeni podjetnik g. Nikola Pavlinič viho in so temehi že izkopani. Tik ob izolirnici je že preko prevza nadstropja dožidana stanovanjska hiša strojnika g. Dragana. V ostalem je letos stavbeno gibanje zelo zerno.

Vodovod ima svoje muhe. Na lepem znameniku vode, nairaže zvečer. Morda je vzrok v tratenuju vode za vrtove, kar pa zelo dvomimo; najbrž se še vedne težave

z nabiralnikom v Kotredežu, ki bi po prvotnih računih moral dati zadosti vode za vse potrebe n. pr. tudi škropljenje cest. Prosimo cestni odbor, da uvede vsaj enkratno škropljenje, ker je prašna nadloga neznosna. V to svrhu bi zadrževali hidranti, ker za enkrat ni misliti, da bi se nabavil škroplilni voz.

Poleg prahu so divji kolesarji družja nadloga naših cest posebno na klanjih. Zupanstvo je napovedalo kazni za prehitro vožnjo, prav bi bilo da jih čimprej uporabi, da ne bo prete kakih resnih žrtev.

Posamezni razredi zagorske in toliške šole so absolvirali majniške izlete v Zagreb, Ljubljano, Celje in okoliške hribe Sv. Planino, Kum. Sv. goro in goro Oljko. Zaradi slabe železniške zveze smo od Gorenjske popolnoma odrezani, dvodnevni izletov pa banka uprava ne dovoli. Za kolikaj daljši izlet mora mladina vstajati še pred polnočjo in se vračati istotako ponoči, izžrpana, da ne omenimo poli od postaje domov v hribe. Vsekakor bi se moral najti način, omogočiti dvodnevni izlet za višje razrede.

V šokolski telovadnici se z mrzlično pridnostjo pripravlja članstvo na vsesokolski izlet. Prijavljenci se še vedno oglašajo. V izletrek je odpovalo osem članov naraščajo pod vodstvom br. Črneča in ses. Rakove v Beograd. Pri župnem izletu so posamezniki kakor tudi vrste dosegli zelo častne izide.

V lepem človekoljubnem delu so se odločili KJS, RK in Vincencijeva družba, da bodo poslali na okrevanje večje število rudarske dece k morju, odnosno na Gorenjsko. V ta namen bo v nedeljo, 22. t. m. popolnoma cerkveni koncert, sodelujejo akademiki in mngr. regens chori Stanko Premelj iz Ljubljane. Program je prvovrsten, občinstvo naj zaradi tega in z ozirom na blagi namen napolni cerkev ter se z malim darom odloži. Vstopnina 6, 5 in 4 Din.

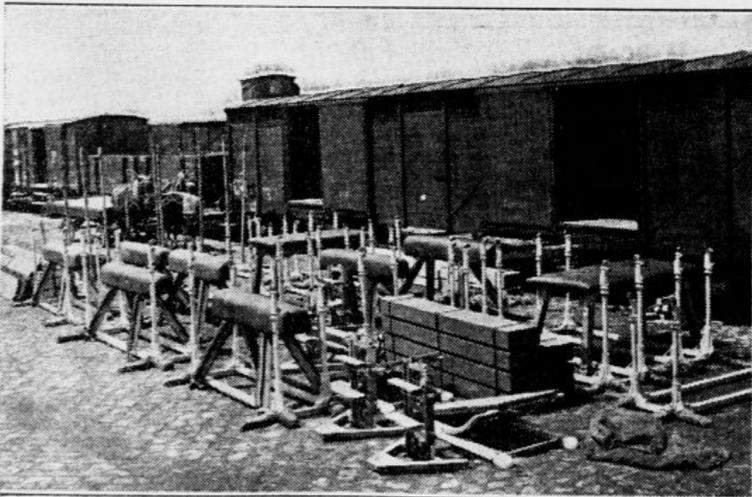
Restavracija na Golovcu

Po dolgih letih so Ljubljanci zopet dobili restavracijo na tolikanj priljubljeni sprehodni točki, na Golovcu. Poslopje je temeljito prenovljeno, da napravi na obiskovalce najlepši vtis. S solčne terase



je tako lep razgled, da se človeku oko zadivi. Zlečna in silno romantična gozdna pot nas privede v nekaj minutah od mostu na Karlovski cesti, kjer smo izstopili iz tramvajev. Z Golovca se da krasno podaljšati sprehod v čisto poljubne smeri. Tudi pozimi bodo imeli smučarji v restavraciji »Visoko« gostoljubno postojanko. Lastnik restavracije obljublja za vsako nedeljo svojim gostom razne »specialitete«, o katerih bo javnost pravočasno obveščal v novinah.

Drodje za sokolski zlet v Beogradu



Znana domača trvdka J. Oražem iz Ribnice je poslala v Beograd za sokolski zlet tri transporte telovadnega orodja. Kakor znano, je ta trvdka po svojem skoro 50-letnem obstoju premagala vse ovire ter je že pred vojno dobavljala raznim odjemalcem zlasti šolam in telovadnim društvom telovadno orodje. Dela tudi za vojaške in mornariške ustanove. Njeni stalni odjemalci pa so seveda sokolska društva in menda ni v državi društvene telovadnice brez njeznega orodja. Orodje in opremo za beograjski stadion je izdelala — dasi v do-

bi sezniških naročil — v pičlih treh tednih po sprejetem naročilu. Zletni odbor orodja ni odkupil, marveč ga je trvdka posodila v pričakovanju, da bodo orodje pokupila razna sokolska društva v Srbiji, ki še nimaio dovolj opremljenih telovadnic. Zletni odbor, ki ceni usluge domačega podjetnika, bo gotovo tudi pripomogel, da orodja ne bo treba vrniti. Beograjskim okoliškim društvom, ki si bodo lahko telovadno orodje nabavila na licu mesta, pa bo prihranjena sorazmern, draga vozina.

Obmejne ljudske knjižnice in planinarstvo

Maribor, 21. junija.

Ze pred leti je mariborska Zveza kulturnih društev pričela širiti med narod naj-večje duševno dobro: lepo, vzgojno knjigo. Posebne pozornosti so bile takrat deležne naše obmejne postojanke od Korotana tja do Medjimurja. Danes ni skoraj več vasi ob severni meji, ki bi ne imela svoje knjižnice. Tem knjižnicam so bili položeni temelji z željo, da se stalno izpopolnjujejo, kar je seveda zvezano s trudom in gnotnimi žrtvami. Kljub temu da ima obmejno ljudstvo, dolga desetletja kulturno ločeno od zaledja, voljo izobraževati se in napredovati, ne morejo žal ljudske knjižnice nuditi ljudem vsega onega, kar jih resnično zanima. Zaradi težavnega gospodarskega stanja so gnotni prispevki domačinov docela nemogoči. Knjižnice zaradi tega ne morejo dobiti primernih prirastkov, zato hiraajo in — umirajo... Tedne in mesece so morda čakale na »dobre ljudi«, ki bi naj priskočili na pomoč. Žal — zaman!

ustanovil poseben klub »Meja«, ki se je poleg planinarstva nadel nalogo, da ob pogostih izletih v obmejne kraje proučava kulturne, socialne in gospodarske prilike obmejnega ozemlja. Z osebnimi stiki z ljudstvom hoče premostiti prepad med »fronto« in »zaledjem«, odstraniti vse predsodke in si pridobiti prijatelje, zveste čuvarje naše meje.

Ze na podlagi izkustev svojih prvih letošnjih izletov hoče »Meja«, našim obmejnim krajem nuditi skromno kulturno pomoč: pomagati hoče pri izobraževanju našega obmejnega ljudstva zaenkrat s tem, da prevzame skrb za izpopolnjevanje že obstoječih obmejnih ljudskih knjižnic.

Za člane kluba je poleg 12 Din letne članarine obvezno letno darilo 4 knjige, oz. eno izdanje katerekoli književne družbe (Vodnika, Cankarja, Mohorja...). Prav tako klub hvaležno sprejema tudi knjige od vseh drugih prijateljev naših obmejnih krajev. Velike važnosti so tudi razne revije in zanimive številke časopisov, za katere bodo »Mejaši« poskrbeli, da pridejo

Pred meseci se je pa pod okriljem SPD

Ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Danes premiera!

Grandiozni monumentalni historijski vefilm ljubezni in lepote!

„Poslednja ljubezen admirala Nelsona“

LADY HAMILTON — CORINNE GRIFFITH

Telefon 2124.

Znižane cene!

Elitni kino Matica

Avtobusni promet v Ljubljani in v okolici

Iz seje tujsko-prometnega sveta za mesto Ljubljana — Važni sklepi in predlogi — Incijativni Avtoklub

Ljubljana, 21. junija. Pred dnevi se je vršila III. seja tujsko-prometnega sveta za mesto Ljubljana, na kateri je referiral tajnik Zbornice TOI g. Mohorič o avtobusnem prometu v Ljubljani in v okolici, pri čemur je predvsem naglašal, da je treba rešiti vprašanje postajališč avtobusov. Nekateri so zastopali mnenje, naj se postajališča decentralizirajo, drugi pa stališče, da je najboljša obramba dosedanja postajališča in sicer pred Pivovcem, na Krekovem trgu, Vodnikovem trgu, v Zvezdi in pri Čišnovarju na Dolenjski cesti. Ta razdelitev se je izkazala kot praktična in jo je tudi magistratna komisija lani 30. novembra osvojila. Drugo važno vprašanje je partiranje avtobusov za proge, ki nimajo postajališč v Ljubljani in ki ostajajo sedaj po garažah. Zanje bo treba najti primeren javen prostor. Urediti bo treba nadalje vozne rede, ki niso zanesljivi, ter odpraviti razne nerednosti, kakor prometne avtobusov itd. V tem postopku bo odpomogla šele uredba o avtobusnem prometu. Nadalje bo treba urediti vprašanje čakalnic, škropilno službo v okolici, popravilne ceste, odstranjevanje blata in zboljšanje kanalizacije.

mi podatki za tuje, na mitnicah opozorila avtomobilistom, da morajo ustaviti, označila prehode skozi Ljubljano v druga mesta, preštudirala način, kako naj bi se odpravila mitnina za avtomobile, ki napravljajo zelo slab vtis na tuje, uredila prometno primerno pločnike na trgih in križiščih, označila na najvažnejših mestih nekaj park-prostorov za avtomobile, proučila ureditev doznih cest v mesto, odprla Aleksandrovo cesto za avtomobilski promet, določila taksametrom v mestu več postajališč itd. Za izvedbo teh pogojev naj bi mestni gradbeni urad pozval k sodelovanju Avtomobilski klub.

Končno je tajnik g. Mohorič še predlagal, naj bi se na mitnicah v dvojni vozni širini tlakovalo ceste, ker se ob slabem vremenu zaradi postajanja voz naberejo luže in blato.

Turneja ljubljanske drame

Šibenik, 12. junija

Pot iz Karlova preko Like do Šibenika se je vila po skalnatem kraškem svetu in je bila zelo romantična. Male ničice so ozraile s kamenjem. Žita so redka in skrbno počesana. Vozili smo se po cele kilometre med samim trnlem in osatom Narod je pobožen in Bogu vdano prenaša svoje križe. Edino, kar ob železnici dobro uspeva, so brzojavni drogovji. Za Kraljevo s. že prve smokve. Na postaji Perkovič-Silvano nas je pikolo veselo pozdravil. Duma je iz Novega Vodmata. Kmahu nas je sprevednik. Slovenec seveda, opozoril na morje. Ze smo ga zasledili pod seboj prišli smo na Jadran in odšel lahko imenujemo našo turnejo — triumf ljubljanske drame.

Kar smo doživljali odslej, nas je v nemer potrievalo v veri, da se nismo zmogli v svojih nadah. Takoi s prvo predstavo smo, na mah osvojili publiko in povsod s. nas prosili za nadaljnja gostovanja. V Šibeniku smo igrali »Rožinko« dva-krat. »Pohušanje« in »Grožnja« po enkrat. Pri vojaški »Rožinki« je bilo mnogo slovenskih mornarjev, pešadije in častnikov. »Novo Doba« piše, da je »publika privedla umetnikom ovcite, kakršne je malokdo doživel v šibenskem gledališču«. Mestna občina nam je poklonila velik venec, občinstvo pa množ. cvetja. Za kulise nas je prišel pozdravit g. Delfin, ki je študiral v Ljubljani, in bil navdušen statist pod Borštnikom in Verovškom. Posebno pa moramo omeniti g. Antona Matevžiča, upravitelja Ljubljanske kreditne banke. Ta sportnik in kavalar nam je šel v vsakem oziru tako na roko, da ga ne bomo pozabili. Neopazen nam ostane tudi večer na terasi »slovenskega konzulara«, g. Ozriška, ravnatelja »Putnika«. Tam nas je pogostila njegova ljubezniva gospa, obhajali smo god z. Matevžiča in pozno v noč se je raztezala ob morju slovenska pesem. Malo hčerko z. Ozriška smo učili Zupandčevu uzanko »Zelod«. Staln. je bil v naši družbi primorski rojak g. Sosč. Urednik »Šibenskega Glasnika«, g. Čožiča, je navdušeno izjavil, da se bo začel učiti slovensčine. Novinar Maček, po očetu Slovenec, je bil stalno v naši družbi, ves zaljubljen v naš. pesem in besedo ter ves potr — kakor nam je vedno zatrieval — da še ne zna popolnoma slovenski. Vsega lenega, kar smo tu doživeli, ni mogoče naštetii in ni se nam mogoče dovolj zahvaliti vsem tu imenovanim našim prijateljem.

Šibenik je krasno obmorsko mesto, ki ga čuva nad 300 otokov in otočic. V krasnem kopačju »Jadrina« smo plačali za kosilo z vinom vred 14.50 Din. Za 6 Din se pelješ s parnikom tja in nazaj in koplieš tudi. V kinu gostuje neko potujoče »Povlašteno kazališče«, ki igra med drugim tudi »Osno ženo«.

Druzi dan so nas prišli na kolodvor po-

zdravit vsi naši prijatelji, Hčerka g. Ozriška nam je prav srčno zadeklamirala: »Fantek nima kačice, njen mali bratec pa je izročil g. Juvanovi šop nageljev. Na svidenje in hvala vsem!

Split, 16. junija

Komaj smo zagledali Marjan in zvonik sv. Dušana, so zadšale okrog proze velike grede samih narečiev v solitskem predmetu. 14. mislo igrali. 15. »Rožinko«. 16. pa »Pohušanje«. Uspeh teh dveh večerov je bil tak, da piše »Novo Doba«: »Želimo, da nas ta družba čim orel obišče v boljši sezoni in za več večerov: v velikem naknadnem članku pod naslovom »Jugoslovanski teater« pa pravi, »da bi od srca želeli, da se ljubljanska drama zopet vrne k nam, da ponovno gre na turnejo po Jugoslaviji: potem pa bi želeli, da bi se tudi ostali jugoslovanski teatri, ki so na etasu, ravnali po vzgledu ljubljanske drame. Pisec tega članka je g. Čiro C. Šaiin, pesnik, urednik literarnega almanaha »Korablia« in dopisnik centralnega preebioira. V članku razvija načrt in podbudo, da bi del ljubljanske drame stalno goztoval po državi. V drugem velikem članku pod naslovom »Naši hudožestveniki« pravi pisec: »Snoči smo imeli veliko izmenade: ljubljanska drama, o kateri smo vedeli, da je dobra, le izmenadila vse one, ki so jo snoči prvič videli, zaradi višine, na kateri se nahaja zaradi onega svoleza »izrazitega tipa slovenskega edinstvenega teatra. Izmenadilo je, koliko je bilo storieneza v Ljubljani v zadnjih letih! I Zagreb i Beograd imata gotovo dobre glumce in dobre drame, al Ljubljani je uspelo nekaj posebnega; ne sam, dobra drama, nezo tudi svoji slovenski, slovenski tjo teatra. Višina pa, na katero so ga dvignili, jim daje ne samo mogočnost, temveč tudi pravico, da z uspehom nastopajo ne samo po jugoslovanskih odrih v večjih in manjših mestih, po deželi, temveč tudi v najboljših gledališčih inozemstva in storili bi to nam vsebo Jugoslovenom. Slovcencem da še posebno, v veliko čast, hvala jim!«

Občina nam je poslala velik venec, g. ban dr. Tartaglia pa nas je nad vse ljubozno sprejel. Povedal nam je med drugim, da je bil sam nekoč gledališki kritik in da zelo ljubii gledališče. Na oer nas je prišel pozdravit 60-letni splitski pesnik g. R. Katalinič-Jerotov in nas spraveval po Zupandčevu in Golariu. Zahvaliti se moramo za naklonenost bankemu tajniku g. Kostiu in ravnatelju »Nove Dobe« z. Vinku Brajeviču. V slovenskem hotelu »Klamper« smo pozdravili Novomeščana prof. dr. Berusa in sorogno, bivšo našo članico in sedaj ugledno Splitčanko gospo Gradšarjevo, našega stareza znanca Štiera g. Kosia, ki živi sedaj tudi v pokoiu, in še mnogo Slovcencv.

Naivečjo zahvalo pa smo dolžni g. H. Marjanoviču, tajniku državnega muzeja in uredniku g. Č. C. Šaiinu. Ta dva sta v vsakem oziru storila za nas vse, kar je bilo mogoče in sta pripomogla, da je naše gostovanje v Splitu dobilo, poleg umetniškega tudi odločen jugoslovenski značaj. Umevanje imenovanih in navdušene publike nas je vzbudilo na novo k delu in to je največje plačilo za našo pot. Fr. L

Moderne damske oblike

- Foulard in umetna svila od 150.—
Crepella in popelin > 240.—
Barvaste etamin in kreton > 60.—
Bluze in krila > 85.—
Klotaste halje, močne > 90.—
naprej nudi v veliki ozbiri

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29. Oglejte si blago in cene v naših izložbah!

Gospodarstvo kranjske mestne občine

Kranj, 21. junija.

Snoči se je vršila v mestni posvetovalnici redna javna seja mestne občinske uprave, kateri je predsedoval mestni župan g. Ciril Pirca. Na dnevnem redu je bilo vprašanje razširitve klavniške ledenice.

Po uvodnih poročilih župana g. Cirila Pirca je občinska uprava brez debate soglasno odobrila računski zaključek in bilanco Mestne hranilnice za njeno 37. poslovno leto 1929. Mestni zavod je napredoval v vseh posameznih poslovnih strokah. Vseh prejemkov je bilo 36.463.247.31 Din, izdatkov pa 36.463.247.31 Din. Celokupen promet je znašal skoro 73 milijonov, torej za 11 milijonov in pol več kot v letu 1928.

Vprašanje otvoritve državne strokovne tekstilne šole je sedaj že rešeno. Sedaj bo poseben kuratorji izvršili vsa pripravljana dela, da bo v jeseni že omogočena otvoritev te prepotrebne strokovne šole. V kuratorji, ki ga bo imenovala banska uprava, je občinska uprava izvolila poleg mestnega župana Cirila Pirca še občinska svetovalca N. Focka in dr. B. Sabothya. Nadalje je sklenila, da priporoči banksi upravi, da imenuje kot člana tega kuratorija ravnatelja tvornice »Jugočeška« M. Horwiza kot zastopnika tukajšnje tekstilne industrije.

Poročali smo že, da namerava mestna občina povečati klavniško ledenico, kar je že prav potrebno. V to svrho se je pred kratkim na njeno povabilo mudil v Kranju inž. Laras iz Sternberga na Moravskem, ki je priznan strokovnjak za hladilniške naprave in klavnice. Inž. Laras je izdelal tudi že vse potrebne načrte. Proračun povečanja klavniške ledenice znaša skoro 450 tisoč Din. Občinska uprava je soglasno sklenila, da najame še posojilo v iznosu 250 tisoč Din pri Mestni hranilnici, ker je znesek 200.000 že predviden v letošnjem občinskem proračunu, nadalje so bili odobrjeni načrti in se bodo dela oddala licitativnim potom.

Pri sklepu je pod vodstvom podžupana g. Holchakerja odobrila občinska uprava dražbeno postopanje in prodajo mestne hiše »Vojašnice« visavis Majdicvega valjčnega mlina, ki je bila prodana za vsoto 285.000 Din tovarnarju g. Francu Sircu.

Minin motafolček

Ljubljana, 21. junija

V hlevu tam na Čatežu nad Velko Loko se je rodil in v hlevu raste in se debeli. Njegova krušna mati ga nezuje od prvega početka in vsa leta sem. Nezrečeno za ima rada: krstila ga je z nainočejšim imenom »motafolček«. Tale »motafolček« je tokom let zavzel ogromne dimenzije in je dosegel v zadnjem času okrog 1400 kg. Apenit ima izboren žed od svojega roistva. Kadar je lačen, pokliče iz hleva z zategnjenim: »muu... in že prihiti njegova gospodarica, ki mu natrosi kuhane osonice in še česa, da si njen »motafolček« utolaži glad in se spet zadovoljivo vleže na tla, kjer ostane. Če ne dobi obiskov, dokler si ne poželi zopet nove piče.

Morebiti ste že uzanili, da ne gre za navadnega vola, marveč za vola, ki ga je zredila Mina Telanka. Njegova prava škasta mati ga je povrzla v hlevu pri Telanki, na Čatežu, pol ure stran od vasi v grapi, kjer stoji Telankin mlin, nekako pred 5 leti. Sorva volček ni kazal nikakršne posebnosti. Kmahu pa je Mina opazila, da postaja junček čedalje bolj okrozel, kar jo je tako razve-

selilo, da mu je začela dati razne pri-

boljške. Na mladiča sta gledali s ponosom tako šeka kakor tudi Mina. Junček je rastei in se širil ter debelil in tekorn časa preznal s svojo debelino celo mater iz svojega hleva. Nekega dne je Mina s strahom opazila, da je postal širši nego daljši in da bi ostal zaman vsak poskus spraviti ga iz hleva. Vrata so bila in so še prozoka. Za Telankino živalsko čudo so kmalu zvedeli mesarji iz okolice, nato z vse Dolenjske, slednjič pa iz vse banovine. Sorva so si oledovali imenitnega vola posamezniki in skušali skleniti s Telanko kupčijo. Mina se je rada pomenkovala, vendar do sklena kupčije ni prišlo. »Nak, ne dam ga od hiše motafolčka!« je zaključila vedno Mina in trdo zaprla vrata hleva za seboj. Mesarie je trmoglavost Mine le še bolj podžigala in prihajali so do nje kar v skupinah. Prihajali so se do Velke Loke z vlakom ali kar v avtobusih prav do Čateža. Na vsak način s. skušali zvlizati z Mino za nieneza »motafolčka«, ki še ni videl belega dne, toda brezuspešno. Pregovoriti je ni mogoel noben Dolenec, noben Gorenjec in noben Štajerc. Ponuiali so ji z mesarskega stališča naravnost balne cene, do 20 Din za kg žive teže — na vse ni zaleclo. Ta zli oni je Mino tudi že premotil, da je vzela oro, na se je spet skesala in kategorično odbijala vse nadaljnje ponudbe: »Ne, ne dam ga, motafolčka...« Mina Telanka vztraja tudi še nadalje pri svojem in si ne da vzeti teze živalskega čudesa za noben denar. Pogovarja se z »motafolčkom« kakor z otrokom in ga pita še dalje. Sleherni dan se prikaže v grapo kak mesar in spet ode. Okrog ozromnega vola so nastale cele pripovedke, ki jih ne bo konec tudi še potem, ko bo Minin »motafolček« slednjič vendarle prišel pod mesarsko sekira.

DARMOL čokolada za odpiranje

Celjski dom ob Jadranu

Celje, 21. junija.

Za Celjski dom v Bakarcu je Kolo jugoslovenskih sester v Celju zbralo v zadnjem času s tombolo, prireditvijo Materniskega dne in z nabiralnimi polami zopet lepe zneske. Darovali so: Ljudska posojilnica 2500 Din, brata Westen 2300 Din, g. ravn. Pfeifer in tovarna Woschnagg v Šoštanju po 1000 Din, I. Hrvatska študentska 200 Din, po 100 Din: gg. Jerinova, Zorkova, Lazarevičeva ter gg. Oswatitsch, Knez, Rakusch, Rebuschegg, dr. Zanger, D. Zanger; tvrdka Stiger 75 Din; po 50 Din: ga. Adela Dečkova in gg. opat Jurak, Gradt, Hofbauer, Jellenz, Janič, Klobučar, Gradišnik, Mastnak, Negri, Perišich, Putan, Riebl, Weren, dr. Vorsič, Wogg in Achleitner; 40 Din g. dr. Herzmann; po 30 Din gg. polkovnik Casni, Otič, Hoernigmann, Krell, Karbeutz, dr. Kunst, Leskovsek, Negri, Skoberne; po 20 Din: gg. Almoslechner, Bračić, Ferant, dr. Jesenko, Kager, Košir, Koenig, Krajnc, Martini, Pelikan, Rauch, Lager, dr. R. Sadnik, dr. B. Sadnik, Taček, Wambrechtsamer, Zanny, Stoessl, Staudinger in Schram in po 10 Din gg. Berna, Hohnjec, Janič, Lapornik, Leskovsek, Rebuschegg, Rauch, Martini, Staudinger in Zurnan, skupno v gotovini 9155 Din. Razen darov v gotovini je prejelo društvo tudi razne darove v materijalu in sicer: g. Rakusch je daroval za novi dom 50 kompletnih jedilnih priborov, lesni trgovci gg. Kukovec, Sodin, Borlak in Tepey pa les za klopi in mize. Za tombolo so darovali razne trdke svoje izdelke, med drugimi Knez & Co. razne dragocenosti, Premogokopna družba v Laškem premog, zaloga piva Union dva zaboja piva, g. Rebek veliko tehnično, tovarna volne v Ogulinu dve veliki volni ruti, steklarna v Hrastniku zabojev razne ne posode, tovarna lončenih izdelkov v Libovjah 30 kosov posode, tkalnica v Št. Pavlu balo platna itd. Čisti donos Materniskega dne je znašal 6554 Din, tombola pa je prinesla čisti dohodek 24.214 Din.

Pripomniti je treba, da je celjska javnost prisločila društvu na pomoč s prav posebno pozornostjo in mu tako omogočila, da je moglo izplačati dozdaj ne le prvi obrok kupnine v znesku 50.000 Din, temveč tudi domu pripadajoče zemljišče in stroške vknjižnine v znesku 8750 Din. S tem je postalo društvo lastnik doma.

Dalje je društvo nabavilo novo posteljino in najnujnejše pohištvo, za kar je izdalo okrog 30.000 Din.

Popravila doma, ki znašajo okrog 40.000 Din, so deloma tudi že krita, tako, da bo društvo koncem letošnjega društvenega leta večja bremena zmagalo, dočim rau potem ostaneta še dva obroka po 50.000 Din, plačljiva v dveh letih. Kakor pa je videti, bo celjska javnost prisločila društvu tudi v bodoče na pomoč, saj bo imela priliko videti, kako bogato se obrestuje jejo vsi darovi, naloženi v to humano podjetje.

Letošnje sezono bo društvo imelo v domu 4. po potrebi celo 5 kolonij. Prva, obstoječa iz 65 oseb, je odpotovala v Bakarc 4. in se vrne 26. t. m.; druga odpotoje 28. t. m. in ostane do 19. julija; tretja od 19. julija do 9. avgusta; četrta od 9. avgusta do 30. avgusta.

Med kolonistne sprejme »Kolo« tudi 30 revnih otrok, deloma po znižani ceni, deloma brezplačno. V ta namen je dovolil odbor pri svoji zadnji seji znesek 11.000 dinarjev.

Z ozirorn na sedanja bremena društvo ne more v ta namen žrtvovati večje vsote, ko pa se jih bo iznebilo, bo prisločilo revnim slojem velikopoteznejše na pomoč.

V nadi, da so s tem poročilo v glavnem informirani o stanju društvene blagajne in o njenem delovanju vsi cenjeni darovalci in dobrotniki, se še enkrat za vse darove srčno zahvali v imenu Kola Marica Serčevca, t. č. predsednica.

Prodajna železniško RESTAVRACIJO

z lepim poletnim vrtom, novo notranjo opremo in prostori, v najboljšem obratu, zaradi smrtnega slučajja v rodbini, z večletno pogodbo, a z dovoljenjem železniške direkcije — takoj! Lepa in sigurna pridobitna prilika za marljivo ljudi. Krasno stanovanje z vsem komfortom v hiši. Najemna nizka in solidna. V mestu so vsa srednja in visoka učilišča. Resni reflektanti dobe informacije v »Savezu gostioničarskih zdruaga« v Zagrebu, Ilica 146. I. 8839

Sreča Te išče ... Ne izogibaj se ji!

Ne skrivaj se! Privabi si jo s srečko drž. raz. loterije. Žrtvuji ji Din 100.— za celo srečko, ali Din 50.— za polovično, ali Din 25.— za četrtino. Vrniti ti zna tisočero in še več. Bodi do 8. julija v posesti naše srečke, ki si jo moreš kupiti

v podružnicah »Jutra« v Mariboru, Celju, Novem mestu in na Jesenicah; v Ljubljani pa v Oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici ter v Šiški v Ekspozituri »Jutra« na Celovski cesti.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Matura

Ob času, ko zunaj pripeka neznozna vročina in vse išče hladne sence in prijetnih kopališč, se vrše po naših srednjih šolah višji in nižji zrelostni izpiti. Druga srednješolska mladina se je že razgubila na počitnice, mesta so nekako zaspana, le mladi kandidati za maturo še pohajajo okrog šolskih poslopij in se v gručah razgovarjajo o dogodkih, ki se dogajajo med štirimi stenami, kjer so mrke table zadnje priče njihovega znanja in neznanja. O maturah imajo ljudje, učenci, pa tudi profesorji svoje nazore: ni manjkalo glasov in tudi tehtnih razlogov, da so nepotrebne, in vendar so ostale do današnjega dne: pri nas smo poleg glavne mature dobili tudi malo maturo, ali kakor se službeno imenuje, nižji tečajni izpit. Življenje je danes strogo, boj za kruh je trd, zato je treba tudi od mladine zahtevati, da vzame učenje resno in da se pripravi za nastop v življenju. Pri sedanjem navalu na srednje šole bi bila morebiti strožja izbera še mnogo bolj potrebna; v splošnem se more reči, da je matura le velik strah, ki se umakne, ko mu študent stopi iz oči v oči.

Pismene maturitelne naloge so še nekako srečno opravljene, saj profesor ne mora pri vsakem šteti, in oči, ki hočejo prepri-

vati, ne moreš zadržati, prav tako ne, kakor ne moreš zadržati srca, ki hoče ljubiti. Potem pa pride prava matura, ko stopi študent z mešanimi čustvi strahu in upanja, trema in optimizma pred sodni stol izpraševalne komisije. Barva mize je sicer zelena, kar pomeni barvo nade, in iz oči profesorjev se navadno kažeta prijaznost in našlonjenost, toda komisija kot celota se zdi z resnim gospodom predsednikom na čelu vendarle hladna, stroga in nedostopna.

In potem ta glava! Ta nesrečna glava, v kateri je bilo vse urejeno in složeno kekor v polnem kovčegu eno uro pred odhodom, in sedaj izgleda v nji kakor v železniškem vozu v prvi minuti po trčenju dveh brozvlakov. Vse je prevrnjeno in polomljeno, nekaka meglena in kaotična zmes odlomkov in odtržkov je v nji, nikjer nič trdnega in solidnega, na kar bi se mogel opreti epomin.

Nikdar se bolj jasno ne čuti nestalnost vse človeške modrosti kakor takrat, ko pri maturi v kratkem trenutku splošne napetosti pričakuješ prvega vprašanja. Kakor grešna duša pred obličjem Vsemogočnega trepeče študent pred izpitno komisijo in mrak leži nad brezkrvno grozo, kakšne bodo prihodnje minute. K sreči trema ne traja predolgo in strah le za trenutek ošibi kolena. Ko se zasliši prvo vprašanje, na katero se odgovor skoraj na čudovit način iz-

moča iz zmešane glave, začuti maturant trdno tla pod nogami in samozavestno stopa k bližnjemu cilju. Besede se kar vabijo iz ust in izprašujoči profesor kar ne more dovolj prikimavati z glavo. Pa tudi tedaj, če se vprašani kandidat zamaje v svojem prvem zaletu, mu prestaja še rešitev v osebi gospoda profesorja, ki rad in proti vsakemu pričakovanju pomore tam, kjer se pokaže potreba. Tako preplava tudi skozi te zadnje in najnevarnejše ovire slabotni čolnici študentovega znanja. Samo nekateri nesrečniki imajo to čast, (ali pa smolo!), da bodo morali skušnjo ponavljati po počitnicah, a tudi zanje bo vse dobro izpadlo.

In tako odhajajo maturanti svobodni in prosti, s polo okolkovanega papirja v rokah, pred nov problem:

»Kaj pa sedaj? Da, kam sedaj?«

Današnja matura daleko ni tako stroga in težka, kakor je bila na srednjih šolah pred vojno. Ako se spomnimo na latinsčino in grščino, fiziko in matematiko, ki so se z njimi takrat borile mlade glave, je sedaj matura razmeroma lahka zadeva, pri kateri je treba pokazati dovoljno znanje iz narodnega jezika in slovnstva, iz domače splošne zgodovine, iz matematike in enega živoga jezika. (Latinsčina je pri maturah predmet samo še na humanističnih gimnazijah.) Seveda bi rekli, da je bil pred voj-

no študent mnogo bolj »zrel« nego dandanes in da je zanje jezikov bilo obširnejše, tola zrelost ni samo v znanju, ampak v človeku in v tem oziru tudi današnja matura skrbi dovolj, da ne naraste preveč nezrel naraščaj.

Tudi »mala matura«, ki povzroča mladini (in seveda tudi staršem) precej skrbi, je le mala preizkušnja uspehov na pol poti, ki nudi mladim kandidatom možnost, da si odpro pot v nadaljnje življenje.

Tako se danes šele po maturi stavijo mladini in predvsem staršem najtežja vprašanja, kajti le malo je danes ljudi tako srečnih, da bi jim bila šola samo vzgajališče za življenje, skoro vsem je več ali manj samo pot do kruha. Ta pa je še daleč izven srednje šole in brezposelnost, ta svetovni problem, sega kot nov strah že pred oči nadepelnega maturanta.

Niso znani še vsi rezultati teh zadnjih vročih dni. Upajmo, da ne bodo preslabi, kajti kdaj vzhdivanju nad slabo mladino je tudi danes po šolah mnogo, mnogo marljivega dela. Matura je prvi pretres, ki izloži, kar je dela in življenja nezmožnega, in nič ne škoduje, če nezreli kandidati še malo dozore, kajti novo življenje zahteva celih ljudi in pogosto mala nezgoda izpmetuje človeka, da se tem bolj zave resnosti življenja, ki ga poslej več ne bo izpuhtilo iz rok in ki bo zahtevalo od njega zopet in zopet, da pokaže svojo »zrelost«.

Kar enim rešitev, je drugim poguba

Planine, planinci, plezalne ture in čudne usode z vrvo

Vrv je najvažnejši pripomoček hribolezca, ki ljubi plezalne ture. Čuva ga padca in mu nudi možnost, da se v obupnem položaju lahko reši s spuščanjem čez steno. Pa tudi pri planinskih ponesrečenjih igra zelo veliko vlogo, da niti ne govorimo o tistih primerih, ko je hribolec v planinah zašel, pa je prišla rešilna kolona in mu je prinesla z vrvo rešitev v največji stiski.



se napotila po skalovju, ki je bilo enemu izmed obeh precej tuje. Dočim je prvi plezalec po vrvi dosegel cilj, se je drugemu jelo zapletati pod nogami. Imel pa je vase veliko zaupanje, ker je bil dober telovadek. Ko se je spustil kakšnih 15 metrov globoko, je izpuštil vrv in truplo je zažvižgalo po zraku. Sreča mu je bila kolikor toliko mila. Padel je, a ne na skale, ampak na gručo in je obležal nezavesten, vendar pa živ. Svojo neopreznost je plačal z zlomom ene noge in z majhnimi notranjimi poškodbami.

Čudno naključje se je primerilo tudi nekemu planincu na Totenkirchlu pri Kufsteinu. Lotil se je pustolovske plezalne ture z vrvo, ki mu pa, dasi je bila 30 m dolga, ni zadoščala za nameravano podjetje. Nato ga je našel turist, ki mu je ponudil svojo vrv. Sedaj sta se oba odpravila na pot. Sedaj sta na ta način, da sta vrv večkrat odvezala in zopet privezala. Prišla pa sta do mesta, kjer ni bilo moč naprej ne nazaj. In dočim se je prvi zavedel nevarnosti, je drugi šel v past. Padel je dvanajst metrov globoko, si zlomil tilnik, nakar je mrtvo truplo z razbito lobanjo izginilo v globini in temi strašnega prepada.

Rešilna bilka se utrže...

Vse to so pa le primeri, ki so jih zavrtili nepredvidni alpinci več ali manj sami. Neprimerno huji so primeri, ko brez krivde plezalca odpove vrv. Starjšim in izkušenejšim alpinistom je morda še v spominu katastrofa na Matterhornu iz leta 1865., ko so prvič priplezali na vrh gore. Nesreča je hotela, da ta zmaga ni bila brez človeških žrtev. Pri plezanju se je namreč bila utržala vrv, ki jo je prerezal ostri rob skale. Reč se je zdelo ljudem tako neverjetna, da so se udeleženci ekspedicije zaradi dogodka morali zagovarjati pred sodiščem. Domnevali so namreč, da se je v skupini sami našla



oseba, ki je z nožem zlohotno prerezala vrv in tako povzročila smrt tistih, ki so viseli na nji. Tipičen primer te vrste se je zgodil tudi 28. maja 1911 na Gamsaltu. Neki dijak iz Monakovega se je z dvema prijateljeva odpravil v planine. Vsi trije so šli po hrbtu planine navzdol,

Tovariša, ki sta držala vrv, sta nenadoma začutila sunek. Osupla sta obstala in vprašala dijaka, kaj dela. Ko nista dobila odgovora, sta potegnila vrv kvišku. Bila je — prazna. Konec je bil gladko odrezen kakor bi potegnil z nožem in to dejstvo je povzročilo smrt plezalca. Razbito truplo so našli pozneje v gruču daleč spodaj med skalami.

Podoben zagoneten slučaj se je primeril 15. novembra 1906 na Raxu. Dva turista-Dunajčana sta hotela preplezati neki prehod. Komaj 50 korakov od tam, kjer sta nastopila plezalo turo, je eden izmed alpinistov držal vrv, ki je nenadoma popustila. Potegnil jo je kvišku — odrezeno. Rob stene jo je prerezal in planinec, ki je bil privezan spodaj, je strmoglavil v 300 m globok prepad, kjer je obležal za vedno.

Mlado življenje za natrgano vrv

Ker sta se oba zadnja primera zgodila z novimi vrvi, je gotovo, da so stare, že rabljene turistovske vrvi še mnogo bolj nevarnejše od novih. Stare vrvi so odvezane tudi nešteto krat pri reševanju ponesrečenec.

Dne 2. julija 1911 sta se podala dva mlada milanska turista s svojo sestro na vrh Corno Miller (3373 m). Vršič leži v Adamelski skupini. Vsi trije so razpolagali samo z enim cepinom in z natrgano vrvo. Morali so čez neko snežišče, kjer je mlado žensko izpodneslo, da je zdrčala na neko polico. Bila je še živa; zlomila si je samo roko in je dobila nekaj prask.

Slabo opremljenima bratoma se ni posrečilo prizadevanje, da bi dosegla sestro, zato sta sklenila, da gre eden v dolino po pomoč, drugi pa ostane pri ponesrečenki. Rešilna ekspedicija bi utegnila priti na mesto nezgode šele proti večeru. Zato je skušal oni brat, ki je ostal v bližini sestre za tolažbo, izvršiti rešitev sam. Spustil je navzdol obrabljeno vrv in je prošil sestro, naj se priveže nanjo. Kljub zlomljeni roki je začel brat vleči žrtev kvišku. Ko je že menil, da je rešitev blizu, se je vrv nenadoma pretrgala na nekem obrabljem mestu. Sestra je padla navzdol in to pot je obležala mrtva. Ko je prišel drugi brat z rešilno ekspedicijo, je bil mrlič ves raztrešen.

Poleg teh nesreč pa so znane še druge nezgode. Tako je n. pr. tresčil zaradi slabe, stare in obrabljene vrvi v globočino 1. 1914, neki turist v Untersbergu pri Salzburgu. Ko je bil že skoro izven nevarnosti, je odpovedala vrv in izven trupla ga je potegnila v smrt. O stvari se je tedaj mnogo razpravljalo in pisalo.

Zadušitev vsled zadržanja

Slaba tehnika rokovanja z vrvo pa hrani še druge opasnosti. Pri nas se kaj takega redko primeri, v tujih planinah pa niso redki primeri, da prinese vrv ponesrečenca namestu rešitve — pogin. Zgodilo se je, da so plezalci ovili preostalo vrv okrog vratu. Pri plezanju so se potem zadušili, ker jih je vrv prehudo zadržala. Primer te vrste se je zgodil v švicarskih Alpah, v bernskih planinah. Manjša turistovska družba se je podala z vodnikom na Rosenlauigov ledenik. Ledenik je imel več zapoklin. Turisti so šli v dveh skupinah. Prvi se je posrečilo, da je prehodila snežno oviro na poti, drugi se je tam vdrl. Plezalci so bili privezani na vrvi. Navzlic temu, da je bil položaj silno kočljiv, se je prvi skupini posrečilo držati ponesrečenca tako dolgo, da so prihiteli drugi plezalci in so jih potegnili iz razpoke v ledeniku.

Kaj pa se je bilo med tem zgodilo? Mož, ki je visel na koncu vrvi, je bil napravil prerahlo zanko. Ko so ga potegnili kvišku, so videli, da je ves plav v obraz. Od sebe ni dal nobenega življenskega znaka.

Zdaj je bilo treba podvzeti vse, da se skuša rešiti zadržani turist. Obujali so ga z umetnim dihanjem in masažo. Ure in ure so minile in vse je že kazalo, da mož ne bo več oživel. Šele zvečer je prišel turist toliko k sebi, da je počasi odprl eno oko. Z naporo so tovariši dosegli tudi to, da je začel malo gibati z rami. A začel se

Ogorelo, zdravo kožo

dobite, ako si oterete telo pred zračnimi in solničnimi kopelmi z

NIVEA-CREME

tudi pri zastrtem nebesu, ker tudi veter in zrak porjavita kožo. Suho pa mora biti Vaše telo pri direktnem solničnem obsevanju. In dobro oterite z NIVEA - CREME že naprej! To zmanjšuje nevarnost bolečega ožganja. Spričo samo njej lastne vsebine Eucerita se Nivea - Creme lahko vpije v kožo, ker šele v kožo vpija Creme more svoj dobrodejni učinek privedi do polne veljave. Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. Tube po 9 in 14 Din. Trgovina v Jugoslaviji: Jugosl. P. BEIERSDORF & Co., d. s. o. J. Maribor — Meljska cesta 56

je v vročici kmalu tako prevračati, da je bila velika nevarnost za vse ostale, da zdrknejo v prepad. Šele pozno ponoči se je pomiril, nekoliko zaspal, potem pa je ekspedicija krenila na pot, ker je bila sicer v nevarnosti, da zmrzne na planjni.

Na podoben način je umrl svoičas prav odlični hribolec dr. D. v Zillertalskih Alpah. Prijatelju je dejal, naj

ga po vrvi polagoma spušča navzdol. Ta je ubogal, stregel navodila in ravnal po poveljih od spodaj. Naenkrat pa je glas utihnil. Tovariš je klical. Odziva ni bilo. Slednjič je potegnil vrv kvišku. Privlekel je k sebi namestu živega prijatelja dr. D. — mrtvega. Vrv, ki jo je bil slednji ovil okrog vratu, je bila tako nerodno privezana, da mu je zlomila tilnik.

Zjutraj, ko pride svit — gremo kosit...

Zlata jutra slovenskih koscev — Padaj, padaj travica — jedla te bo kravica...

Prišel bo sveti Vid, črešnje zorijo fantje na travniku travco kosijo... Vsaki ima koso, ki jo nabrusil bo — zjutraj, ko pride svit, gredo kosit... Štajerska.

Ki-ki-ri-ki... se oglasi zaspano na koncu vasi. Ki-ki-ri-ki... Ki-ki-ri-ki... odgovarjajo vedno glasneje košati kokoti raz gredi. Točno ob treh se oglasi ta kmečka budnica, ko se da komaj slutiti prvi svit za daljnimi gorami in meče fante raz ležišč, ki se še pogreti niso utegnili. Kdo bo pa tudi spal, ko so noči (kakor devojke) tako svetle in tople...

Zbležev Peter je prvi na nogah. Pred koritom ob vodnjaku se krepko pretagne, malo na stran zategne ustnice: Ej-u-hu-uh! Z dvorišča plane ta krik moči in mladosti, se odbija od hiš in dreva, odmeva od logov in gričev. Od druge strani se oglasi Kovačev Janez, sem s polja krične Janez Lahode, Trčpeška dva mu odpevata. To je fantovska budnica, za las podobna petelinji. Tako se pač zliiva življenje v večnem akordu.

Sredi vasi se zberejo kosci, svetlo koso na rami, za pasom čepur. »Miha je pa spet kje zaspal,« rentič Peter nejevoljen nad nepotrebnim čakanjem. Pa komaj da zine, že krene Miha izza ogla ves razmršen, klobuk v roki. »Smo mislili, da te bo treba z zvodom dvigniti s parne,« ga podraži čakati Kovačev Janez. »Če bi nate čakal, bi še smrt prespal,« se odreže Miha.

Vsa prašna je velika cesta in zadnje zvezde mežikajo v jutranjem hladu. Kosci stopajo sočno. Trapeški France povzame, drugi pritegnjeno:

Dekle je na pragu stalo, svetle zvezde preštevale... Svetle zvezde spat gredo Preljubi fantič, pojdi domov...

Ficu, ficu, ficu, ficu... zapoje brusni kamni po svetlih kosah. Iš-iš-iš hitijo kose med gosto travo. Rosa se zliža v nje. Razkoračeni se pozibavajo kosci v bokih, kakor brhki žrebci ali košata dekleta, ko gredo v nedeljo od maše. Za njimi se kopicijo debele rdeči sočne trave.

»Kar malo olja in jesiha bi bilo treba, pa bi sami angelci jedli,« pomisli na glas Janez Lahode.

»Se bo še bolj svetila Prama in se še Ričke ne ustraši,« modruje Kovačev Janez.

Ficu, ficu, ficu, ficu! pojejo brusniki. Iš, iš, iš hitijo kose v taktu med travo.

Ko prirže do konca travnika, počaka Peter, ki je naprej kosil in si prižge zetko: »No, jo boš pa ti mahnil na-

prej Miha, da se ti ne bo dremalo, saj si komaj pol redi zadaj pobiral! Kar pri tretjem sklepu si odbijal, pa več pomandral kakor pokosil.«

Drugi se muzajo. Miha pa se počehlja po tilniku. Mogočne Petrove roke — le hlapec Jernej je morda imel take — so naphale mogočno red. Kakor velika cesta je ob njegovi redi. Jasne sledi gosto prestopajočih stopinj tečejo kakor dvoje kolodrižev. »Ne zmogrem,« si misli Miha na tilnem, na glas pa odbije: »Kakor da si na motor, si nagmetel rednjak. Saj nismo na fronti, da bi se 'dekali' za njim. Kdo ga bo pa zganjal?«

... ficu, ficu! — pravkar odbrusi Peter, dvigne v zamahu koso. Med razpeto srajco silijo na dan mogočne medvedje prsi, malce dvigne ramena, tilnik usloči kakor mlad bivoli: »Jaz sem ga prignal do sem in ga bom še nazaj zganjal. Lej, takole ga mora!«

Dobra dva metra na široko in za četrto na globoko podira travo, res kakor motor. Kosišče se trese in škriplje v kljukah, široke pete njegovih čevljev se pogrezajo v mehko zemljo, da se zdi, kakor bi rasle iz nje. Po vrsti se razkoračijo vsi za njim in derejo travnik, da je ves solzan.

Muzika košnje: Ficu, ficu, ficu, ficu... Iš, iš, iš...

Od daljnjih njiv zakasneli: pet-pedi, pet-pedi... Sveže umito solnce se smeje veselo na obzorju, ko vidi, da ni zastoj došlo gostih travnikov in fantov, ki bi se merili z njim samim.

Ob sedmih je zajtrk. Okrogla gospodinja rajloži iz košare kruha, špela in vina. »Ni bogvejak, pa bolj zaljite!« se opravičuje.

»Kaj, ni dobro? Da smo imeli to na Sv. Mihaelu, ko je bil madonar v deveti ofenzivi na nas cel teden in je za štelungami delal golaž iz smrdljive gobove juhe in landšturmarjev, vam povem, sredi dneva bi bili začeli plesati in ukati, da bi Tajkani mislili: Konec vojske.« Tako polivali Peter in na debelo poplaine.

Gospodinja ga hvaležno pogleda: »Veš, Peter, tudi nam je bila bridka. Rekvizicije, Madžari; od fantov pa nič glasu. Pa je prišla košnja, pa se je našel komaj star očanec, da nam je kose klepal. Edin fant v vasi je bil Tišlerjev študent, malo bolehen na srcu, pa se je neumnega delal, da so ga domov poslali. Ta nas je hodil buditi, pa je naprej kosil kakor star koscev, da smo me zadaj kar po sapo hodile. Pa nas je videl, da vstajamo z rdečimi očmi in nas je tolažil: Nič se ne bojte, dekleta, so fante preveliki lumpje, takih se še krogla ne prime... Čepprav mi nismo verjele, nam je vendar dobro delo. Ko so prišli Rusi, je bilo pre-

»Oprostite — brez vas bi bil šele zdrav.«

»Nu da, saj ni nič. Evo, na bolje vam gre. Jutri bo vse dobro. Povejte mi samo, prosim, zakaj ste me udarili s palico?«

»Ker ste me psovali s sirovežem...«

»Vi menite, da je takšna beseda vredna udarca s palico?«

»Že mogoče, ampak udarec s palico po novem klobuku vam ni dal pravice do sunka v star želodec...«

»Reš je, obžalujem, da se je to zgodilo...«

»Prav imate, nisem imel prav, ko sem vas psoval s sirovežem.«

»Če bi bil vedel, da ste zdravnik, bi vam bil brez odloga prepuštil taksi, saj vem, se je vam bolj mudilo nego meni.«

»Pomislite, da sem bil namenjen k bolniku...«

»Joj... Prosim vas, hitite, hitite, da ne boste prepozni. Naročil bom taksi in se popeljem domov, čim se bom lahko dvignil z ležišča.«

»Dobro. Toda še prej vam bom napisal recept.«

»Prosim. Tu moja posetnica.«

»In tu je moja.«

Tako sta sovražnika izmenjala posetnici. Policija se nato na njun spopad ni več zanimala.

Miguel Zamaquis:

Dva klobuka

Bilo je zvečer, v času, ko večerni mrak prehaja v črno noč. Taksi se je približal pločniku in dve roki sta hkratu segli po ključki na avtomobilskih vratih. Ena je bila roka elegantnega gospoda, ki je nosil na glavi cilindar. Druga je bila tudi roka elegantnega gospoda, a ta je nosil trd klobuk, ki mu je dajal vdež poslovnega človeka.

»Jaz sem prvi dal znak vozilu, naj se ustavi,« je rekel z nervoznim glasom gospod s cilindrom.

»Oprostite, jaz sem bil prvi!« mu je skoro z jeznim povdankom popravil drugi pod trdim klobukom.

»Vobče pa ne vem, čemu bi se tukaj pogajal. Taksi vzamem jaz,« je dejal gospod s cilindrom na glavi.

»Ne, vzamem ga jaz,« je dejal oni v trdem klobuku.

»To bomo videli. Vi ste prostak!« Prostak!... Ta žaljivka, dasi izven mode, je vendar spravila gospoda s trdim klobukom na glavi v obup. Ključka njegove palice je v zračku opisala polukrog in nesreča je hotela, da se je cilindar drugega gospoda našel v sektorju, kakor veli s strokovnim izrazom geometrija. Posledica tega je bila,

da je padel cilindar na tla.

Vsakdo ve iz lastne izkušnje, da ni nič slabšega kakor izgubiti klobuk. Že če ga odpiha burja, je neprimerno; kadar pa ga odnese tuja palica, je to naravnost neznosno...

Gologlavi gospod je ves pordel pod očmi. Nenadoma se je odnekod znašla njegova stisnjena pest in je sunila napadalca v trebuh. Pritisk je kazal na to, da mora biti mož izvrsten sportnik.

Elegantni gospod s trdim klobukom se je prekucnil, kakor je bil dolg in širok, in je obležal na pločniku.

Privrelo je nekaj radovednežev. Prišel je tudi policijski agent in se je ustavil na mestu incidenta.

Prvo, kar so hoteli popraviti, je bilo, da so gospoda v vodoravni legi skušali obuditi k zavesti. Nesli so ga na policijo, kjer so ga položili na trdo ležišče.

Narednik s črnimi brki pod nosom pa je medtem izpraševal gospoda s cilindrom kako se je bil odigral prizor. Gospod je bil ves razburjen, kazal je dokumente in ljuto pojasnjeval, da je začel prepričevati v trdem klobuku.

»Podoba je, da mu ni dobro... Zdi se mi, da bi bilo bolje, če bi poslali po zdravnika... je izjavil eden izmed navzočih agentov.

»Zdravnika ne bomo v tem času ni-

kjer dobili, je dejal narednik.

In komisar, ki je med tem pregledoval dokumente gospoda s cilindrom, je rekel:

»Glejte nu, saj ste vi zdravnik!«

»Zdravnik sem... Doktor Viredellet, internist v bolnici, ulica Lafayette 44.«

»Dobro. Ta človek je potreben vaše pomoči.«

»Ta človek, ki me je udaril s palico? Tega ne morete zahtevati od mene.«

»Gospod doktor, v imenu postave vas pozivam, da nudite žrtvi pomoč, ki jo zahteva njeno stanje.«

»Dragi moj... vi lahko zahtevate, a meni pravj vest, da ne morem biti v eni isti osebi krivec in zdravnik...«

»Nikar tako, gospod doktor... Storitve kar morete, da se vsaj zavede!«

»Vi postopate brutalno.«

»Oprostite.«

»Nu, ker ste se oprostili... V ostalem pa nisem poklicni boksar. Vsekakor stoji, da je bil on tisti, ki je začel.«

Viredellet je šel v sobo, slekel površnik in ga odložil na stol, ki je na njem stal zmečkan cilindar, potem se je približal bolnikovi postelji. Razgalil mu je zgornji del života, potegnil iz žepa instrumente in vbrizgnil onesveženemu injekcijo. V njem je prevladal zdravni-

ški čut. Sedel je kraj onesveženca in ga je negovati z vso resnostjo kakor vsakega bolnika.

Ni trajalo dolgo, pa se je žrtev pod trdim klobukom osvestila. Vzdihihla je in krj je zaprla proti glavi. Odprl je bolnikovi oči in se obrnil k človeku poleg sebe:

»Hvala, gosnod doktor. Neki prostak me je sunil, da sem padel.«

Miren, vendar pa sramujoč se svoje brutalnosti, je odvrnil zdravnik:

»Molčite o tem. Vse je mimo. Dihajte globoko.«

»Vi ste zelo ljubeznivi, doktor, a vedite, oni drugi je bil sirovež!«

»Ne tako, ne tako... Srknite to. Polagoma...«

»Rešili ste mi življenje, doktor. Nikoli ne bom pozabil tega. Kje pa je sirovina, ki me je vrgla na pločnik?«

»He - he. Pred vami stoji in vas zdravi s svojim znanjem... in s svojim srcem.«

Gospod s trdim klobukom ni mogel verjeti tem besedam. Mrmral je venomer:

»Kaj, vi ste to? Vi? Ah, bežite nu, čemu me imate za norca?«

»Pomirite se, le pomirite!« je tolažil doktor. »Če ne bi bilo mene, bi morda že bili mrtvi.«

čej bolje. Da ste videli Terenteja, kako je kosil!

»Kaj ga ne bi bil videl!« vrže vmes Peter. »Saj sva jo skupaj rezala. To je bil pravi kmet, vam rečem, da mu ni blizu ne daleč para.«

»Je umrl potlej v Strnišču za jetiko, revež.« vzdihne pobožno gospodinja.

»Kaj, za jetiko? Posušil se je kakor drevo ob dolgi suši in je usahnil, ko so ga s silo potegnili z rodne zemlje. Ko bi ga bili gor devali, gotovo bi bilo vse drugo zdravo, le srce bi bilo izsušeno, zgrbljeno kakor goba... Prasic!« si je obrisal Peter s predpasnikom usta in vstal, potekel zetko ob noht na palcu in si jo prižgal.

Par krepkih dimov — in že gre naprej muzika konšnje: Ficu, ficu, ficu, ficu... iš, iš, iš... V njenem taktu zamahuje roke in pozencavajo noge.

Dekleta v belih predpasnikih plovejo kakor labodje preko širnega travnega morja. Nagajivo poje njih pesem:

»Kaj te fantič nič ni sram, ves si švepast, pošvedran pa dekleta si lovil in pošteno jih dobil...«

Kose obstanejo in France zapre oči: »Kaj za mano si hodila, nisi mi miru pustila, vse bele dni...«

Krepko zategne na koncu Kovačev Janez kakor orgle na koru.

»Kaj se le boste dedci repenčili, manjka se jih.« se odbijajo dekleta.

»Deklet pa na vsakega pet!« dražijo fantje.

Izpod gibkih rok vrši trava kakor da plešejo vrtinci po redih. Vsa lica žarijo kakor zrela jabolka, vonj ženskega potu se meša z duhom veneče trave.

Sonce sope kakor iz krušne peči. Susači sušijo seno kar iz sence, zadovoljno dremajoči. Zvečer pa puhljivo v svetlo noč gosti kupi, kakor zahvalne himne proti mehkeemu nebu. V voljnem zraku plove hrepenenje in trka na okna, na srca: »Za vasjo je čredo pasla... v srcu je nastal nemir...«

Janko Kač.

Šah

Urejuje dr. Milan Vidmar

Turnir v Liègeu je na vidiku. V Hamburgu bo prav kmalu kongres svetovne šahovske zveze. Zanimanje šahovske publike se že zopet odvrta od velikega turnirja v San Remu. Porabiti moram takorekčoj zadnji moment, da še enkrat pišem o detaljih te pomembne prireditve.

Prvi zmagovalac turnirja, prvak sveta dr. A. Aljehin je vlnil turnirju svoj žig in njegove partije so se študirale povsod, kjer se igra šah. Turnir pa je imel tudi interesantnega slabšča, Romija, ki je bil zadnji, ki pa je tudi igral svojo vlogo.

Romij je nadarjen. Ni več mlad, ni verjetno, da bo postal važen za turnirje. Ostal je v veliki tekmi zadnji, čeprav se mu je videlo, da je pričakoval dosti, dosti več. Zdi se mi, da se še danes Romij čudi, da ni postal prvi. Delal pa je preglativo vsem in Spielmannu n. pr. je strahovito povozil.

Napačno je misliti, da se takega slabšča pezooble lahko kar tako. Brez emocij ne gre skoro nikdar. Prav lepo kaže to sledeča partija iz San Rema, ki jo je z Romijem igral maščarski prvak Maróczy, izknošen in silno nadarjen, čeprav že star velemojster.

Beli: G. Maróczy Črni: M. Romi
1. d2—d4 d7—d5
2. Sg1—f3 Sg8—f6
3. e2—e4

Maróczy, ki kot črni boji damskega gambita bolj kot kuge, z naslado poskuša enkrat uživati strahote te otvoritve z druge strani. Seveda si je pri tem obetal vse polno prijetnih momentov vočigled dejstvu, da mu je sedela nasproti največja žrtve turnirja. Ne damski gambit in ne Romi pa nista mogla obvarovati Maróczyja bridkih epizod.

3. — — — — e7—e6
Slovska obramba, ki se dosti igra.
4. e2—e3 — — — —
Energičneje je tu 4. Sb1—c3.
4. — — — — e7—e6
5. Sb1—c3 Lf8—b4
Nenavadna poteza, ki pa očividno ni slaba.
6. Lf1—d3 0—0

7. Dd1—e2 — — — —
Maróczy se premalo briga za črna lovca na b4. Bolje bi najbrže bilo 7. Dd1—b3.
7. — — — — Sb8—d7
8. 0—0 — — — — Dd8—e7
9. Le1—d2 — — — —

Beli igra komodno. Najbrže je že bilo potrebno vzeti na d5, ker sedaj črni pride do udara v sredini.

9. — — — — d5×e4
10. Ld3×c4 Lb4—d6
Grozni e6—e5, česar beli ne more preprečiti. Črni je vse težave otvoritve prastal.

11. Le4—d3 e6—e5!
12. h2—h3 — — — —

Ta obrambna poteza je že potrebna, če hoče beli igrati e3—e4. Črni bi namreč šele po e3—e4 vzel na d4 in takoj nato igral Sf6—g4 z močnim napadom.

12. — — — — Tf8—e8!
13. Sf3—g5 h7—h6
14. Sg5—e4 Ld6—e7
15. Ta1—e1 — — — —

Maróczy je vendar organiziral majhen pritisk na črno eredišče. Črni pa mirno razčisti situacijo v svoj prid.

15. — — — — Sf6×e4
16. Se4×e4 Sd7—f6
17. Se4×f6+ Df7×f6
18. Ld2—c3 Df6—h4

Enostavnije je bilo brez dvoma 18. — — — — e5×d4. 19. Ld3×d4, Le7—e5. Romi pa ne igra za remis. Pozicija njegova je dobra in nade na napad so izdatne. Maróczy mora iskati sam poteze, ki poenostavljajo igro.

19. d4×e5 Le7×e5
20. Le3×e5 Te8×e5
21. f2—f4 Te5—e8
22. Kg1—h2 — — — —

Tudi beli se izogiba remiju. Na 22. e3—e4 bi seveda črni lahko odgovoril 22. — — — — Le8×h3 in izsilil po 23. g2×h3, Dh4—g3 remis, ker drugače tekač d3 pade.

22. — — — — Le8—d7
23. De2—c3! — — — —

Jako spretno pričenja Maróczy svoje priprave za napad. Dijagonala, ki jo je pravkar zasedla bela dama je zelo važna.

23. — — — — Ta8—d8
24. e3—e4 Ld7—c8
25. Te1—e3 Dd8—e7

Črni se podaja v obrambo. Maróczy pa ne zagabi takoj. Nekaj potez naredita sedaj oba igralca brez prave borbenosti. Najbrže sta oba mislila samo na časovno kontrolo ob 30. potezi.

26. e4—e5 De7—d7
27. Tf1—d1 Dd7—e7
28. Td1—e1 De7—h4
29. Te1—f1 Dh4—e7
30. Ld3—b1 Td8—d5
31. De3—e2 — — — —

Prvi direktni napad!
31. — — — — g7—g6
32. Te3—g3 — — — —

Pripravlja f4—f5.
32. — — — — Kg8—f8
33. De2—e2 De7—b4
Protinapad, predvsem na polje d2.

34. Lb1×g6 — — — —

Maróczy žrtvuje brez vidnega uspeha. Zanaša se na to, da dobi takoj dva kmeta za figuro in da obdrži napad. Partija stopa seveda po žrtvi v burno fazo.

34. — — — — f7×g6
35. Tg1×g6 Kf8—e7

Gotovo najboljša poteza. Romi se sploh brani dobro in iznajdljivo.

36. De2—h5 Ke7—d8!
37. Dh5×h6 Db4×b2
38. e5—e6! — — — —

Beli mora uveljaviti kmete. Črni pa ima zadostno obrambna sredstva in prav kmalu se pokaže, da Maróczyjev napad ni zadosti jak.

38. — — — — Te8—h8
39. e6—e7+ Kd8—c8?

Odlučna pogreška. Pravilno je bilo bežati na e7. Partija bi bila potem remis. Napaka črnega pa je opravičljiva. Sledeče kombinacije so zelo zamotane in baš odlučna poteza belega je silno presenetljiva.

Tudi večji mojster, kot je Romi, bi bil prav lahko nasedel.
40. Tf1—e1!! Td5—d2

Črni ne sme vzeti dame, ker dobi strahovito šah na g8. Tudi 40. — — — — Le8×h3 mu ne pomaga, ker ima beli odgovor 41. Te1—e2! Sicer pa igrana poteza obeta takojšnjo zmago.

41. Dh6—h5!! — — — —
Genijalna, odlučna poteza! Črni je izgubljen.

41. — — — — Td2×g2+
42. Tg6×g2+ Th8×h5
43. Tg2×b2 Th5×h3+
44. Kh2—g1 Th8—h7

45. Tb2—h2 Th7—g7+
46. Kgl—f2 Tg7—g8
47. Th2—h6 Ke8—17
48. e7—e8 poslana dama Tg8×e8, se vda.
49. Th6—h7+

Radio

Jugoslovenska glasba v srednjeevropskem radiu.

V okviru velikih sokolskih svečanosti v Beogradu priredi beograjska radio-postaja v ponedeljek 23. t. m. ob 20.30 velik koncert jugoslovenske glasbe, ki ga bodo poleg ljubljane in Zagreba oddajale tudi vse češkoslovaške, poljske in avstrijske oddajne postaje ter Budimpešta. Pri koncertu, ki bo nudil nam in našim sosedom bisere jugoslovenske glasbene umetnosti, sodelujejo: ga. Zlata Gjurgjenac, g. Milan Pihler, oboževana člana beograjske opere, celokupni operni zbor in orkester pod vodstvom dirigentov: Stevana Hristića, ravnatelja beograjske opere, Lovra Matačića, bivšega dirigenta ljubljanske opere in skladatelja Petra Krstića.

Spored koncerta je naslednji: 1. Hristić: Jesen (poje zbor). — 2. Dve jugoslovenski pesmi (ga. Gjurgjenac). — 3. Dve jugoslovenski pesmi (g. Pihler). — 4. Hristić: Dubrovački rekviem (ga. Gjurgjenac in mešani zbor). — 5. Gotovac: Jadvanka za teletom (zbor). — 6. Hristić: Uvodna muzika za oratorij »Vaskrsenje« (orkester). — 7. Baranović: »Licitatorsko srce«, baletna suita (orkester). — 8. Kornjović: »Knez od Zete«, glasbena drama (ga. Gjurgjenac, g. Pihler in zbor). — 9. Krstić: Glasbena drama »Zulumbar« (ga. Gjurgjenac, g. Pihler in zbor).

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV
Nedelja, 22. junija

LJUBLJANA 10: Versko predavanje. — 10.20: Kmetijsko predavanje. — 11: Koncert radio-orkestra; vmesne samospeve po je gđe. Mlekuzeva. — 15: Ljudska igra »Vozel«. — 15.30: Prenos sokolskih večer iz Beograda. — 20: Prenos svečane sokolske akademije iz Beograda. — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka godba.

Ponedeljek, 23. junija

LJUBLJANA 12.30: Reproduciran glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Avguštin in naša doba. — 19.30: Angliččina. — 20: Koncert radio-orkestra. — 20.30: Prenos simultane srednjeevropskega koncerta iz Beograda. — 22: Napoved časa in poročila.

Beograda. — 22.20: Prenos plesne glasbe — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Godba na harmoniko. — 20.30: Veliki koncert jugoslovenske glasbe. — 22: Poročila. — 22.15: Narodne in ploščah. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22: Lahka godba orkestra. — PRAGA 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.20: Prenos plesne glasbe iz Moravske Ostrave. — BRNO 17: Prenos koncerta iz Prage. — 18.20: Reproduciran glasba. — 20.15: Predavanje o Jugoslaviji. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.20: Koncert iz Moravske Ostrave. — VARSAVA 18: Lahka godba orkestra. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Reproduciran glasba. — 12: Opoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 17.10: Glasbeni program za deco. — 18.30: (Gradec) Stajerski skladatelji. — 20: Hrvatske pesmi. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 21.30: Večer nemških nar. pesmi. BERLIN 19: Orkestralni koncert. — 21: Operni večer. — 21.30: Mešan program. — Godba za ples. — 24: Slovo od pomladi. FRANKFURT 19.30: Slavnj diletantje. — 20.30: Prenos serenade iz Hamburga. — 22.15: Orkestralni in pevski koncert. — LANGENBERG 17.30: Koncert Mozartove glasbe. — 20: Koncert orkestra. — 21: Bachove skladbe. — Lahka glasba. — STUTTGART 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert ciganske kapele. — 19: Koncert solistov. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.45: Jazz-band. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21.02: Dramski večer in koncert lahke glasbe.

Torek, 24. junija

LJUBLJANA 12.30: Reproduciran glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Reproduciran glasba. — 19: Delovanje čeških in jugoslovenskih žena v Sokolstvu. — 19.30: Ruščina. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 10.30: Reproduciran glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Popoldanski koncert. — 18: Prenos kon-

certa iz »Moskve«. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 20: Koncert komorne glasbe. — 22.10: Prenos tujih postaj. — PRAGA 17: Popoldanski koncert. — 19.20: Prenos iz gledališča: opereta »Trije muske« tirije. — 22.15: Lahka glasba. — BRNO 17: Popoldanski koncert. — 18.15: Reproduciran glasba. — 19.30: Prenos operete iz Prage. — VARSAVA 18: Orkestralni in klavirski koncert. — 20: Operni večer. — DUNAJ 11: Reproduciran glasba. — 12: Opoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 20.50: Slavljenje kresnega večera. — Koncert orkestra. — BERLIN 18.40: Proslava kresnega večera. — 19.30: Prenos iz Leipziga: »Mojstri pevci norimberške« (3. dejanje). — 20.30: Sluhoigra. — Lahka godba. — FRANKFURT 17.20: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos vsega programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.30: Plesi in koračnice iz oper. — 20.10: Koncert komornega orkestra. — 21: Pevski koncert. — STUTTGART 19.30: Orkestralni koncert. — 20: Koncertni večer. — 21.30: Zabaven program. — 22.30: Romantične klavirske skladbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert vojaške godbe. — 19: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — 20: Večerni program. — 22.10: Reproduciran glasba. RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21.02: Vokalen in instrumentalni koncert.

Kino

Kakšne filme obeta Ufa v prihodnji sezoni?

Minuli teden se je zbralo v Neubabelsbergu pri Berlinu v Ufinih najnovejših ateljejih za zvočni film nad 500 zastopnikov nemškega in inozemskega tiska. Novinarji so si ogledali pravkar dograjene zvočne ateljeje, prisostvovali snemanju nekaterih zvočnih filmov v delu, potem pa je zbrane novinarje pozdravil glavni ravnatelj družbe G. Correll ter jim dal glede Ufine produkcije za prihodnjo sezono naslednja pojasnila:

Od meseca maja dalje dela Ufa s polno paro na dogotovitvi prvega dela svoje produkcije za sezono 1930/31. V načrtu so seveda sami govoreči in zvočni filmi. Izkušva po vsej Nemčiji in tudi v inozemstvu so pokazala, da nemo platno daleč ne doseže niti približnega uspeha kot zvočni in govoreči film. Zato je načrt, da bi se poleg zvočnih proizvajali tudi nemi filmi propadeli.

Prvi del Ufine nove produkcije obsega 18 filmov. Od teh sta »Tiger« in »Na robu Sahare« že gotova. »Tiger« je izredno rapeta kriminalna drama, izdelana kot govoreči film. V glavnih vlogah nastopajo Charlotte Susa, Gertrude Berliner, Harry Frank i. dr. Film je imel v Berlinu ogromen uspeh. »Na robu Sahare« pa je prvi zvočni in govoreči kulturni film, ki nam predčuje Tunis z okolico, tamošnje prebivalstvo, njega šege, navade, eksotično živalstvo in vse to ne le v sliki, ampak tudi v živih besedi in glasu.

Tretji film, ki bo kmalu dogotovljen bo »Hokus-Pokuse«. V glavnih vlogah bodo igrali Willy Fritsch in drugi. Godba: Robert Stolz, Emil Jannings, ki je s svojim prvim govorečim filmom »Modri angel« želi triumfne na triumfe po vsem svetu. V Ljubljano pride ta film šele v septembru. Jannings dela zdaj na drugem svojem govorečem filmu, ki se bo imenoval »Ljubljene bogove«. Njegova partnerica v tem filmskem delu je Olga Čehova. Film, čigar dejanje se vrši v ozračju velikomestne opere, nam predčuje usodo velikega umetnika in obeta biti nekaj res epohalnega.

»Strel v filmskem ateljeju« je nadaljni film, ki bo kmalu dovršen. Zanimiv bo zlasti zaradi tega, ker bomo kot gledalci zasledovali delo v današnjih zvočnih ateljejih. V glavnih vlogi Gerda Maurus. Kot šesti film pride na vrsto opereta z originalnim naslovom »Die drei von der Tankstelle« z Liliano Harvey in Willy Fritschem. Godbo, izvrstne šlagerje »Prijatelj, dober prijatelj«, »Pesem o kukavici«, »Ljubček, srce Te pozdravlja« in »Najprej pride velik vprašaj« je komponiral k filmu Werner R. Heymann, ki trdi, da bo ta opereta nakrnila vse slične dosežanje izdelke.

Doba kralja Friderika Velikega bo povečana v grandioznem zgodovinskem filmu »Das Flötenkonzert von Sans-Souci« v katerem bo predstavljal Otto Gebühr znamenitega pruskega vladarja Friderika Velikega kot umetnika, diplomata, vojskovodjo in človeka. Dejanje filma se vrši tik pred sedemletno vojno. »Rosenmontag«, je nadaljni film in je nekaka pesem o poročniku in njegovi ljubici, pesem o dveh zaljubljenih srceih, ki ju življenje loči in združi šele smrt.

Tem filmom bodo sledile opereta »Plavi slavček« z Lissy Elster v glavni vlogi, muzikalna zakonska komedija »Moja žena?

Po dnevnem naporu zahteva vaše živčevje kakor tudi celo telo osveženja in okrepljenja. To vam nudi
Eau de Cologne Mon Parfum
odlični proizvod tvrdke
Parfumerie Bourjois Paris
Edino zastopstvo:
Mr. ph. Bela Vary, Zagreb
Smičklasova ul. 23. Telefon 49-99.

Vaša žena?, velika revija vseh filmskih, varijetetskih, gledaliških in sportnih zvezdnikov in zvezdnice »Dekle med zvezdami«, nato še filmi, katerih naslovi so zaenkrat že določeni in sicer »Pesem iz Heidelberga«, »Ukradeni obraz«, »Moj zaklad svira klarinet«, »Slovo« in »Mesto ljubezni«. Skoro na vseh teh 15 filmih se v Ufinih ateljejih dela že sedaj z vso marljivostjo in hitrostjo, ker morajo biti filmi gotovi do septembra. Tedaj se namreč pričnejo priprave za drugi del Ufinega programa, ki bo obsegal po današnji sodbi še kakih 20 — 30 nadaljnjih velikih filmov. Poleg vseh gori naštetih filmov pa pripravljajo v ateljejih Ufe še 18 malih kulturnih filmov, seveda zvočnih s pripadajočimi predavanji kot n. pr. »Kaj se uče živali«, »Življenje palčkov v oceanu«, »Varnost v zračnem prometu« itd., potem še 18 kratkih humorističnih uvodnih zvočnih filmov, zvočne filme s šaljivo vsebino ter koncertne točke, v katerih nastopa in poje sioviti tenorist Alfred Piccaver, član Dunajske državne opere.

Rojstni meseci velikih zvezdnikov

Današnji radovedneži se zanimajo za vse podatke in okoliščine, ki vladajo ob rojstvu kakega človeka, ker skušajo ljudje že na podlagi teh podatkov in naprej dognati značaj, starost, družabno pozicijo, skratka vso bodočnost novorojenca. Pravi vijo, da igrajo pri filmskih zvezdnikih meseci njih rojstva veliko vlogo. Statistika namreč kaže, da so se v mesecih novembra, januar, junij in september rodili najboljše plačani filmski igralci. Nasprotno so oni, rojeni v mesecih februar, marec, maj in oktober od vseh najslabše honorirani. Evo nekaj primerov: V novembru so rojeni Reginald Denny (20. nov.), Lawrence Tibbett (16. nov.), Lewis Stone (15. nov.), Raquel Torres (11. nov.), Marie Dressler (9. nov.) itd.

V ostalih srečnih mesecih pa Ramon Novarro, Joan Crawford, Conrad Nagel, Buster Keaton, Anita Page, Lon Chaney in drugi. Če je na teh dneh vseh kaj res, sicer ne vemo, toda pravijo, da igrajo rojstni mesec, razne zvezde, planeti in druge še nepoznane sile ob rojstvu človeka veliko vlogo.

Filmski drobiž

Z letalom čez Montblanc. Filmska igralka Lene Riefenstahl, ki ima v visokopalmskem filmu dr. Sancka »Vihar nad Montblancem« glavno vlogo, poroča o doživetju sedanjem delu v tem filmu sledeče: »Včeraj smo preleteli Montblanc in se spustili na tla pri Chamonixu. Jutri se prične naša prava hoja in tura na Montblanc. Ko sem včeraj gledala Montblanc od zgoraj iz našega letala — me je začela vsa stvar le malo skrbeti. Dobro, da se v viharju in vetru ni slišalo moje vpitje in kričanje — kajti prepričana sem bila, da nam polet ne uspe in da postanemo vsak trenutek žrtve tveganega podjetja. Za turo na Montblanc sem trenirala tri mesece. Snemanje in fotografiranje filma v planinah bo trajalo po mojem računu najmanj 4 tedne in to v višini 4400 m — v coni, kjer je sedaj še mraz 40 stopinj C. Film bo seveda zvočni in govoreči film ter vlada že danes zanj veliko zanimanje.

Prvi italijanski govoreči film. Ameriška družba Paramount, ki ima za svojo evropsko produkcijo v Joinvilleu pri Parizu prav na novo postavljene ateljeje — dela sedaj na prvem evropskem govorečem filmu »Zena, ki je lagala«. Za film v italijanskem jeziku sta angažirana Maria Jacobini in Livio Pavaneli.

Zgodba, ki ni zgodba

»Ne priznavam umetnika. Ki razgalja pred svetom svojo lastno bežotno dušo.«
Tone Seliskar (Slov. Narod. št. 129. — 7. VI. 1930.)

To se je zgodilo v našem glavnem mestu, v časih, ko so bili tako lepi, da jih človek ne pozabi nikoli.

V uredništvu »Dnevnika« so imeli mojo zgodbo, napisano v temperaturi tridesetih stopinj pod ničlo. Črnilo je zmrzovalo, besede pa so bile vroče kakor železo v moji glavi.

Zgodbo je nesla v uredništvo sama gospa. Iz ljubezni do bližnjega in iz spoštovanja do nauka, da je človek ustvarjen za delo, kajti brez dela ni denarja in brez denarja ni jela, kaj šele sobe in postelje ali celo zdravniška. Dobra gospa je vzel zgodbo s seboj k maši in jo nesla potem v uredništvo. Resnično ginjena mi je pripovedovala o dobroti, ki jo je storila, in jaz sem ji veroval in takoj mi je bilo boljše.

Železo v moji glavi se je ohladilo in želodec se je že davno privadil jameževemu čaju, moja zgodba pa je še vedno ležala v uredništvu. Prišel sem dvomiti v gospejino verodostojnost in ta moj dvom je bil z vsakim dnevom

večji in obupnejši, dokler se nekega večera ni spremenil v čisto nejevero. Bil sem že toliko boljši, da mi ni bilo treba ležati v postelji. Stopil sem do gospe in ji z vso obzirnostjo omenil, da bržkone ni bila v milosti božiji, ko je nesla mojo zgodbo v uredništvo in da zato nisem kriv, če sem še vedno njen dolžnik. Dobra gospa me je prosila, naj ne govorim tako pregrešno, in mi je pomilovalno zaupala, da ima drugega najemnika, da pa naj bom brez skrbi, ker razume moj položaj in da bo počakala z mojim dolgom, dokler si ne opomorem. Vse dotlej pa bo obdržala moje knjige. Drugega nič.

»Od dneva, ko je nesla gospa zgodbo v uredništvo, pa do tega večera, je minilo natančno osem tednov. Krasni časi, polni vere in upanja.

Ko sem stopil drugi dan prvič spet na ulico, je sijalo sonce tako toplo in čudovito kakor še nikoli. Moji koraki so bili prožni in ves sem bil prerojen. Skrb, kako in kam bom prenesel knjige, mi je vzel dobra gospa, vse drugo pa ni nič, če je človek zdrav in sposoben za delo. In denar? Denar pride sam od sebe. Samo začeti je treba. In meni ni treba niti začeti, saj leži moj denar v uredništvu »Dnevnika«. Samo ponj je treba!

Veseli zdravja in denarja sem hotel kar steči po stopnicah gori v uredni-

štvo, pa se mi je stemnilo in jedva sem se držal za ročaji, tako sem bil slab. Sonce me je omamilo, prenelo sem hodil, sem si očital. Pa sem šel počasi gori po stopnicah in vprašal po gospodu uredniku.

Gospod urednik je sedel za mizo in pušil cigareto. Baš je pušil moder oblaček dima predse, ko sem spregovoril. Kratek, toda zelo jasno sem povedal, čemu sem prišel. Tako, tako! je dejal prijazno, mi velet sedi in pričel riti z obema rokama po kupih papirja, ki je bila obložena z njim dolga črna miza. Dim fine cigarete, ki jo je bil položil gospod urednik na rob mize, se je elegantno vil proti stropu. Hm, hm, tako, tako — je prijazno vzdihoval gospod urednik in brskal med papirji. Lepo pišete, je dejal, in veseli me, da vas poznam osebo. Tudi vaš psevdonim je prikladen. Kaj? Moj psevdonim? Saj sem vendar napisal na zgodbo svoje pravo, pošteno ime, sem se čudil v mislih in sem že odprl usta, da opozorim gospoda urednika na njegovo zmotno, ko je nenadoma nehal premetavati rokopise in je, obrnjen proti meni, rekel ljubezljivo: Vem, vem, dobra stvar je, zdrav humor z zdravilnim sarkazmom. Našim čitateljem so vaše stvari zelo všeč. Zdrav humor, všeč čitateljem? Zmota gospoda urednika bi mogla biti zame usodna. Hotel

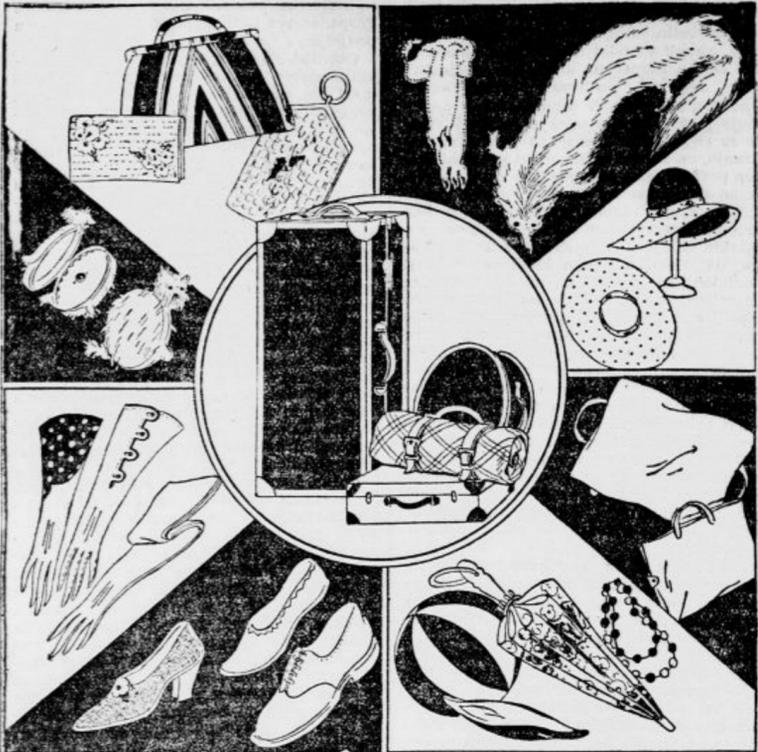
sem mu pojasniti zadevo, pa sem zašel, tako me je nekaj zbudilo nekje v drobovju. Gospod urednik se je ozrl in vprašal, če sem morda bolan. Tako blede ste, gospod Kremenc, se je nasmehnul in pristavil: Res, prikladno ime. Rokopis je že v tiskarni. Tu imate dve sto dinarjev, ostalo dobite po pošti.

Dve sto dinarjev? Dve sto dinarjev! mi je brnelo v ušesih, ko sem stopal po ulici med opoldanskim zvonenjem. Kaj pesvdonim! Kaj humor in sarkazem! In kaj gospod Kremenc! Dve sto dinarjev! Zdrav humor z zdravilnim sarkazmom!

Stopil sem v restavracijo in si naročil juho. In potem meso s prikuho. In potem četrty vina. In cigarete. Prvo kulturno kosilo po trinajstih tednih dietne in samote. In tako prijetno je bilo sedeti pri belo pogrnjeni mizi — z rožami pred seboj, z denarjem v žepu, s temperiranim želodcem — v družbi civilizirancev, da sem pozabil na vse, kar je bilo in sem sanjal sanje, ki jih sanjajo le meščani in petičniki.

Izolite plačati, gospod? me je prebudil iz mojih meščanskih sanj natakar z računskim listkom v roki. Juha 3, meso

KRALJESTVO MODE



Male, a neobhodne modne potrebšćine

Ob pogledu na kako izredno elegantno žamo se večkrat vprašamo: kako je mogoče, da je navzlic največji enostavnosti tako nenavadno okusno oblečena? Rešitev uganke leži v skrbnosti opreme, ki je zgrajena iz mnogih malenkosti, katerih vsaka je sama zase brez pomena, a ki skupno tvorijo ono harmonično celoto, katero označujemo z besedo »eleganca«.

Počitnice so na pragu in vsaka žena je predvsem potrebna onih malenkosti, ki na prvi pogled izdajajo ženo z dobrim okusom.

Predpogoj je seveda vedno: lepa prtljaga. Ni potreba, da bi razkošno učinkovala, mora pa biti solidna. Važno je tudi, da je prtljaga enotna, kajti zelo neprijetno deluje, če se posamezni kosi ne skladajo. Najprimernejša barva za prtljago je rjava, ker je zelo odporna, tako da se madeži, ki nastanejo na rjavih kovčkih, jedva opazajo.

Velikega pomena je velikost »kovčka za obleke« in so se izkazali za najpraktičnejše dolgi in ozki kovčki, ki imajo poleg predalov za obleke in perilo tudi oddelke za čevlje in druge malenkosti. Razen tega se neobhodno rabi tudi usnjen karton za klobuke, ker so novi modeli širokokrajni in garnirani, tako da se le težko zložijo v navaden kovček. Potrebujemo tudi dobro urejen, srednjeveliki nesaissaire s toaletnimi potrebšćinami. Isto tako ne smemo pozabiti karirastega plašda, ki nam na vseh potovanjih izhorno služi.

K najnovjšim delom prtljage prištevamo tudi potovalno blazino iz jelenove kože, ki je zložljiva in izgleda kakor ročna torbica. Te zložljive blazine so v vseh barvah. Navadno se nosijo v isti barvi kot potovalni dress.

Najskrajnejša želja vsake elegantne dame je — lisica. Modra, srebrna ali polarna lisica, zakaj vsaka žena ve, da se taka dolgogolaka boja izvrstno prilaga k tuc in izredno poveča elegantnost celokupne opreme. Pa tudi pentlje iz hermelina so kaj mikavne in ne preveč drage, nositi pa jih moremo popoldan in zvečer.

Klobuk iz klobučine z okrajci, ki se morejo odpeti, predstavlja priljubljeno modno novost, ker moremo na ta način en sam klobuk preurediti vselej tako, da se prilaga k vsaki obleki.

Važen činitelj v okusni ženski garderobi so tudi različne ročne torbice; večerni in popoldanski modeli so navadno izvezeni v »petit point«, kar spominja na stare gobeline, ali pa so izdelani iz bisernega veziva. Kopalne torbice so platnene in široko progaste.

Nerazdružljivi spremljevalci elegantne žene so postali različni »puder-maskote«, doze za puder v obliki srečonosnih ali grotesknh živali.

Tudi čevlje moramo skrbno in z razumevanjem izbrati. K najvažnejšemu počitniškemu obuvaju prištevamo eleganten teniški čevlji, ki ga nosimo tudi na poti v kopalnišču, globoko izrezan platen čevlji za na promenado in kopalne copatke v isti barvi kakor kopalna obleka.

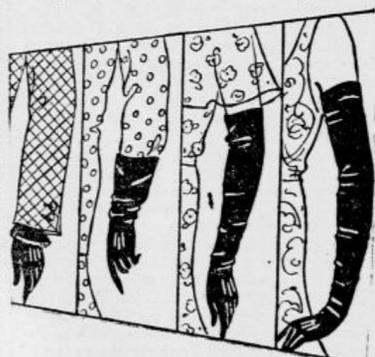
Vodna žoga je najzabavnejša igračka za odrasle in zelo praktična, ker zavzema le malo mesta v prtljaji, saj je popolnoma zložljiva.

Za kopolje se nosijo še ogrlice iz gumijastih biserov in solčnik iz oljnatega papirja.

Štiri pare rokavic

rabi moderna žena, če hoče biti na visku eleganca, kajti rokavica se je tako uveljavila, da se danes smatra za »conditio sine qua non«.

K sportnemu kostumu nosimo enostavno usnjato rokavico z zaviljaji, k obleki z dolgimi rokavi rokavice z nagubanimi



in širokimi »štulpami« in k brezrokavni kep-obleki napol dolge rokavice. K večerni obleki se brezpogojno nosijo popolnoma dolge rokavice, ki morajo učinkovati s svojo barvo in brezhibno obliko.

Starinsko stilizirani ovratniki

so značilni za novo modo in vsled tega vredni pozornosti. Ti ovratniki se ravna-



jo po srednjeveški modi in različnih bisdermaerskih kreacijah.

Zdravniška posvetovalnica

ABC. Če je Vaša bolezen tedaj nastopila, bo prav verjetno, da gre v kolikor se more sploh sklepati na kako bolezen iz Vašega popisa, za vnetje (katar) sečnega mehurja, katerega glavni znak je v Vašem slučaju tiščanje na vodo. Za utrditev diagnoze pa ne zadostuje tak nepopoln popis, temveč je poleg drugega potrebna še kemična in bakteriološka preiskava vode, da se s tem izključijo druge bolezni. Pri navadnem katarju se zapisujejo razni čaji, da se splakajo sečna odvodila in s tem razredči voda, razen tega pa se dajejo tudi notranja sredstva, ev injekcije. Je pa razlika pri lečenju akutnega in kroničnega vnetja. Da se Vaše stanje natančneje ugotovi, boste že morali vsaj enkrat k osebnih preiskavi. — G. F. M. v Lj. Ad 1. Pri kroničnem alkoholizmu leži vzrok tej zasvojenosti (kakor tudi pri drugih strupih: morfi, opij, kodein, heroin, eter it.l.) v človeku samem in je takorekó zasidran v konstituciji. Pri nas so zasvojenici še precej primitivni in jih bo večina naklonjena alkoholu v sicer prav različni koncentraciji. Alkaloide zavzivajo zelo pogosto ljudje, ki so jim ti strupi že poklično dostopni. Ovdadne kure s pomočjo »posebnega« sredstva bodo le začasna pomoč, ako imajo sploh kakšen uspeh. Ni misliti na to, da bi se dala izvesti takšna odvodna kura s trajnim uspehom izven zavoja. Kakor hitro pa je zasvojenec, ki je »ozdravljen« zapustil zavod, zopet popolnoma svoboden, seže o prvi priliki po strupu, pozabljeno so vse obljube in gorje se prične znova. Zanesljivost sredstva z zamenjano trajnim uspehom medicina zaneskrat, žal, ne pozna. Boj proti takim strupom je sedaj skoraj brez praktičnega pomena, zlo se more odpraviti le s smeternimi evgeničnimi ukrepi. Ad 2. Sestavine omenjenih tablet so v splošnem železo, apno in nekaj zelo redilnih snovi, vse več ali manj v precej koncentrirani obliki. Dvomimo, da bi si bolan človek mogel regenerirati svojo kri in živce kar tako z jemanjem takih tablet, ker bi bilo lečenje anemije (malokrvnosti) in nevrastenije (psiastenije) zelo enostavno. Na drugi strani pa ne gre odreči takim sredstvom vsake učinkovitosti, pač pa je sicer dobra in izdatna hrana po navadi cenejša kot vsako tako zdravilo. Priznati pa moramo pri takih lekih sugestivni moment. Bolnik — pravi ali namišljeni — trdno veruje v efekt kure in ima zaupanje do zdravlila in kjer ni pravega zaupanja, tam tudi zdravnik ne bo mogel doseči polnih uspehov. — Ga. R. S. v P. Phlebitis imenujemo vnetje vene (žile dovodnice), prav mnogokrat se iz različnih vzrokov vnamejo one v bedrih, tem lažje, če so bile že preje napete, razširjene (krčne žile). Pri takem vnetju je ležanje v postelji skozi par tednov (!) neobhodno potrebno, ker mora dotični del telesa mirno počivati. Proti vnetju se delajo kot v Vašem primeru obkladki, vendar kaže primerno zavarovati z mažo (pasta itd.) občutljivejšo kožo, da se ne vna-

Prihranite si bivanje v zdravilišču!

Ako trpite na protinskih in revmatičnih bolečinah, znakih arterioskleroze (poapnežila žil), če se Vas polčasna nespešnost, šumenje v ušesih in omotičnost, potem uporabite **RADIOSCLERIN KURO**. Zdravniško pripravčeno, prosto prodajne, radiodim vsebuječe **RADIOSCLERIN TABLETE** pospešujejo odtok krvi v žilah odvod-

nica in utripalnicah, s čimer se odvrnejo vsi pojavi starosti in ostane delavna moč nezmanjšana. — Vsebinska radija uradno ugotovljena. — Dobiva se v vseh lekarnah. Zaloga in pojasnila: Drogerija na veliko »EMBECKUS«, Beograd, Zrinskijska 37. — Prospekte gratis in franko. 162



Sveže perilo utrja zdravje!

Prepoteno perilo je gotovo nezdravo. Vase telo si zeli s Persilom negovane perila, belega kot sneg - vonjavega kot cvetni dah - svezega kot morska sapica! Stedite in negujte tudi svoje perilo s

Persilom!

me še povrhu koža. Trenotno bo to vnetje kože važnejše, da se ne inficira še koža, za to pa boste morali vprašati zdravnika za nasvet, ki bo moral to vnetje kože videti. Mazanje kože je izvajati zelo previdno in nalahko, ker je vsako masiranje takega uda strogo prepovedano. Slab apetit je, ako ni posledica glavne bolezni, čisto gotovo povzročen po dolgem ležanju. Ko boste smeli zapustiti posteljo, se bo to v rekonsvalescenci polagoma popravilo samo od sebe. — Ga. E. F. Ste že napravili zadostne kure z onimi praški? Poskusite z Impletolom, ki ga pa dobite le na recept. V nekaterih primerih je bil uspeh trajen. — Gdč. E. B. v Lj. Brez osebne preiskave ni možno dati kakšne navodila. Ako so bolečine tako hude, pojdite čimprej k zdravniku, kirurgu ali ortopedu. Morda pa ni sedanja bolezen v zvezi s prejšnjo. — G. V. K. v V. N. Ako sta bila že dva kolega od specialista v Zagrebu preiskana, tedaj ne bomo mogli pri najboljši volji ničesar dodati onim nasvetom. Pri vsem tem gre najverjetneje za katar (vnetje) dihalnih potov in sicer od goltanca skozi jabolko v sapnik in najmanjše bronhe. Pri tem ni potrebno, da bi bila pljuča bolna. Če se pojavlja isti katar pri več poedincih, tedaj bo vzrok za vse verjetno isti. Najbrže gre za takšne prostore, ki niso iz higijenskega vidika na visku. Je možno izdatno zračenje učilnice? Kakšna pa so tla v učilnici? Napojite jih s prašnim oljem, vsaj enkrat v mescu. Solarij naj osnažijo čevlje (in bosa stopala) izven sobe. Dajte učencem tozadevna higijenska navodila naravnost med poukom. Ne smemo se čuditi, če reagirajo sopolja na to stalno draženje z malimi delci (pretežno mineralni) s katarjem. Katar sopil povzroča po Vašem popisu najbrže prah, ki ga med poukom vdihavate in to čisto mehanski potom. — G. F. M. v Lj. (Nadsljevanje). Il. Doslje Vam nismo še povedali, kaj je prav za prav rak. Vsi delci (organi) telesa sestojte, ako se jih ogledamo v tankem barvanem prerezu v mikroskopu, iz samih krepic posebne snovi (protoplazme, prasnovi), iz takozvanih stanic ali celic. Vseeno je, kje pričemo organ. Vse te stanice se razvijajo v normalne organe po potrebi, v kolikor zahteva funkcija organa takšno rastenje, ako pa gre za prekomerno rastenje takšnih staničnih kompleksov (tkanin), ki ni več potrebno ali celo škodljivo telesu, govorimo o bulah, gobah (tumojih, blastomih). Nekateri bule so indiferentne, če sicer ne pritisnjajo na važnejši organ, druge pa rastejo brezmejno in uničujejo pri tem vsa druga tkiva, se ne ustavijo niti pred kostnim tkivom (kostjo), ki jo sčasoma uničijo. V splošnem imenujemo takšne bule raka v širšem smislu besede, ono bule, ki nastaja specijelno iz povrhnice kože ali sluznice, pa raka v ožjem smislu. Nevaren je rak zaradi tega brezobzirnega rasteanja, ker sproti pokončava zdrava bližnja tkiva, nevaren je, ker se širi po ostalem telesu po mezigovih žilah (bolj redko po krvnih) in nevaren je, ker nastajajo v rakastem tkivu precej strupene snovi, ki sicer niso

karakteristične samo za rake, pač pa vadijo do hujšanja, stradanja, kateremu končno človek podleže. (Dalje prihodnjic.)

Košnja ob pravem času

Pri nas kosimo travnike največ dvakrat. Kot živinorejska dežela pridelujemo razmeroma mnogo sena in travniki zavzemajo velik del kulturne površine. Čas košnje je za dober pridelek zelo važen, vendar se pri nas temu vprašanju ne posveča dovolj pažnje. Kmetovalci so navajeni začeti s košnjo ob tem ali onem svetniku, kar je krajevno vendar nekoliko različno, na primer po sv. Antonu, pred kresom, po kresu itd. Ti svetniki so se vkoreninili, vendar pa niso za današnje stanje travništva, živinoreje in našega gospodarstva utemeljeni.

Kakovostno je seno najboljše pred cvetenjem trave, po cvetenju pa je slabo. V mladih travah je odstotek najvažnejšega hraniva, beljakovin, največji pred cvetenjem, po cvetu pa se manjša. Ko pojema obseg beljakovin, pa narašča odstotek lesnine in neprebavljivosti. Od srede aprila do srede junija pada v travah odstotek beljakovin za polovico, to je od približnih 26 odstotkov na 13 odstotkov, odstotek lesnine pa porase v istem času od kakih 17 — 18 odstotkov na 28 odstotkov. Čim dalje tedaj čakamo s košnjo, tem bolj olesenijo trave in je seno za krmo tem manj vredno, čeprav ga je več. Iz tega sledi, da se košnja nikakor ne bi smela ravnati po nekem datumu ali po kakem svetniku, nego je čas določati tako, da dobimo mnogo in dobrega sena. Toda kako naj se to spozna? Saj naša travniška ruša ne obstoji samo iz ene vrste trav in zelišč, temveč iz celic kopice leteh.

Ze Rimljani so rekli, naj se pričena košnja, preden seme zori. Pri obilici travnih vrst pa to ni tako enostavno, zakaj čas cvetenja je tako različen, da more razlika znašati celo do 10 tednov. Najbolje bomo odrezali, ako se ravnamo po eni sami travi, ki jo je v travnikih največ, ki jo je lahko spoznati in ki tvori nekako zlato sredino glede časa cvetenja. Najbolj priporočam za vodilno znamenje travniško bilnico. Za doseg čim več in dobrega sena bi bilo pričeti s košnjo tedaj, ko je bilnica po večini v cvetju. Ta trava je domala vsakemu kmetovalcu znana in cvete v prvih dneh junija. Vendar pa bi glede teh znanih časa košnje bilo treba pri nas vršiti točna opazovanja, da bi končno vedeli, kaj je za naše kraje najprimernejše. Točnih ugotovitev za to pri nas namreč še nimamo.

Zgodnja košnja ima tudi to prednost, da potem trava zopet mnogo krepkeje odganja ter se bolje obrase in je tedaj pričakovati, da bo manjši pridelek sena na loknastu boljša košnja otave. Razne snovi, ki so v travah pred cvetom nagrmadene kot rezerva, se večji del porabijo za cvetenje in za izgraditev semen. Rastne rastline med cvetenjem in po njem zastane in so med cvetenjem porabljene snovi za seno izgubljene, za otavo jih pa manjka v koreninah. Zgodnja košnja sena tudi omogoča zgodnejšo košnjo otave, kar je posebno pri nas važno, da jo pravočasno pred jesenskim dežjem pospravimo na svisti.

Prav tako ni priporočljivo puščati travo zaradi semena zoreti z namenom, da bi se tako travnik najceneje sam zasejal. Tako pozno pokošena starina je žalostna krma, ki ima malo beljakovin, pa mnogo lesa in je slabo prebavna ter se je živina brani. Kjer je travnik pri nas premalo gojen, je ruša že itak slaba, plemenitih trav premalo in je samozasejanje negospodarsko. Le majhen del dozorelega travnega semena (v kolikor sploh ostane na dotičnem travniku) najde namreč možnost, da vzkali. Umčno zasejanje kupljenega in na vpravnostno vrednost kontroliranega semnja je pač bilo in bo še vedno najbolj gospodarsko. Dipl. agr. A. Jamnik.

John K. Newnham:

Tekač

James Waddon, vodja izvozne tvrdke James Waddon in komp., je pritisnil na gumb zvonca pred sabo in je nestrpo čakal, da pride tajnica. Pol minute pozneje se je pojavila.

»Zvonili ste, gospod Waddon?«
»Da. Rad bi zvedel podrobnosti o naši pogodbi z Jamesonom. Pozabil sem, kdaj smo jo sklenili. Pred letom dni nekako, kaj ne?«

»Da, gospod Waddon!«
»Rad bi je dobil čim prej. Prosim, gospodična Jonesova!«

»Tako, gospod Waddon.«
Gospodična Jonesova je ostavila šefovo sobo in zaprla vrata skrbno za seboj. Odsila je naravnost k prokuristu Brownu, ki je sedel ob svoji pisalni mizi.

»Kaj bo novega?« je vprašal Brown. »Ali bi stari rad govoril z menoj?«
»Ne, želi samo to, da mu priskrbite podrobnosti o pogodbi z Jamesonom. Se spominjate nanjo?«

Brown je pomajal z glavo »Ne spominjam se. Tega bo morda poldrugo leto ali kaj...«

Gospodična Jonesova se je odstranila in Brown je poklical Smitha, ki je bil podrejen samo vodji in prokuristu. Smith je vstal. »Zelite?«

»Šef bi rad, da poiščete podrobnosti o pogodbi z Jamesonom. Saj se spomi-

njate?«

Smith je malo pomislil. »Komaj da se je spominjam,« je odvrnil. »Tega bo gotovo že dve leti ali tam okrog...«

Smith se je podal v naslednjo sobo, kjer je sedel ob pisalni mizi mlad uradnik, po vsej priliki nič preveč zaposlen, in je pospravljaj svoj zajtrk. »Potrebujem vas, Robinson,« je dejal Smith.

»Prosim?«
»Šef si želi podrobnosti o naši pogodbi z Jamesonom. Saj se spominjate?«

Robinson je okleval in bobnal s prsti po pisalni mizi. »Jameson...« je menil, »počakajte, da pomislim... A tega je vendar že dolgo. Pred tremi leti ali tam nekako, kaj ne?«

Smith se je vrnil v svojo sobo, med tem ko je stopil Robinson k ekspedicijski mizi, kjer je sedel Ted Perkins, tekač.

»Ted,« je dejal, »šef hoče vedeti podrobnosti o pogodbi z Jamesonom. Ali se spominjaš?«

Ted je odložil časnik, ki ga je bilbral, in skočil kvišku. »Pogodba z Jamesonom? Da, spominjam se. To je bilo pred devetimi meseci, kaj ne?«

»Mogoče.«
»Prosim, hipček potrpite. Takoj jo najdem.« In Ted se je podal v registraturo, kjer je brskal nekako minuto časa. Potem se je vrnil s pogodbo v rokah. »Tu je,« je dejal. »Saj je prava?«

Robinson je preletel listino. »Prava

je,« je odvrnil. »Hvala.« In podal se je v pisarno, kjer je izročil pogodbo Smithu.

»Hvala lepa, gospodična Jonesova,« je dejal šef, ko mu je tajnica izročila pogodbo. »Ste zelo ročni in sposobni.« Gospodična Jonesova se je polaskano nasmehnila. »V redu,« je dejal šef. »In sedaj bi lahko opravila korespondenco.«

Gospodična Jonesova je sedla in vzela svinčnik ter beležnico v roke. Waddon je preletel s pogledom pošto, ki je ležala pred njim.

»Kaj pa je to?« je vzkliknil nenadoma in izročil tajnici list papirja. »Od koga je to? Meni čisto neznano ime...«

Gospodična Jonesova je prebrala pismo. »Od Teda Perkinsa, našega tekača,« je dejala.

»Našega tekača...« je zamrmral šef. »pozabil sem popolnoma, da imamo tudi tekača. Rad bi povišek plače, kaj ne?«

»Tako piše.«
»Kako dolgo je že pri nas?«

»Nekako leto dni, gospod Waddon.«
Waddon se je vznevoljil. »Resnično, povišek bi rad. Pri meni dobi povišek, kdor si ga zasluži. A o tem mladiču nisem še sploh ničesar slišal. Bržkone spi več čas v pisarni. Prosim, povejte mu, da ni vsa njegova dosedanja služba vredna niti pennyja in da ni o kakšnem povišku plače niti govora. Ali ste razumeli?«

»Gotovo, gospod Waddon,« je odvrnila gospodična Jonesova

Mladostna lepota!

NOVA KOZA OBRAZA. Z uporabo spohajnega modrijna, hčolinskega pripravka dr. Dorraine & Cie., Pariz. Austrigerni Special Venues postane obraz v 10-14 dneh pomlajen izgubijo se za v dno vse gube, madeži, pege, boboljice, madežna in groba koža. — Obraz postane sretni, svet in mehek, kakor pri majhnem otroku. — Garnitura stane 92 Din.

LEPA OKROGLA IN POLNA PRSA. Če okrase vaša dame. Če prav so prsa še tako jako razvijana in visoka, tonila bodo z uporabo »Lait da James« vidno boljnost, okroglost in trdnost v najkrajšem času. Stan: 46 Din.

RAVNO DRZANJE TELES. Se de- enže z nuzevijo »Sala Geradheal- terja. Pospešuje normalno dihanje in pravilno delovanje pljuč. V 14 dneh se priprijetje in gruba koža popolnoma poravna. Stan: 52 Din.

CENTIFOLIA. Kosmetični zavod, Zagreb, Juršičeva 8. Zadržuje, ne hropišadne ilustrovane omike! 1V

Srajce za gospode

bele, prvovrsten šifon, modne, ceфир in popelin, panama športne, spalne srajce, vseh vrst delavne srajce, spodnje kratke in dolge hlače, fine in navadne, po konkurenčnih cenah nudi

F. & I. GORICAR, Sv. Petra cesta 29. 8806

Dr. Milan Vidmar :

Opazke k debatam o elektrifikaciji

Naprosili smo prvega našega strokovnjaka v elektrotehničnih vprašanjih, rektorja ljubljanske univerze g. dr. Milana Vidmarja, da nam pove svoje stališče v elektrifikacijski razpravi, ki se je razvnela v zadnjem času. G. rektor se nam je ljubeznivo odzval z naslednjim člankom:

Po časopisih se je zadnje dni razvnela temperamentna borba okoli vprašanja elektrifikacije banovine. Najrazličnejši argumenti nastopajo za in proti raznim projektom. Zdi se mi pa, da široka publika ne more slediti debatam, da bi pa vseeno rada vedela, za kaj gre. Zato se bom na Vašo željo, g. urednik, potrudil prav enostavno povedati, kako stvari stoje.

Elektrifikacijski načrt banovine

Načrta banovine najbrže ne poznam, saj mislim si, da ga ne poznam, ker to, kar se piše in kar se navaja v debatih, ni n. k. načrt. Baje ima banovina že celo vrsto elektrarn in graditi hoče druge. To kar ima, pa ni dosti. Edino na Završnici stoji elektrarna, ki nekaj pomeni, pomeni pa predvsem zato, ker njeno delovanje ne stoji na realnih gospodarskih tleh.

Nočem biti krivičen. Vem, da je elektrarna lepo zgrajena in da dobro oskrbuje velik konzumni krog. Toda gospodarski temelji ji niso v redu. Zgrajena z zlatimi kronami, je pa te krono lepo pustila spremeniti se v papirnat. Elektrarna ne kalkulira pravilno, ne skrbi torej za investiranje glavnice. Vodne centrale, ki ne bi briljantno uspevale, če si ji na mah odpiše vsa ali skoro vsa investiranja glavnice, ni na svetu.

Opasnost takega ravnanja z obče koristno napravo leži v tem, da druge naprave, zgrajene v okolici, ki morajo računati točno, ne pridejo do pravega razvoja. Vsaka elektrifikacija je vendar vsa eden del narodnega gospodarstva in gospodarski principi ji morajo biti merodajni.

Poleg Završnice je prevzela banovina v svoje roke elektrarno v Zagradcu. Prevzela jo je, ker ta elektrarna sama sploh ni mogla živeti. Slično je bilo v Zireh. Daljnovod iz Zagradca v Skofljo je tehnično čisto nemogoča stvar. V Cerkljani stoji majhen Dieslov agregat (50 k. s.), ki ne pomeni za elektrifikacijo prav nič. To bi torej bilo vse.

Da ta kompleks ni nastal po kakem široko zasnovanem načrtu, je več kot jasno. Težke gospodarske prilike so ga sestavile. Če torej pravim, da na podlagi tega, kar vidim, načrta banovine ne morem poznati, sem bil gotovo točen.

»Jugoslovani« je v svoji številki z dne 18. t. m. navedel celo vrsto vodnih central za skupaj 339.900 konjskih sil, ki se bodo baje zgradile. Za ta program, ki seveda zelo kontrastira s preteklostjo, bi bilo treba okroglo tri milijarde dinarjev. Ne verujem torej v take konstrukcije, tudi če jih banovina raztegne na 50 let. Tega denarja nimamo in če bi ga iz inozemstva dobili, ga ne bi prenesli, ker se električne centrale vedno zelo počasi začenjajo obrestovati.

V zadnjem času je banovina sklenila dogovor z državo zaradi dobave električnega toka iz Velenja. Ta tok poizkuša sedaj na brzo roko plasirati. Zdi se mi, da je poizkus razpečavanja električne energije iz Velenja edini realni del banovinskega elektrifikacijskega načrta in prav nič nisem v dvomu, da ni treba misliti na nič drugega kot na Velenje. Če govorimo o elektrifikaciji banovine.

Kako hoče banovina izkoristiti Velenje ?

Zadnjega pol leta se je pokazalo dovolj zanesljivih znakov za to, kako si banovina predstavlja svoje delo. Interesantni so pri tem predvsem psihološki momenti. Zelja, uresničiti vsaj nekaj, je čisto naravnim potom dovedla banovina najprej do tega, da je pustila večje projekte v nemar, da je koncentrirala svoje misli na Velenje in da je z Velenjem poizkusila narediti ne to, kar bi bilo res potrebno iz gospodarskih ozirov, kar bi pa bilo zvezano z velikimi težavami, temveč to, kar bi na brzo roko dalo Velenju kot središču elektrifikacije realno lice, čeprav ne bi imelo pravega gospodarskega smisla.

Banovina si je torej pridobila Velenje, za Velenje si je iskala konsumenta in ker je edini možni konsument, ki pride takoj v poštev, Ljubljana, se je obrnila na Ljubljano. Stvar je za banovino tako važna in pereča, ker nameravani dragi daljnovod iz Velenja do Ljubljane ne bi imel smisla, če bi na njegovem koncu ne bilo velikega konsumenta. Zato je nastal banovinski načrt preskrbe Ljubljane preko tega daljnovoda.

Ravno ta preskrba Ljubljane iz Velenja je pa tisti problem, ki najbolj razburja v zadnjem času javnost, o katerem se največ piše, ki pa je ob enem široki javnosti najmanj razumljiv. Pa vendar ta problem ne potrebuje bogve kašnih sredstev v debati in zdi se mi, da ga lahko popišem res tako, da ga bo tudi lajik razumel. Seveda je treba izločiti iz problema vse tiste zamotanosti, ki so hotele ali nehote prišle v debato, predvsem formo ponudbe banovine mestu, ki je zares nepregledna.

Zakaj Ljubljana ni mogla sprejeti ponudbe banovine?

Ko se je banovina zavedla, da mora za vsako ceno dobiti konsumenta na daljnovod, ki ga gradi iz Velenja do Črnuče, je sestavila naslednji načrt: Ugotovila je, da je mestna elektrarna ljubljanska v preteklem letu za produciranih 3.500.000 kilovatnih ur potrošila okoli 3.000.000 Din za kurivo in skoro 1.000.000 Din za tehnični personal ter mažo, skupaj 3.850.000 Din. Sklepala je iz tega popolnoma napačno, da ne bo za Ljubljano nikake izgube, če bo v bodoče Ljubljana plačevala za isto tokovno množino isto svoto Velenju. Ponudila je torej Ljubljani tok ne glede na bremena, ki jih ima ljubljanska elektrarna.

Banovina ni upoštevala dejstva, da si je pravkar mestna elektrarna s postavitvijo novega stroja prihranila skoro polovico kuriva. Čež to po eksaktnih poskusih ugotovljeno dejstvo se ne more preiti z opazko, da so to samo prazne domneve. Poizkusi, ki so se izvršili zadnje tedne v mestni elektrarni ljubljanski, so točno pokazali, kako malo premoga rabi v primeri s starimi stroji novi turbogenerator.

Predlog banovine je tak, da bi šle vse koristi, ki jih je prinesel moderni stroj, za banovino, ne za Ljubljano. Ob enem pa banovina ne bi hotela prevzeti bremen, ki jih je mestni elektrarni naprtila nova naprava. Banovina ne bi prevzela obresti in amortizacije nove naprave v znesku 1.850.000 Din na leto, pač pa bi si hotela zagotoviti ves prihranek na premogu, ki bo letno znašal že pri sedanjem konsumu nad 1.000.000 Din.

Kdor premisli vprašanje dobave toka iz Velenja v Ljubljano, bo hitro našel, da bi si mestna elektrarna prihranila samo izdatke za premog in mažo, če bi ustavila svoj obrat in vzele ves tok iz Velenja. Poskusi so pokazali, da nova naprava porabi za kilovotno uro samo 40 par za premog in mažo. Če bi torej mestna elektrarna zares vzela tok iz Velenja po ponudbi banovine, bi plačala za produkcijske stroške kilovatne ure okroglo 1.08 Din, medtem ko bi v lastnem obratu za isto produkcijo izdala le 40 par. Da bi morala namreč v vsakem slučaju obdržati svoj tehnični personal in ga plačevati je jasno.

V toliko je za lajka problem zamotan in opasen, ker ni gotovo da bi se podražitev električnega toka radi priključka na Velenje morala res tudi v prodaji pokazati. Cene toka v Ljubljani so danes že tako visoko nad direktnimi proizvodnimi stroški, da bi tudi še onih 70 par na kilovotno uro, ki bi jih načrt banovine produkcijskim stroškom dodal, izginilo neopazno, pač pa bi seveda diferena manjkala v mestnem budžetu, kjer bi nesla že sedaj, pri razmeroma majhnem konsumu na 2.000.000 Din na leto.

Take izgube se v teku let nakopičijo in z vsvo pravico so zastopniki mestne občine ljubljanske govorili o 50 in več milijonih izgube, ko so odklanjali predlog banovine.

Kako naj torej gre elektrifikacija ?

Po prisiljenih potih gotovo ne. Če se daljnovod ne da drugače opravičiti kot s priklopom ljubljanskega mesta na Velenje, potem pač ta daljnovod še ni goden. Po mojem mnenju je treba elektrificirati deželo vedno tako, da ne nastanejo občutne izgube.

V Ljubljani in okolici Ljubljane imamo že celo vrsto elektrarn, ki dobro preskrbujejo svoj teritorij z električnim tokom. Te elektrarne zaenkrat ne potrebuje drugega pomagaga. Velenjski tok, če je res tako cenen, bo potreben drugod, v Ljubljani zaenkrat gotovo ne. Seveda je neprijetna in težka stvar, z velenjskim tokom prodirati v kraje, kjer bo konsum šele nastal. Finančnih uspehov bi dolgo časa ne bilo. Take uspeha pa očitno banovina nujno rabi, zato ne išče elektrifikacije tam, kjer bi bila potrebna, temveč tam, kjer bi se zanj toliko izplačala.

Zdi se mi, da je treba najprej obstoječe elektrarne pripraviti do sporazuma v tem smislu, da si bodo druga drugi prepuščale gotove delokroge. Le na ta način bo preprečeno medsebojno rivaliziranje in zagotovljena gotova začetna doba za miren razvoj.

V drugi stopnji bi bilo važno pripraviti naše elektrarne do tega, da se električno zvežejo med seboj. Na ta način si bodo lahko pomagale v slučaju sile in prištedile visoke svote, ki bi jih drugače bilo potrebno investirati za obratne rezerve.

Medsebojne zveze elektrarn bodo na vsak način tudi omogočevale medsebojno izmenjevanje odvišnih tokovnih množin, kar bo gotovo v prid električnemu gospodarstvu in s tem konsumentom.

V kratkem, mogoče v treh do petih letih bo prišel čas, ko bodo sedanje naše elektrarne postale premajhne. Takrat ne bo treba v prvi vrsti misliti na povečanje teh central z novimi proizvodnimi stroji, takrat bo Velenje res lahko postalo središče našega električnega gospodarstva. Takrat ne bo več potrebno vsiljevati toka obstoječim centralam, takrat bo velenjski program zares aktualen.

Sicer pa Velenje danes itak ni v stanju dobavljati večjih tokovnih množin. Vsa velenjska centrala ne zmore polovice tega, kar zmore ljubljanska centrala. Razpologa namreč le z dvema generatorjema po 1000 kilovotov. Neracionalno bi bilo torej obrat ljubljanske elektrarne ustavljati v prid manjši elektrarni, ki leži 70 km daleč proč od Ljubljane in je za polovico manjša od ljubljanske.

Kako zvezo ima TPD s tem problemom ?

Edini razlog, ki bi res govoril za to, da se favorizira produkcija električne energije v Velenju napram produkciji v Ljubljani, tiči v tem vprašanju, ki je očitno zaneslo veliko ostrino v sedanje razprave o elektrifikaciji. V Ljubljani se kuri trboveljski premog, v Velenju velenjski. Trboveljska premogokopna družba ima sigurno interes na tem, da se električna energija proizvaja z njenim premogom. Nam vsem bo gotovo simpatično, če naša državna produkcija v Velenju uspeva. Čisto nepravilno pa je po mojem mnenju, da se zanašajo sovražnosti in pa tudi obrekovanja v debato o izbiri velenjskega premogovnika.

V »Jugoslovani« sem dne 17. t. m. opazil, da se mi očita predlog, ki ga nikdar nisem stavil. Moje predavanje, ki se nanj opira »Jugoslovani«, je v prepisu depomirano na več mestih. Vsa hip se da konstatirati, da je pisec članka v »Jugoslovani« sam dodal nekaj, na kar nisem nikdar mislil.

Z gotovo neženiranostjo se »Jugoslovani« tudi opira na besede, ki sem jih že enkrat moral zigosati. Res je, da se mnogokrat vmešavam v javne probleme elektrifikacije, res je pa tudi, da se ne nameravam tudi v bodoče odpovedati takemu vmešavanju. Univerze imajo za svoj narod dolžnost vzgajanja mladine in dolžnost svetovanja v važnih vprašanjih. Če to komu ni prav, je to njegova stvar. Kdor pa upravlja svoje dolžnosti vestno, se ne bo pustil premočiti nikdar, če bo zadel na posameznika, ki poizkuša z namigavanji izpodbijati vero v nesebično javno delo.

Kdo naj gradi elektrarno na Ljubljani ?

To vprašanje se je zaneslo v časopise kljub temu, da stvar stoji tako rekoč sub iudice. Neprijetno mi je, da moram tudi o tej stvari govoriti.

Bodoča hidrocentrala na Ljubljani, ki leži v sredini ljubljanskega okoliša, ki je dobro elektrificiran. Tok, ki se bo pridobil na Ljubljani, mora seveda ostati mestu in edino ljubljanska elektrarna ga bo mogla primerno izrabiti.

Misel na odvajanje toka, produciranega v sredi Ljubljane, po dolgih kablovodih in daljnovodih bogvekam ven iz Ljubljane, samo zaradi tega, da doseže kakega konsumenta dravske banovine, je tako nenaravna in zveržena kakor je bil načrt ustavitviti sedanjo lepo produkcijo mestne elektrarne v prid dobavi toka iz Velenja.

Dobro bi bilo, če bi banovina pravčasno uvidela, da ne hodi po naravnih poti, da se ji preveč mudi, da ne upošteva gospodarskih pomislekov, in če bi odločno krenila na pravo stran.

Globoko sem prepričan, da bi vse naše elektrarne, seveda tudi mestna elektrarna ljubljanska, z veseljem sodelovale na skupnem organiziranem delu. Vse bodo še enkrat potrebovale Velenje kot pomočnika, nohena pa ne more danes zabit Velenja kot konkurenta. Izven ljubljanske okolice ima banovina še obširne teritorije, kjer lahko že sedaj razpečava velenjski tok. Prav nič pa ne bo škodovalo, če bo poizkusila na Štajerskem zasesti gotov teritorij. Če so res pravi nasprotniki elektrifikacije inozemski podjetniki, potem naj vendar elektrifikacija banovine obrne svojo fronto proti njim, pa ne proti domačim elektrarnam. V takem boju bo imela banovina vse domače elektrarne za seboj.

Mislím, da bi se z nekoliko dobre volje še dalo kreniti na pravo pot.

Elektrifikacija in TPD

Generalni direktor Trboveljske premogokopne družbe g. Rikard Skubec nas prosi za objavo naslednjih pojasní:

V dnevniku »Jugoslovani« je izšel dne 19. t. m. članek v obliki razgovora z banom g. inž. Dušan Sernecom, ki razlaga svoje stališče napram problemu elektrifikacije Dravske banovine. V lepih besedah pojasnjuje g. šef banke uprave javnosti vzroke in cilje elektrifikacije in podčrtava nazor, da se elektrifikacijski problem, kakor povsod, tako tudi pri nas zgolj s privatno inicijativo ne da sistematično rešiti. V toku svojih razmotiranj prihaja g. ban tudi do interesantnih občil narodnogospodarskih zaključkov, v smislu katerih smatra, da udeležba tujeja kapitala v naši produkciji ni v korist našim domačim stremljenjem, temveč da naš gospodarski razvoj celo ovira. Kot primer za to svojo tezo navaja Trboveljsko premogokopno družbo, o kateri pravi, da je poleg Zveze industrijcev in Mestne občine ljubljanske glavna nasprotnica njegove akcije za elektrifikacijo Dravske banovine.

Tri težke obtožbe je naperil g. ban proti Trboveljski premogokopni družbi.

Očita ji, da je »v oviro našemu gospodarskemu razvoju način eksploatacije našega premoga, ki je v Sloveniji dražji, kakor pač kjerkoli drugje, tako da nam onemogoča ceneno pogonsko silo, namesto da bi jo nudil.

Predbaciva ji, da »ni nikdar hotela umevati naših gospodarskih potreb« in da se zato z vsimi silami upira elektrifikaciji pod vodstvom banovine, ki bi »zlasti napravila trboveljski premog nepotreben tam, kjer se prodaja pri najmanjših transportnih stroških najdražje,« ter bi tako »globoko zarezala v meso TPD«.

G. ban smatra, da je odpor TPD, o katerem govori, s stališča TPD »naraven«, obtožuje pa jo, da se bori z nedostojnimi sredstvi in pravi o tem: »V tem oziru omenjam kot karakteristikon, da je njen ravnatelj napram meni (g. banu, op. pisca) osebno izrekel grožnjo, da banovina brez volje TPD ali proti volji TPD elektrifikacije ne bo nikdar izvedla, češ da ima TPD milijone in bo tudi težke milijone žrtvovala, da naše namene prepreči. Če je TPD na ta način nastopila proti meni, si lahko predstavljate, kako nastopa drugje.«

G. urednik! TPD res predstavlja »tuj kapital« v tem smislu, da je velika večina njenih delnic v rokah francoskih delničarjev. V njena podjetja je investiranih v današnji vrednosti okroglo 750 milijonov dinarjev večina tujeja denarja, ki se obrestuje v zadnjih letih s ca 4.67%. Znana ekonomska resnica je, da se vse investicije v deželi brez ozira na njihovo provenienco spreminjajo v narodno imetje. Tam, kjer tuj kapital obratuje z domačimi sredstvi in z domačo delovno silo, deluje v stvari nacionalno, ker tuju ne prinaša več nego dovoljene obresti. TPD proizvaja letno vrednost v iznosu 300—400 milijonov dinarjev. Od te velike svote je šlo n. pr. lani v inozemstvo za obresti (dividende in taničjeme) kvečjemu 30 milijonov, morda enako visoka svota za material, ki se pri nas ne dobi (stroji itd.), ostali ogromni milijoni pa so šli za naše delavce, uradnike, trgovce, obrtnike, industrijalce, skratka: za naše narodno gospodarstvo. Kakor znano, se naša država in naše narodno gospodarstvo mnogo trudita, angažirata za produktivno delo v Jugoslaviji tuji kapital, ker naši, svoje odgovornosti se zavedajoči državni in gospodarski voditelji dobro vedo centi blagodejnosti tujeja denarja za našo gospodarsko povzdigo. Smelo trdim, da se bo v naši domovini redko dobil primer tako cenega obrestovanja tujeja denarja kakor ravno pri TPD.

G. ban nam zamerja, da je naš premog v Sloveniji dražji kakor kjerkoli drugje. Cene premoga se po vsem svetu ravna po občem ekonomskem principu povpraševanja in ponudbe. Tarifna lega rudnika in cene konkurenčnega premoga vplivajo odločno na cene v posameznih krajih. Angleški premog se n. pr. v Londonu dražje plača, nego v Trstu. Podobno je s češkim in vsakim drugim premogom. Seveda pa TPD ne more držati cene, ki bi bile v kateremkoli kraju višje od kateregakoli enakovrednega tujeja premoga, ker bi sicer pri današnjem svobodnem uvozu in tehnično dovršenem prevozu premoga njenega premoga nihče ne kupil. To je vendar vsakemu jasno. Res pa je, da je konsum premoga pri nas nekaj dražji zaradi javnih dajatev, s katerimi je neposredno obremenjen (banovinski davek, pokrajinski sklad etc.).

TPD se ne upira elektrifikaciji. Teza, da gre elektrifikacija na račun konsuma premoga in da se ji zaradi tega TPD v interesu svojega dobička protivi, je napačna. Dognano je, da elektrifikacija povečuje konsum premoga. To opazujejo v Franciji, Italiji, Švici, na Češkem, v Avstriji in povsod v državah, kjer so bili izvedeni ogromni elektrifikacijski projekti. A tudi pri nas že imamo isto izkušnjo. Odkar je mesto Maribor z okolico priključeno na veliko falsko elektrarno, se konsum premoga z naraščajočo industrijno stalno dviga. Kakor znano, da TPD noče ali ni hotela umevati naših gospodarskih potreb. Ni je nobene velike nacionalne akcije, kateri bi bila TPD odrekla podporo; s ponosom se šteje med sograditelje naše tehnične fakultete, sodelovala je vedno in z znatnimi žrtvami pri vseh skupnih gospodarskih akcijah (naj navedem le akcijo za zvezo z morjem) se vedno je v državi na prvem mestu, kar se tiče rudarskih mezd, in njene socialnopolitične ustanove za delavstvo nadkrijujejo podobne akcije vsakega drugega javnega ali privatnega podjetja v državi, njena tehnična ureditev je popolnejša nego ureditev kateregakoli drugega rudnika v Jugoslaviji. TPD spada tako ne le med naša največja, temveč za napredek obsega gospodarstva tudi najpomembnejša domača podjetja.

Obtožba, da se TPD poslužuje nemoralčnih sredstev, je naperjena neposredno proti meni kot vodilnemu ravnatelju. Ne morem verjeti v avtentičnost trditve, da sem skušal g. bana z grožnjami ustrahovati ter ga odvrtiti od izvrševanja ukrepov, katere smatra po svoji dolžnosti kot šef javne uprave v naši banovini za potrebne. To bi bil poskus, na las podoben javnemu nasilstvu in g. ban bi ga bil — z vsvo pravico — sigurno v kati zatri. Razpravljaj sem z g. banom opetovano — službeno in privatno — o elektrifikacijskem problemu. Najini razgovori so potekali vedno v kar najbolj prijateljskem in lojalnem tonu. Poznavajoč načine, kako so v drugih državah reševali elektrifikacijski problem, sem v teh razgovorih zagovarjal sistem mešanega gospodarstva, ki se je dosedaj še povsod najbolj obnesel. Naravno je, da sem pri tem imel v vidu tudi primerno sodelovanje TPD, kakor kalorčne centrale daleč nadkrijujejo vse druge centrale v banovini. Po mojem prepričanju TPD niti kot producenta, niti kot konsumenta elektrike ni prezreti. Reči smem, da je g. ban pokazal mnogo razumevanja za moje stališče. Izrazil je svoje prepričanje, da ne bo težko priti do aranžmana, čim bo pogodba z Ljubljano perfektna. Naši razgovori se niso končali z nikakim konfliktom. Nikdar se pa nisem posluževal, kakor se to v članku navaja, pri tem katerihkoli grožnji, posebno nisem grozil, da bo uporabila TPD težke milijone v nečedne svrhe, kakor se to v članku namigava. Ta očitek je žaljiv za mene in za g. bana. Glede mene predpostavlja nečestne metode, gospodu banu pa imputira, da jih je trpel, ne da bi bil takoj na nje energično reagiral.

Rikard Skubec.

Ali ste že naročeni na poučno ilustrovano tedensko revijo

Življenje in svet

Mesečna naročnina znaša le DINARJEV 8 DINARJEV

Hišo so prenesli iz Anglije v Ameriko

Henry Ford, ameriški avtomobilski kralj, je kupil na Angleškem staro hišo iz 14. stoletja, ki bi jo rad presadil na svoj vrt v Dearbornu. Vsi sestavni deli te hiše so prispeli lepo numerirani in shranjeni v Ameriko, toda ameriške oblasti so prepovedale angleškemu delavcu, ki bi moral hišo na novo zgraditi, delo na ameriških tleh. Nato je sporočil Ford oblastim, da prevzame osebno jamstvo za povratek angleških delavcev v domovino, čim bodo dovršili svoje delo. Ker je Ford najtežji ameriški milijardar in ker so ameriške oblasti vašene zapreti eno oko še pred vse drugačnimi nepravilnostmi, bodo Fordovi želji po vsej priliki ustregle — navzlic vsem stroгим zakonom glede priseljevanja v Ameriko.

Maturantka — voditeljica roparske tolpe

Pred brnsko poroto se je začela razprava proti 13 članski roparski tolpi, ki jo je vodila absolventinja gimnazije Cecilija Baratkova. Tolpa je izvršila celo vrsto tatvin in vlomov. Proces, ki vzbuja ogromno zanimanje, bo trajal tri dni.



KOLINSKA TVORNICA (IKORJE) LJUBLJANA. Prava kolinska cikorija Darujte za slepce!

Pomladanski kasaški Derby-meeting in concours hippique na dirkališču na Teznu pri Mariboru bo dne, 22. junija 1930 Začetek ob pol 15. uri. Vstopnina Din 15.—. Avtobusna zveza z Glavnega trga.



MLADO JUTRO

D. Vargazon:

Balonček

Tonček na travniku raja, rdeči balonček navzgor se pomika, z visine mežika — rajalcu nagaša.

Neslišno ob Tončku se veter ustavi, pom gne balončku — natihoma pravi: »Dovolj zdaj, Tonček, da z mano balonček k oblakom se vzpne — pogledal bo svet, saj vrne se spet — razloži ti vse!«

Od radosti Tonček prekucne se v travo, a z vetrom balonček odpluje v višavo.

Vse višje in višje za veter podi, nad jezerom niše, očaran strmi.

Med čredo oblakov mu veter uide — ne sliši korakov in strah ga obide.

Prav nič ne razloči obdan ves s temo: od žalosti počni in pače v vodo.

Bibi naj si izbere

Na Jetkinem domu je Bibica srečala Uilo. Ta ji je povedala, da je gospodična Fagerlundova razglasila po razredu, naj se nihče ne zgleduje na Bibici Stensenovi, ki povzroča svojemu očetu samo žalost in sramoto, Bibi je udarila s pestjo ob mizo: »Gospodična Fagerlundova naj kar molči!«



Kmalu nato je prišla Jetka in Bibi jo je jela izpraševati, kako je bilo v Švici. Uilina mama je prinesla gozdne jagode, a Bibica se danes ni zmenila zanje. Ko je slišala vse, kar je hotela vedeti, je želela lahko noč in odšla. Na cesti se je opotekala, naposled se je naslonila ob drevo in jokala, da bi se je še kamen usmilil. Mislija je, da bo umrla od žalosti.

V Bibici je neki glas neprestano vpraševal: »Kaj naj storim? Kaj naj storim?«

Mnogokrat v življenju je tako, da se človek izprašuje, kaj naj stori. In kadar se človek dovolj dolgo izprašuje, se oglasi drugi glas, ki pove, kaj naj stori.

Strašno je bilo to, kar je pripovedovala Jetka. Vsak večer ob osmih se zapro velika hišna vrata z debelim železnim drogom. In še misliti ni na to, da bi človek splezal skozi okno; zakaj tudi okna imajo velike železne mreže. In če hodijo učenke na izprehod, jih spremljajo učiteljice, ena spredaj, druga zadaj. In sedeti moraš pri mizi, kakor da bi imela kol v žlečodu. Niti do sitega najesti se ne smeš! In vedno zaprta v sobah in pred hišnimi vrati železen drog! Kaj ti pomaga krasota gora, večni sneg, če se vrata ob osmih zvečer zapro in če te spremljajo učiteljice spredaj in zadaj na vsakem koraku.

Tisto noč je Bibica s solzami v očeh zaspala.

To je bilo v soboto, edini dan, ko je šel Bibin oče v kavarno.

Tam je igral s prijateljem biljard, a bil je ves čas tako razmišljen, da so se mu vsi čudili. Neprestano je videl Bibin žalostni obraz pred seboj in naposled se je poslovil in odšel domov. Misel, da bo njegova ljubljena Bibica v nekaj dneh odšla od doma v Švico ali na na grad Klinteberg in da je dolgo časa ne bo mogel videti, mu je trgala srce. Sklonjen je korakal proti domu in bil je v deti kakor stavec. Tih je bil, saj je sklonil nad njeno posteljo in ko je videl njen objokani obrazek, so mu stopile solze v oči. Poleg Bibice je ležala želva Polona in radovedno ogledovala došleca.

Bibin oče je globoko vzdihnil. Kaj naj stori? Voščena kapljica je padla Bibici na obraz. Zbudila se je. Odprla je oči, objela očeta okoli vratu s svojimi drobnimi rokami in zašepetala:

»Papaček, najbolje bo, da se ubijeva, zakaj jaz sem tako nesrečna, nesrečna!«

Oče se je zasmel. »Bibi, povoj mi vendar, zakaj si tako nesrečna? Drugače tako rada potuješ, zakaj se torej bojiš potovanja v Švico?«

»Oh, očka, tam imajo velika vrata z železnim drogom in zapro jih vsak večer ob osmih in niti misliti ni na to, da bi kdo pobegnul! In če te peljejo na izprehod, te spremljajo učiteljice spredaj in zadaj kakor redarji kakoga pjanca... Oh, papaček, da bi bila vsaj mrtva!«

Postajenačelnik je čutil, kako mehko mu je postalo okoli srca in bal se je, da ne bo mogel vztrajati na svoji želji. Sedel je na Bibičino posteljo, upihnil svečo in dejal: »Luč me zbada v oči in v temi je lažje govoriti!«

In tako sta jela resno govoriti.

Njun pogovor se je končal s tem, da sta prišla drug drugemu na polovico poti naproti. Bibici se ni bilo treba takoj odločiti ali pojde v Švico ali v Klinteberg. Najprej naj se peke na skrivaj pogledat grad Klinteberg in če ji tam ugaja, bo ostala tam; če pa ji ne bo ugajalo, se bo vrnila domov in jeseni se odpravi v Švico. Morda tam le niso vrata tako trdno zaklenjena in morda jih ne zapro že ob osmih zvečer.

Rešitev križaljke „Slon“

Vodoravno: 1. up, 3. mag, 5. Aral, 7. faun, 8. Bari, 9. Kranj, 11. Apo, 14. Irak, 15. Mia, 16. za, 17. ribe, 18. noč, 19. pi, 21. Atila, 23. Nil, 25. Newton, 29. oh, 30. Lia, 32. Madrid, 33. sipa, 35. Mia, 37. ban, 38. Ir, 39. lopata, 40. tt.

Navpično: 1. ura, 2. parazit, 3. muzej, 4. an, 5. Abo, 6. Lipari, 7. Fala, 10. rtič, 12. okel, 13. na, 14. Iran, 15. M. O. L. (mestna občina ljubljanska), 18. nihlisti, 20. Eva, 22. ah, 23. nos, 24. mi, 26. Ema, 27. Trsat, 28. Osana, 31. amalgam, 34. pi-rat, 36. Ivo, 37. Bata.

Mala prijateljica živali

V jedilni sobi so sedeli: gospod in gospa Smodnikova, teta Mica in nečak Jože; pili so kavo in čitali časnike. Zunanaj je besnela nevihta in težke kaplje so udarjale na okna.

Zdajci so se odprla vrata in v sobo je stopila mala deklica, premočena do kože. Prišla je iz šole.

»Atek, mamica!« je veselo vzkliknila, »glejta, kaj sem našla na ulici!«

In Anica si je previdno odpela dežni plašč in prikazala se je suha, umazana, mlada mačka, ki jo je dekletce stiskalo k sebi.

Anica je pričakovala veliko iznenađenje in veselje, a namestu tega je teta Mica ogorčeno kliknila: »Fej, kakšna ostudna žival!«

»Zakaj in kje si jo pobrala?« je vprašal oče z osornim glasom. »Tako jo nesi nazaj, kjer si jo pobrala, in umij si roke!«

Anica pa je stiskala mačico na svoje srce in mirno odvrnila:

»Rešila sem jo smrti, zakaj lačna in bolna je in zdaj jo bom negovala. Zvečer, ko jo okopam, bo lepša od vas vseh!«

Oče je nagrbnil čelo in velel: »Meni nič mar, če bo lepa ali ne. Ne trpin v hiši živali in svetujem ti, da me takoj ubogaš!«



Zdajci pa se je Anica nečesa domislila: »Dobro, vrgla jo bom na cesto! A vi si lahko čestitate!«

»Kaj naj to pomeni?«

»Podgane vas bodo pojedle, če ne bomo imeli mačke v hiši!«

»Podgane? Če bi bile podgane v hiši, ne bi nič nasprotoval zaradi grde mačke...«

»In potem bi smela obdržati to zlato malo mučico?«

»Da, potem že... Toda v hiši nimamo podgan!«

»Motiš se, atek!« je vneto ugovarjala Anica. »V moji sobi jih je nič koliko! Ponoči letajo iz kota v kot in cvilijo, da me je kar groza!«

»Dobro, obdrži mačko, toda jaz se moram sam prepričati, če so res podgane v tvoji sobi!«

»Dobro, atek, še nocoj ti jih pokažem!«

Sijoča od sreče je zapustila Anica obednico in do večerje ni bilo videti ne nje ne mačke.

Molče je sedla k večerji in komaj je spraznila svoj krožnik, že je vstala in se poslovila od staršev, češ da je utrujena in da pojde spat.

Člani rodbine so ostali v jedilnici in igrali karte. Kmalu so začuli iz Aničine sobe strašno vpitje: »Mama! Atek! Pridita hitro!«

Vsi so hiteli v njeno sobo in našli Anico stoječo na postelji. Z rokami si je ovijala nočno srajčko okoli nog in jecljaje pripovedovala:

»Podgane! Spet so skakale po sobi naokrog. Atek, če mi ne verjameš, pa poglej v mojo omaro. Tam jih je gotovo vse polno. Če odpreš vrata omare, bodo skočile ven in moja mačka jih bo pojedla!«

»Dobro,« je dejal oče nekam nejevolno in odprl omaro.

Nič se ni zganiho. Ena, dve, tri, deset, petnajst minut je minilo in še vedno se ni nič zganilo. Oče je postajal nejevoljen in je z dolgo palico potrkal na omaro. To je imelo uspeh. V naslednjem trenutku je skočila velika, debela podgana iz omare, mimo navzočih naravnost proti mački, ki je stala v kotu sobe, a mačka, namesto da bi se vrgla na sovražnika, je povelsila rep, skočila skozi odprto okno na ulico in ni je bilo več na izpregled.

Vsi so se smejali. Oče pa se je spravil sam na lov na podgano. Kmalu jo je zopet našel in ko jo je baš hotel s palico lopniti po črni glavi, se mu je vrgla Anica jokaje pred noge: »Nikar, ljubi atek, prosim te, nikar! Če sem že morala izgubiti mačko, naj mi ostane vsaj ta živalica!«

Oče jo je osuplo pogledal. »Menda nisi znorela! Čemu naj ti bo ta zoprna žival!«

»To ni zoprna žival! To je ljubek morski prašiček, ki sem ga davi zaklenila v omaro.«

»Pa zakaj si vendar kupila to žival?«

»Ker nisem nikjer mogla kupiti podgan...«, je ilhte zajecjela Anica.

Logogriif (črkovnica)

S »ce začne se nekdanje obnavlo, S »ke skrbi za družino malo.

»De spada tudi med vrline, »le ime je kršne pokrajine, »p učencek pridni že pozna, »z mesto kave mleku se doda.

Palindrom

Beri naprej: ime je »Večnega« kraja, beri nazaj: med mladino bog razsaša.

Z leve: izraz rabi le vojak, z desne: park ima gotovo vsak.

Beri spred: suženj sem jaz hrvatski, beri zad: v hosti najdeš vsaki.

Križaljka „Kres“

Pomen besed: Navpično: 1. država v srednji Ameriki; 3. kovaško orodje; 5. turško sv. pismo; 8. grška črka; 9. reka v Sibiriji; 10. vodna žival; 13. pozdrav; 15. predlog.



Vodoravno: 2. orientalski vladar; 4. poljska rastlina; 6. veznik; 7. kratica za lastnorčno; 8. angleški izraz pri nogometu; 10. egiptovski solčni bog; 11. nikalnica; 12. reka v Rusiji; 14. nikalnica; 16. gorovje v Aziji.

Princesa Granatnica

Oblekla se je ciganka v zlato obleko, si posadila biserno krono na glavo, sedla v kraljevsko kočijo ter se odpeljala v bleščeče mesto. Toda ko sta s princem Finuom zapustila Špansko in jadrjala že proti Erinu, je spoznala, da je bila prezrla nekaj, kar je bilo velike važnosti.

»Kje pa imaš tiste tri prstane, ki sem ti jih dal?« jo je vprašal princ.

»Tiste tri prstane?« je vzkliknila, »Eh, izgubila sem jih, ko sem se izpremenila. Dobim pa jih zopet, čim se poročiva.«

Pisala je takoj svoji sestri, ki je živela v bleščečem mestu, ter ji naročila, naj gre v gozd, naj sname mrtvi princesi s prstov tri prstane ter jih naj prinese do poročnega dne na Erin.

Dospelvi v domovino, je princ Finu odvedel hudobno ciganko v očetov grad, ji odkazal celo vrsto najlepših soban ter jo predstavil svojemu očetu.

»Če ti ugajajo take ženske,« je dejal presenečeni kralj, potem se ne čudim, da si nisi mogel najti neveste v mojem kraljestvu.«

Nekoliko se je seveda kralj potolažil, ko mu je sin opisal svoje nenavadne doživljanje.

»To je torej princesa Granatnica!«

je vzkliknil. »Trebja je, da se požurimo s poroko ter jo otmemo čara.«

Toda ciganki se ni mudilo s poroko, ker je čakala na sestro s prstani. Delala se je, kakor da je bolna; zato so poroko preložili za mesec dni. Na koncu četrtega tedna je prispela njena sestra.

»Brž — daj mi prstane!« je dejala ciganka.

»Nisem jih dobila,« je odvrnila sestra. »Preiskala sem ves gozd, toda princesinega trupla nisem našla.«

»Jutri se moram poročiti s princem Finuom,« je nadaljevala ciganka. »Če je poročni voz enkrat zavezan, ga ne razvozla več nobena sila vihnškega sveta.«

Na njeno radost sta se istega dne vrnila tudi ostala dva princa — oba brez neveste. Ciganka je kar zaplesala samega veselja in vzkliknila: »Moj soprog bo kralj erinski in jaz bom kraljica!«

Ko sta bila izgubila vilinski mladenki iz granatnic, sta princ Konan in princ Manus vsa žalostna odjadrala nazaj na Erin, ne da bi iskala drugih nevest. Bila sta tako potrta, da nista gledala sploh na nobeno stran. Tako tudi nista zapazila treh srebrnih oblačkov, ki so plavali visoko nad njima, sledili jima preko morja in se ustavili nad dvori-

ščem palače.

»Kako lepa so tista tri čudovita drevesa med vsem okrasjem,« je menil kralj drugo jutro, ko se je pred palačo urejeval ženitovanjski spreved. »Ali sta jih vidva pripeljala iz Španske, sinova moja?«

»Kaj bi pripeljala iz Španske?« sta vprašala princ Konan in princ Manus. Ko sta se ozrla, sta videla tri nenavadna drevesa, ki so rastle ob studencu. Dve granatnici sta viseli na najnižjih vejah, ena pa na vrhu. Z radostnim vzklikom sta planila princa iz spreveda ter odtrgala nižje viseča plodova, za njima pa je stekla z divjim krikom ciganka v vsem svojem lišpu in kakor mačka splezala na drevo. Ali še preden je dosegla granatnico, jo je princ Finu potegnil z drevesa in med tem, ko je zločinka pobegnila iz palače, je splezal v vrh ter odtrgal najvišjo granatnico.

»Zdaj pa, dragi oče,« so dejali sinovi kralju, »moraš razsoditi, kateri izmed nas je privedel najlepšo nevesto.«

Sedeč ob studencu so pred vsem narodom odprli granatnice. Iz njih so se dvignile tri srebrne megle, ki so se izobličile v mladenke, slične vilam, in še preden so mogle reči: »Tako me žejja!« že so jim princa bili dali tekoče vode iz studenca. Nevesta princa Konana je bi-

la lepša od vsake druge ženske na svetu. Nevesta princa Manusa je bila še krasnejša. Toda ko je narod zagledal princeso Granatnico, je vzkliknil v en glas: »Kraljica! Naša kraljica! Zakaj nevesta princa Finua je bila krasnejša.«

In spreved se je zopet uredil in vršile so se tri poroke namesto ene. In preden sta princ Finu in princesa Granatnica zapustila cerkev, ju je še kronal stari, toda presrečni kralj zelenega Erin.



KONEC

Vprašanja za bistré glavice

1. Kaj je bilo domnevno preje tam, kjer leži zdaj Mrtvo morje?

2. Kje so največji premogovni rudniki v Evropi?

3. Iz česa v glavnem sestoji človeško telo?

4. Zakaj imenujemo prisiljene ali hinavske solze »krokodilove solze?«

5. Katera kovina je dražja od zlata?

6. Katera kovina je dražja od platine? (Odgovore objavimo prihodnjo nedeljo.)

Odgovori na vprašanja 8. t. m.

1. Rakove škarje ne strižejo. 2. Gnojne vile hodijo po gnoju. 3. Ledene rože cvetejo pozimi. 4. Med hribi in dolinami leži besediča »in«. 5. Zadnja črka abecede se imenuje de. 6. Na tešče poješ lahko samo eno žemljo, ker pri drugi že nisi več tešč. 7. Vsak lahko s črnim črnitom piše zeleno, če namreč napiše besedo »zeleno«. 8. V nebeškem kraljestvu ni tatov. 9. Odmev ima vedno zadnje besedo. 10. Samo tvoj lastni jezik lahko pove, kdo si.

Kitajska pravljica o beraču

Živel je berač, hodil je od hiše do hiše in prosil vbojaine. A stražnik mu je grenil življenje; zahteval je odstotke od miloščine, ki jo je nabral. Zato se je berač zaobljubil Bogu: »Ko bi bil stražnik, bi ti povečal in okrasil svetišče...«

In Bog je rekel: »Bodi!« Tako je berač postal stražnik, zapovednik beračev, svojih nekdanjih tovarišev. Takoj jim je povisal davke, kajti hotel je povečati in okrasiti božje svetišče.

Nezadovoljni berači so se pritožili pri cesarskem namestniku. Ta se je razlučil in mu hotel vzeti službo. A ponoči je stražnik prosil Boga: »Namestnik je mogočnejši od mene. Daj, da bom jaz namestnik! Postavim ti novo, lepo svetišče.«

In zopet je rekel Bog: »Bodi!« — in berač je bil cesarski namestnik.

Pa je prišel v deželo cesarski nadzornik. Ker mu namestnik ni prinesel dovolj daril, se je pritožil pri cesarju: »Novi namestnik je bolj nezmožen od njegovega prednika, poleg tega tudi izkorišča ljudi.«

Cesar je ukazal, naj ga zapode iz službe.

A namestnik je prosil Boga: »Glej, cesarski namestnik je bolj vpliven, kakor jaz. Daj mi njegovo službo in postavim ti ogromno, zlato svetišče!«

Bog je ugodil njegovj prošnji in namestnik je postal cesarski nadzornik in je tako izsesaval ljudstvo, da se mu je uprlo. Da bi pomiril besno množico, ga je cesar obsodil na smrt.

Namestnik pa je prosil Boga: »Glej, cesar bi moral biti, da bi mogel v miru dovršiti tvojo stavbo... O, tedaj bi ti postavil po vsem cesarstvu zlata svetišča!«

»Bodi!«

Sedaj je bil naš beraček cesar, zapovednik svojega ljudstva. V rumeni nosilnici so ga nosili na sprehod, sledila mu je dolega vrsta dvorjanov, na vzvodu in zapadu je imel ogromne zlate palače. Lahko bi bil srečen, a nebesa mu niso bila naklonjena: odkar je bil zavladal, ni več deževalo. Eno leto, dve leti, tri leta. Ljudstvo je kričalo: »Smrt cesarju!« — A cesar se je obrnil do Boga: »Gospod, dvigni me na nebo. Zemlja se mi je zastudila!«

In Bog ga je spremenil v solnce, saj je solnce višje od cesarja in gospoduje vesoljstvu. Toda nenadoma mu je siv oblak zakril obraz. »Bedni oblaček, močnejši si od mene!« je zastokalo solnce.

In Bog ga je spremenil v oblak; in ker je bil oblak, je venomer sipal dež, da bi odpomegl obupni suši. In je deževalo, deževalo, deževalo... Poplava je bila hušja od suše, zemlja in ljudje so tonili. Tisočeri obupni klici so segali do neba. A oblak se ni usmilil, saj je njegova dolžnost, da siplje dež. Nenadoma pa se mu je postavila na pot gora, da ni mogel naprej. Zato si je zaželel biti vrh gore, da bi bil najvišji, največji in najmočnejši.

Zdaj se mu je izpolnila.

S svojimi gozdovi je zadrževal oblake in vsrkaval vodo. Ljudstva so bila neskončno hvaležna in navdušena. Zadržala so ga častiti kakor Boga.

A male, bedne kačice so venomer izpodjedale goro. Po tisoč letih se bo gora zrušila. To je vznemirilo novega boga: »Še je nekaj močnejšega od mene,« si je mislil, se spremenil v kačo in pričel izpodjedati goro.

Pa se je prikazalo dvoje rok. Za šalo so lovile kače, živlele pa so od beračev. Ujele so bile že mnogo kač in jih vtaknile v črno, neprijazno vrečo. Zato si je kača zaželela biti krotitelj kač in je postala zopet berač. Kajti berač je najmočnejši.

Na Sterletovem grobu v Londonu

Bežni utisi iz modernega labirinta — Avtentični podatki o tragični smrti slikarja Sterleta — Londonsko ulično življenje

London, v juniju 1930.

Če nočeš, da bi pri zdravih glasnikah in normalno razvitem sluhu imel občutek, da si mutec, bolje, da se ne podaš v deželo, ki ne razume nobenega onih jezikov, ki jih govorimo pri nas, ali ki smo se jih naučili v naših šolah.

Do tega spoznanja sem prišel, ko sem stopil iz kupeja v grmeče vrvenje enega izmed številnih londonskih kolodvorov. Hvala Bogu, da sem mogel pomoliti šoferju taksija pod nos napi-



Pokojni akad. slikar Franjo Sterle

san naslov našega poslaništva. Kakor rešilni čoln je bil ta voz, ki me je po dolgotrajnem diru med množico enadstropnih »basov« (avtobusov) in nešteti drugih vozil srečno izkrcal na varnem otoku jugoslovenskega poslaništva. Kar naenkrat sem bil tu zopet doma in vse ostalo so preskrbeli prijazni gospodje s poslaništva.

V bližini poslaništva (samo pol ure avtovožnje oddaljeno) sem si najel sobo, v kateri pa ne stanujem, ker za to ni časa. Sicer si žele noge počitka in površniku tudi ne bi škodilo, če bi se posušil — tu namreč vsak dan dežuje, — a kaj, ko je moj čas tako kratko odmerjen! Če je treba v Ljubljani iti od Zvezde do kolodvora, se nam zdi ta daljava že velika. Tu smo že skoraj na cilju, če nas ne loči večja daljava od postaje podzemne železnice do točke, ki jo želimo doseči. In tako potuješ ves dan, dokler se ob pozni uri ne zlekneš utrujen na posteljo.

Ena mojih prvih poti v Londonu me vodi na grob prerano preminulega portretista Franja Sterleta. Gotovo še ni izbrisani iz spomina dojem, ki ga je zbudila nagla smrt našega umetnika. Vest bi morda ne bila tako porazna, če bi se bila nesreča zgodila doma, kjer bi mu bili takoj priskočili na pomoč njegovi prijatelji in bi bil pod dobro zdravniško nego. A če bi bil moral kljub temu umreti, bi se mu bili njegovi znanci in prijatelji oddolžili vsaj po smrti ter bi ga bili spremili k večnemu počitku. Nekako pomirjevalno vpliva taka zavest, če tudi ne more olajšati žalosti po umrlem. In vendar, nikar ne mislite, da je Sterle tukaj umrl zapuščen od vsega sveta. Gospod Smodlaka, ki je bil med vojno član Jugoslovenskega odbora in s katerim sva se spoznala na našem poslaništvu, mi je natanko opisal Sterletove zadnje ure, ko sva se v »basu« vozila k njegovemu grobu.

Spoznala sta se bila v jugoslov. poslaništvu, ki sprejema vsakega našega državljana s toplim, bratskim čustvom. Ko se je Sterle zadnji dan svo-

jega nameravanega bivanja v Londonu (v žepu je imel že vozni listek za Hollandijo) oglašil v našem poslaništvu, se je zapletel tam v živahen razgovor z gg. uradniki, posebno pa z dr. Sibom Miličičem in L. Smodlako. Pripovedoval jima je o svojih doživljajih na potu, pokazal je med drugim tudi spomin, ki ga je bil dobil od svetovnoznane slikarja Laszla v Parizu (fotografsko reprodukcijo nekega ženskega portreta z Laszlovim lastnoročnim podpisom) ter govoril o svojih nadaljnjih potnih načrtih.

Proti večeru, bilo je okoli 10. ure, je izrazil Sterle željo, da bi šel za slovo še v kako restavracijo z godbo. Gosp. Smodlaka mu je rad ustregel in podala sta se najprej z »basom«, potem pa peš proti nekemu takemu lokalu. Ko sta hotela prekoračiti cesto Charing Cross Road, je stopil gosp. Smodlaka naprej, a Sterle je šel za njim. Smodlaka je bil že na prvem »otoku«, ko začuje za seboj ženski krik. Ko se ozre, vidi, da se je ustavil motocikel s prikolico, v kateri je sedela neka gospodična. Ona je bila zakričala, a ljudje so priskočili, da ji pomagajo iz prikolice, ker je bila omedlela.

Smodlaka je gledal ta prizor, ne da bi bil slutil, kaj se je prav za prav zgodilo. Misli je prvi hip, da se je nekaj primerilo gospodični v prikolici, ter je pogledal na množico, ki se je bila takoj nabrala, da najde Sterleta. Sele sedaj je opazil, da leži približno dva metra daleč na tleh človek, in v svojo grozo je spoznal v njem svojega novega znanca — Sterleta!



Sterletov grob v Londonu. Pri gomili stoji g. L. M. Smodlaka, kulturni referent pri jugosl. poslaništvu v Londonu

Kaj se je le zgodilo z njim? V tem hipu to Smodlaki ni bilo jasno, tudi je bil preveč razburjen, da bi bil mogel preiščevati, kako se je zgodila nesreča. Sele pri poznejši preiskavi proti motociklistu se je izkazalo po pričah, ki so videlo ves dogodek, da je hotel Sterle prekoračiti cesto, ko mu je pravkar odprl pot mimovozeči avtobus. Prav ta veliki voz pa mu je zakril za hip pogled, tako da ni opazil motociklista, ki je drvel za avtobusom v isti smeri. Mesto, da bi bil hitro nadaljeval svojo pot, se je Sterle hotel urno vrniti. Ta kretnja je bila zanj usodna. Vozač M. na motociklu ni mogel računati s to

spremembo smeri ter je, hoteč se izogniti Sterletu, od zadaj zavozil s prikolico baš v njega in ga podrl. Padec ne bi bil sam na sebi nevaren, če ne bi bil Sterle treščil s tilnikom na rob pločnika. Udarec pa je bil tako silen, da je izgubil takoj zavest.

Ni trajalo pet minut in že je pridrvel voz rešilne družbe, ki je prepeljala našega umetnika takoj v bolnico. Gosp. Smodlaka je šel takoj za njim, a je moral čakati celo mučno uro, da je dobil od zdravnika prvo obvestilo. Glasilo se je takole: Ponesrečenec leži v popolni nezavesti in v tem hipu ni mogoče podati nobene izjave, ali je poškodba nevarna ali ne. Nadaljnje informacije, ki jih je prejemal telefonično do 2. ure ponoči, so bile vse enake.

Ker ponoči ni bilo mogoče informirati poslaništva, je storil to gosp. Smodlaka takoj naslednje jutro. Poslanik, minister Gjurič, se je sam zelo zanimal za nesrečo ter je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da je zainteresiral zdravnike za Sterletovo stanje. Prejel je zagotovilo, da zdravi ponesrečenca eden prvih londonskih kirurgov, vendar se pa operacija ni smela izvršiti. Sterle je ležal slej ko prej v nezavesti na gumijasti postelji in zdravniki so mogli samo čakati. To stanje se cele štiri dni ni izpremenilo. Zaradi udarca se je bila kri vlila v zadnji del možganov ter je končno povzročila Sterletovo smrt. Sterle je umrl, ne da bi se še zavedel, dne 28. aprila ob 9. zvečer. Prisoten je bil po želji našega poslaništva katoliški duhovnik, ki mu pa ni mogel podeliti poslednjega zakramenta, temveč ga je samo mazilil s poslednjim oljem.

Poslaništvo, ki je poravnalo vse stroške v bolnici, je pokojniku priredilo dostojen pogreb ter mu poklonilo lep venec. Vsi uradniki poslaništva so ga spremili k zadnjemu počitku na pokopališče, nazvano St. Pancras Cemetery.

Tako nekako mi je pripovedoval o tem tragičnem dogodku gosp. Smodlaka, ko sva se vozila v »basu« proti pokopališču. Nosil sem seboj pest slovenske zemlje in svež slovenski nagelj. Ko sva po tritretturni vožnji skozi londonske ulice prispela na pokopališče, je našel moj spremljevalec hitro še sveži grob. Tam sva zasadila nagelj tik ovenlega venca, nad scem, ki je tako toplo ljubilo slovensko domovino...

Življenje v londonskih ulicah, kolikor ga je mogoče opazovati tekom kratkega bivanja v tem mestu, se razlikuje od našega najbolj zaradi velikih daljav, ki jih ima vsak pešec pred seboj. Malokdo se sprehaja počasi po cesti, vse hiti, da doseže čim prej zvezo z nameravanim prevoznim sredstvom. Vendar bi se motil, kdor bi sklepal iz tega, da vidiš na ulicah samo nervozna in bleda obličja. Nikakor, temveč ljudje se ti zde vo večini zdravi, saj so vsi rdečelični. Onih tipičnih Angležev, ki jih poznamo iz humorističnih listov, sploh ni videti. Ljudje so vitki, gibčni, moški vsi brez izjeme gladko obriti, dame, med katerimi vidiš marsikatero lepoticco, se ne šopirijo z umetno pobarvanim licem.

Tipična figura, ki jo vidiš na vsakem križišču, je londonski redar, ki stoji sredi avtomobilskega vrveža ter vzdiguje, kadar je potrebno, svojo belo orokavičeno roko, da zaustavi ves promet. Takrat se vsuje čez cesto množica ljudstva, ki se je bila nabrala na pločniku, čakaje prilike za prehod.

Ta vozni promet presega pa zares vse, kar sem videl do sedaj. Električne železnice sicer ni po glavnih cestah, zato pa se vrste v nepregledni vrsti »basi«, veliki avtobusi, ki imajo sedeže v dveh nadstropjih. Prijetno je voziti se na stehi takega avtobusa, če najdeš mesta v nepokritelem vozu. Vidiš namreč z višine na vse strani ter uživaš pri pogledu na ulični dirindaj. Poleg avtobusov je seveda polno večjih in manjših avtomobilov, ki vozijo včasih vstrik po 4 do 5 v eni smeri. Brezpujno čakaš včasih ob prehodu, dokler ti ne napravi mesta bela roka »polismena.«

Pri vsem tem vrvežu pa vlada povsod največja disciplina. Nikjer nisem opazil najmanjšega nerada. Vsakdo ve dobro, na katero stran mora gledati, kadar hoče prekoračiti cesto, kajti avtomobili vozijo točno v določeni smeri na levi strani ceste. Kljub temu sem slišal, da se ponesreči v londonskih ulicah povprečno 70 do 80 ljudi na dan. Pri številu 8 milijonov prebivalcev pa pomeni to eno osebo na stotisoč. To menda ni več nego v drugih krajih, ampak najbrže celo manj.

Krasni so londonski parki, ki jih je polno v raznih delih mesta. Kakor povsod, so tudi v njih vse ceste asfaltirane. V parkih vidiš velike ribnike, po katerih čolnarji v jutranjih urah številni sportniki. Drugje vidiš na krasnih konjih jezdece, oblečene v slikovitem dresu. Najlepši so v teh parkih nasadi, posebno raznobarvno cvetoče grmovje in drevje vseh vrst, ki nudi mimoidočemu čaroben užitek, pri katerem pozabiš, da si sredi velikega mesta.

Saša Santel.

STONE POLJŠAK

Ljubljana, Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov.

Nova vrsta koruze

Slovenec dr. Lojze Tavčar vzgojil koruzo z dvojnimi listi — Važnost nove sorte za kmetijstvo

Odkar so potegnili Gregorja Mendelina in njegove zakone o dednosti iz nezaslužnega pozabljenja, se je v zadnjih dvajsetih letih veča o dednosti silno razmahnila ter je odkrila celo vrsto ded-

Raziskovalec rastlinskega življenja pa mora marsikdaj delati proti sicer smotrenim ukrepom narave in storiti takorekoč silo rastlini, da jo spravi s tem v tako zagato, da mu izda svojo skrivnost. Tako je tudi Tavčar — več let umetno oplojeval večjo množino koruznih rastlin z lastnim cvetnim prahom in jih medseboj križal. L. 1927. pa je nenadoma opazil med temi križanci drugem rodu čudno rastlino. Koruza ima vedno, kakor je iz slike razvidno, tako razvršene liste na stebelu, da sledi listu na eni strani prihodnji list na drugem kolencu na drugi strani. Pri tej novi rastlini pa so listi sočelnji in so naslednjim paroma na križ razvršeni (dekusirani), kar doslej še niso opazili na nobeni rastlini iz oddelka enokaličnice, kamor spada koruza. Tavčar je primerjal to novo rastlino z normalnimi rastlinami in je videl, da ima prav toliko kolenc, kakor vsaka druga povprečna koruza, namreč 13. Povprečno število listov na normalni koruzi znaša tudi 13, na dekusirani novi sorti pa jih je skoraj polovico več, namreč 24. Pa bi si mislil kdo, so pač listi manjši, ker jih je več. A Tavčar je zmeril površino listov in dognal, da meri skupna povprečna listna površina normalnih koruznih rastlin 36.280 kvadratnih cm, pri dekusiranih rastlinah pa celih 70.859 kvadratnih cm in je torej do malega za celih 100 odstotkov večja od normalne. Ker sadimo pri nas koruzo največ zaradi zrnja, bodi še povedano, da ima ta koruza namestu običajnih dveh štoržev tudi kar štiri štorže in torej tudi za polovico več zrnja. Tavčar goji te rastline naprej in jih skuša uravnovesiti



Navadna koruzna rastlina

nostno pogojnih lastnosti v rastlinstvu. Te lastnosti so nastale umetno ali pa same po sebi (mutacije). Njih število rase od leta do leta.

Niso pa to lastnosti, ki so zanimive le s stališča dednostne znanosti, temveč imamo tudi lepo število takih lastnosti, ki so tudi za praktično kmetijstvo nad vse važne, ali vsaj to obetajo biti. Pred dvema letoma so naši listi pisali o novi sorti pšenice oplojene z ržjo. Snov je bil sad dolgoletnega, mučnega dela profesorja naše univerze dr. Franca Jesenka, čigar ime je baš zaradi teh važnih odkritij prodrl v ves svet, ki pazno zasleduje, kdaj bo ta za kmetijstvo tako važna sorta godna za gojitev na veliko. Zdaj pa je objavil profesor zavoda za rastlinogojstvo na zagrebški univerzi, naš rojak dr. Lojze Tavčar, svoja odkritja, ki jih je dobil pri križanju koruze.

Vsak pač pozna nekaj cvetic in ve, da so v njihovih cvetih pestiči s plodnico in brazdo in prašniki. Le ti razmnoževalni organi so navadno v enem samem cvetu skupaj ter pravimo takemu cvetu, ki ima oba spola, obojaki cvet. Pri koruzi je pa to drugače. Kdor pozna koruzo, ve, da štrlijo spodaj na deblu storži ali štoki, iz katerih visijo laski. Ti laski so pestiči in pravimo temu cvetu pestični cvet. Na vrhu stebela pa je nekaka metlica, ki ima prašnike, kar prav lahko vidimo, kadar koruza cvete in se ob vetru kar kadi od cvetnega prahu po njivah. Zakaj je narava tu odstavila prašni del cveta tako daleč od pestičnega dela? Verjetno zato,



Dekusirana koruza

da skrbi z otežkočeno samooploditvijo za oploditev rastline po prahu tujih rastlin, da se ohrani rod zdrav in krepak. Saj vsi vemo, da vodi ploditev v ožjem sorodstvu k propadanju rodu.

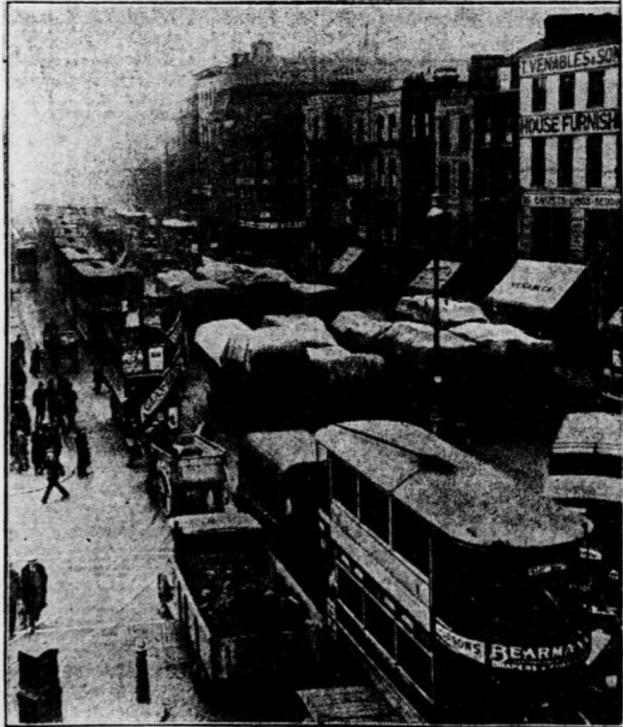


Prof. dr. Lojze Tavčar poleg vzgojene rastline

in križati z drugimi žlahtnimi koruznimi sortami.

Posebne važnosti je mimo čisto znanstvenih izsledkov ogromen praktičen pomen Tavčarjevega odkritja. V svetu uporabljajo zeleno koruznico v največji meri za krmo govedi in se je nje uporaba posebno po uvedbi ensilaže (kisanja sveže krme po posebnih stolpih in betoniranih jamah) silno dvignila. Kaj pomeni pri proizvodnji krme podvojeno listje, bo pač vsakomur jasno. Mlademu učenjaku čestitamo na že doseženem uspehu in mu želimo, da bi se mu kmalu posrečil tudi drugi del poskusa: podvojiti donos žlahtnih koruznih sort in tako obogatiti pridelek koruze.

Modni kamgarni sportni ševjot za fine obleke.
Velika izbira, ugodno ceno.
R. MIKLAVIC,
Pri Škofceh, Ljubljana.



Avtomobilski promet na londonskih ulicah

Morsko kopališče Baška na Krku



Hotel 'Velebit'

Vse informacije daje ANTE TUDOR, lastnik hotela.

Brzojavni: „Tudor Baška na Krku“.

GOSPODARSTVO

Napredovanje akcije za gostilničarsko pivovarno

V petek se je vršil v hotelu Savinja v Laškem dobro obiskan sestanek zainteresovanih gostilničarjev, ki nameravajo ustanoviti v Laškem lastno pivovarno, ki naj bi po nižjih cenah, kakor so danes, producirala boljše pivo, kakor je pri nas običajno. Sestanek je vodil predsednik pripravljalnega odbora gospod Ciril Majcen, ki je podrobno poročilo o dosedanjem pripravljalnem delu. Uspehi dosedanjega dela ni bil zaman, saj je podpisanih v predsubskripciji že nad 10 milijonov dinarjev. Nedostaja še samo okrog 5 milj. dinarjev, ki jih bo skušal pripravljalni odbor zbrati s pomočjo bratskih hrvatskih gostilničarjev. To akcijo bo izvedel med hrvatskimi gostilničarji g. Meštrovič, ki je bil na sestanku navzoč.

Odbor se bo še z večjo vneto oprjel dela in je pričakovati, da bo javnost (predvsem gostilničarji v naših večjih mestih, kakor v Ljubljani, Mariboru in Celju) podprla odbor s čim živahnim podpisovanjem delnic. Vse pripravljeno delo mora biti končano do konca julija letos, ko bo sklican sestanek ožjega pripravljalnega odbora, ki bo določil dan sklicanja ustanovnega občnega zbora in razpisala javne subskripcije delnic nove pivovarne. Razvila se je o zadevi obširna debata, v katero so ponovno posegli g. Majcen, dr. Roš, Meštrovič, Trop, Oset, Emeršič in drugi. Splošna želja je, da naj bi se gradba pričela čim prej.

Ljubljanski gostilničarji si zgrade svoj dom

Zaduga hotelirjev, gostilničarjev, kavararjev, izkuharjev in žganječnikov v Ljubljani je na občnem zboru te dni sklenila zgraditi si svoj dom, v katerem bi se predvsem nahajala gostilničarska šola, prva te vrste v državi. Razen tega bi imela v njem poslovne lokale ljubljanske in okoliške zadruga ter Zveza gostilničarskih združenj. Zaduga je v ta namen že kupila zemljišče ob Privozu. Stroški za gradbo so preračunani na 1 milijon dinarjev.

Po poročilu predsednika g. Frana Kavčiča je podal g. Pintar tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da šteje zadruga 276 članov. Med drugim je zadruga izposlovala pavšaliranje takse na nočni obisk. Čista imovina zadruge znaša 80.000 Din.

Na občnem zboru Bolniške blagajne članov zadruge se je poročalo, da znaša število članov (članstvo obvezno) 280, od teh 115 moških in 165 ženskih. Dohodki blagajne so znašali 105.000, izdatki pa 101.000 Din. S prebitkom se je rezervni fond blagajne povečal na 34 tisoč Din. Sklenjeno je bilo nadalje, da se prispevki za Samopomoč izločijo in zvišajo prispevek mesečno na 50 Din. Zaduga bo slavila prihodnje leto 40-letnico obstoja, in to najbrže že v lastnem domu, ki bo trinadstropna stavba. Prostori za gostilničarsko šolo bodo najmodernejše urejeni in se bo v njih nahajala med drugim vzorna kuhinja.

Vprašanje sezonskih kreditov Narodne banke. Na seji Narodne banke v petek je bil izdalen ključ za podeljevanje sezonskih kreditov za vso državo. Razen tega sta bila na seji sprejeta pravilnik o ureditvi banke in njenih podružnic ter pravilnik o zavarovanju uradništva Narodne banke.

Pred končno stilizacijo zakonskega predloga o industrijskih obveznicah. Iz Beograda javljajo: Posebna komisija stro-

kovnikov ministrstva pravde, Centrale industrijskih korporacij in Beograjske industrijske zbornice dela v ministru pravde na končni stilizaciji zakonskega predloga o industrijskih obveznicah. Ker se rešitev tega vprašanja zavlačuje že več let, je bila izražena na odtičnem mestu želja, naj se to vprašanje končno privede do rešitve.

Delo trgovske in industrijske zbornice kraljevine Jugoslavije v Solunu. Poročilo o svojem delu v l. 1929. je izdala Trgovska in industrijska zbornica kraljevine Jugoslavije v Solunu. Knjižica, ki šteje 69 strani, se mnogo bavi z našim trgovskim prometom z Grčijo, ki je znašal lani blizu 660 milijonov dinarjev. V našem celokupnem izvozu je zavzemala lani Grčija 5. mesto in smo izvozili v Grčijo 7,38 odstotkov vsega izvoza. Naša trgovina z Grčijo je bila lani sušična za preko 511 milijonov dinarjev. Naš promet skozi svobodno cono v Solunu je znašal v drugi polovici lanskega leta (cona je začela funkcionirati 1. julija lanskega leta) 2323 vagonov in 21.711 ton.

Pred slabo letino češpelj. Kakor poročajo iz Bosne in Slavonije, bo letos tamka znatno slabša letina češpelj, kakor je bila lani. Nastopila je namreč škofna uš, ki je napravila veliko škodo v nasadih češpelj. Mnoga drevesca so popolnoma uničena, da jih bodo morali kmetje posekati.

V trgovinski register se je vpisala nastopna tvrdka: Ascherl Josip, Dolnja Lendava (stavbeništvo in trgovina z lesom).

Znižanje diskonta v Berlinu in New Yorku. Upravni odbor Nemške državne banke je znižal 20. t. m. diskont od 4,5 na 4 odstotke, newyorška Reserve Federal Bank pa je znižala obrestno mero od 3 na 2,5 odstotka. Po vojni je to v New Yorku najnižji diskont, a tudi pred vojno je bil tako nizek diskont redkost.

Licitacija vodovodne in toplovodne instalacije v splošni bolnici v Slovenjgradcu. Sresko načelstvo v Celju razpisuje za prevzem vodovodne in toplovodne instalacije pri splošni bolnici v Slovenjgradcu 1. javno pisмено ofertno licitacijo s skrajšanim rokom na dan 8. julija ob 11. pri sreskem načelstvu v Celju. Ponudbe se ne morejo glasiti na vodovod. Instalacija v znesku 57 tisoč 263,90 Din in za toplovodno instalacijo v znesku 78.134,40 Din. Podrobnosti na razglasni deski tehničnega oddelka uprave Dravske banovine v Ljubljani ter na razglasnih deskah sreskih načelstev v Celju, Kranju, Ljubljani, Novem mestu, Mariboru in drugod.

Prodaja stare gume. Poštna direkcija v Ljubljani razpisuje licitacijo za prodajo pnevmatik, polnih gum in vržnih cevi 7. julija ob 11. v pisarni poštne direkcije. Poudariti morajo položaji najkeseje do 10. ure na dan licitacije 900 Din kavelje pri pomožnem uradu, kjer se lahko vidijo pogoji.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 21. junija. Devizni promet na ljubljanski borzi je bil pretekli teden kljub prazniku v četrtek, ko borza ni poslovala, in kljub večeršnjemu malemu prometu skupno velik. Znašal je 21,2 milijona Din profi 18,2, 17,2, 19,9 in 22,2 milijona Din v predhodnih štirih tednih. Skoro vsi tečajji so se neznatno okrepili, tako Newyork od 56,445 na 56,485, London od 274,74 na 274,96, Dunaj od 7,9759 na 7,9874, Praga od 167,68 na 167,90, Trst od 296,17 na 296,42. Največ prometa je bilo v devizah na London, Curih in Prago. Na efektivnem tržišču ni bilo večjih izprememb. Le notiranje 7% Blaira za blago je pomnilo od 86 na 85,25. Zaključek je bil zabeležen v sredo za Jesenice po 280.

Na elektnem tržišču v Zagrebu je v teku tedna vojna škoda neznatno oslabela. Dočim se je trgovalo po 85,375, 85,5 in večraj po 433, sta bila večraj zabeležena zaključka po 432,50 in 432,25. Za avgust se je v terek trgovalo po 433,25, večraj pa po 432,50, za december v sredo po 433, večraj pa po 432,50. Za junij je bila vojna škoda večraj zaključena po 432,75 in za julij 432,50, 7% Blair se je trgovalo po 85,375, 85,50 in večraj po 85, njegov tečaj se je gibal v glavnem na istem nivoju kakor v predhodnem tednu. Investicijsko je bilo v terek zaključeno po 87,50, 7% posojilo Državne hipotekarne je imelo v ponedeljek dva zaključka, po 84,75

in 85, naslednje pa ni bilo zanj zanimanja. Drugi državni papirji so bili brez prometa. Bančne vrednote so bile v Zagrebu pretekli teden kakor običajno zanemarljive. Zaključile so brez bistvenih izprememb v teku tedna: Jugo po 78 in 78,5, Prašednina po 905, 907,5 in 900, Poljo po 58 in Zemaljska po 135. Večji promet so zabeležile industrijske vrednote, in sicer predvsem Sačerana, v sredo po 370, 345, 350 in 360, a večraj po 375, 370, 367,5 in 365, kar pomeni oslabiljenje napram zaključkom v predhodnem tednu po 380. Slavonija se je neizpremenjeno trgovala po 200, Danica na malo nižjem nivoju po 106 do 110, Jadranska plovidba po 500, Union mlin po 110 in 105, Brod vagon po 111, Dubrovačka po 398, Drava po 200, Isis po 33. Trbovlje so se v ponedeljek zaključile po 432, v terek po 425 in 420 ter v sredo po 420; pokazovale so torej nazadujočo tendenco.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 13,50, Budimpešta 9,9014 Curih 1095,9, Dunaj 7,9874, London 274,96, Newyork 56,485, Pariz 222,17, Praga 167,9, Trst 296,42.

Curih. Zagreb 9,1275, Pariz 20,27, London 25,0875, Newyork 516,30, Bruselj 72,03, Milan 27,04, Amsterdam 207 in pol, Berlin 123,15, Dunaj 72,82, Sofija 3,745, Praga 15,31, Varšava 57,95, Budimpešta 90,325, Carigrad 2,40, Bukarešta 3,0675.

Položaj na žitnem trgu

Ljubljana, 21. junija. Iz Chicago so javljali zopet slabši tečajji. Na domačih tržiščih je položaj v glavnem nepremenjen. V stari pšenici sta ponudba in povpraševanje slaba zaradi nove žetve, ki se je že pričela v posameznih občinah Baške. V teku prihodnjega tedna bo v Vojvodini pričetek splošne žetve, kakor kaže, bo kakovost pšenice letos boljša, kakor je bila lani, dočim bo količina po sedanjih računih za kakšnih 20% manjša od lanske zaradi manjšega donosa. Cena novi pšenici se giblje okrog 180 Din za dobavo v juliju-avgustu, fco nakladalna postaja, cena stari pšenici pa od 205 — 212,5 Din, promptna, fco nakladalna postaja.

Koruzi je nespremenjena. Cena ji je 99 do 102 Din, promptna, fco nakladalna postaja, Kupčija mrtva, Nova Privilegirana izvorna družba se živahno uveljavlja in obeta postati važen činitelj v našem žitnem izvozu. Kakor javljajo, je kupila zadnje dni 800 vagonov koruze in bo kupovala tudi novo pšenico.

Novosadska blagovna borza (21. t. m.). Tendence mirna. Promet: 16 vagonov pšenice, 2 ovesa, 3—4 turščice, 16 moke in 5 vagonov otrobov. Tečajji za pšenico so precej popustili, Pšenica: baška, 77 kg 200 — 205; baška, 78 kg 205—207,5; gornicebanat, 78 kg 205 — 207,5; banatska, Tisa, šlep 78 kg 210 do 212,5; sremska, 77 kg 185 — 187; sremska, 78 kilogramov 187 — 187,5. Jemčen: baški, 63/64 kg 107,5 — 112,5. Oves: baški in sremski 125 — 130. Koruzi: baška in sremska 95 — 97,5; ladja Dunav 100—102; za jul, 101—103; baška Somb. in sremska Sid 98—100. Moka: baška »Ogze in »Ogze 340 — 350; »2c 300 — 310; »5c 240 do 250; »6c 170 — 180; »7c 110 — 120; »8c 80 — 90. Otrobi: 65 — 75.

Budimpeštanska termimska borza (21. t. m.). Tendence slaba, za koruzo prijazna.



»Čujte, ali je v bližini stražnik?«
»Da, v tem kupu iščite, sigurno ga boste našli.«

Promet miren. Pšenica: za junij 1940 do 1942, za oktober 18,95 — 18,96. Rž: za junij 11,75 — 11,85, za oktober 11,08 — 11,10. Koruzi: za julij 12,92 — 12,94, za avgust 13,15 — 13,17, transnita za julij 11,35 denar, transnita za avgust 11,75 denar.

Dopisi

VIC-GLINCE. Prostovoljno gasilno društvo priredi danes popoldne na vrtu gostilne g. F. Kramarja na Glincah običajno vrtno veselico. K obilni udeležbi vabi odbor.

JEŽICA. Danes v nedeljo ob 20. bo v Sokolskem domu zanimivo predavanje o Beogradu s skioptičnimi slikami. Predaval bo br. Vekoslav Bučar. Pridite vsi! Zdravorake! Na državni meštanski šoli na Raketu se bo vršilo vpisovanje v I. razred v ponedeljek, 30. t. m. od 9.—12. Učenci in učenke, ki so dovršili 4. razred osnovne šole, naj se zglase v spremstvu staršev in prispejo s seboj zadnje šolske spritvečalo in krstni list.

ZIDANI MOST. Po naših skalnatih hribih se je letos zelo razpaela kačja zalega. V ponedeljek je ugriznil modras 10-letno hčerko posestnika Kapelarija iz vasi Lukovec. Dekle je šlo jutraj v šolo po travi ter stopilo na modrasa, ki se takoj srdito oklenil njene noge. Součenka Marjeta, s katero stašla skupaj, je ranjenki nato trdno povežala nogo in na hrbet nesla v Zidani most nakar so ranjeno takoj odpeljali k zdravniku, ki ji je rešil življenje. Bosi otroci naj bodo opreznii!

Podružnica SPD Zidani most priredi 6. julija jubilejno veselico povodom 30-letnega podružničnega obstoja. Priprave se vršijo z vneto, in bo prireditelj iako »peštra, če le vreme ne bo nagajalo. Obično Loko opozarjamo ta nehitajeno mesto nasproti biše »Smolec ob Savinji. Tje se mečajo vse smeti, odpadki, ostanki jedi t. d. Nebroj podzani se redi tam in smrad okužuje zrak. Mišlamo, da bi se komunalni smetišnik z zalvorom napravil z ne prevelikimi stroški. — Abstinencija, ki potujejo preko Zidanega mosta opozarjamo na branjarji 20 minut od kolodvorja, kjer se dobijo razne brezalkoholne pijače.

KIRMELJ NA DOLENJSKEM. Dne 15. t. m. je umrl po dolgotrajni mučbi boleznii znani zidarški polir in gostilničar g. Josip Naisanc, rod. Korošec. Kako priljubljen je bil pokojnik, je pokazal njegov pogreb 17. t. m. Udeležilo se ga je mnogo znancev iz bližnje in daljne okolice ter uradništvo in poduradništvo šenjanškega premogovnika, v čigar službi je bil pokojnik več let. Zastopano je bilo nadalje telovadno društvo »Sokolci iz Mokronoga, dalje gg. od finančnega oddelka v Mokronogu in mokronoško pevsko društvo, ki je zapelo ob odhodu od hiše žalosti in ob odprtem grobu tuborni »Blagor muč in »Vigred se povrne. Pokojnega, ki je bil zveč naprednjak, bomo ohranili v trajnem spominu. Bodli mu lahka jugoslovenska zemlja! Prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

ST. VID NA LJUBLJANO. Vpisovanje v vse tri razrede bo 28. in 29. t. m. dopoldne. V I. razred meštanske šole se sprejemajo učenci, ki so dovršili 4. razred, odnosno 4. šolsko leto na osnovni šoli. Ravnateljstvo svetuje staršem, da vpišejo učence že iz 4. razreda v meštansko šolo, da jo lahko v šolo obvezni dobijo hokonecijo. S prihodom šolskim letom se odprti na šoli gospodinjstva šola, kjer se bodo učile deklice kuhati, likati in prati. Siromasni učenci dobijo učne knjige brezplačno na šoli. Kakor lansko leto priredi meštanska šola tudi letos razstavo pisemnih, risarskih, ženskih in deških ročnih del. Razstava bo odprta v nedeljo 22. in 29. t. m. od 8—18. Razstavljena bodo tudi učila, ki so jih darovali šoli razne tovarne ali so jih napravili učenci sami, dalje nekaj živih živali. Vabimo občinstvo, da si razstavo ogleda. Vidovdanskoo proslavo priredita tukajšnja osnovna in meštanska šola skupno na Vidov dan za deco in povabljeni, v nedeljo 29. t. m. ob pol 4. pop. pa za starše in drugo občinstvo. Na sporedu bodo rajalne in simbolične vaje, petje narodnih pesmi, prizor iz igre »Majka Jugovidev in lepa bajna igra »Sirota Jerica.

ZAVRČ PRI PTUJU. V soboto, dne 31. maja, je podvela tukajšnja šolska mladina višjih dveh razredov poučni izlet po železnici v Celje. Spritje dejstva, da je prebivalstvo tukajšnjega šolskega okoliša silno revno ter norejo starši svoji deci preskrbeti jedva potrebno obleko in obuvalo, ker so

po poklicu večinoma vinarji, se je za izlet pričelo pri dobrih ljudeh z zbirko. Vsega skupaj se je nabralo 835 Din in s tem zneskom je bila udeležba na majinskem zletu omogočena slehernemu učencu višjih dveh razredov. Vsem, ki so prispevali in pripomogli, da je zbirka tako lepo uspeła, bodi tem potem izrečena iskrena zahvala.

KRAŠNJA. Na binokstni ponedeljek je priredilo naše gasilno društvo veliko veselico ob priliki blagoslovitve novega gasilnega doma, kakor smo čitali na lepakih. Blagoslovitve pa ni bilo. Veselica je vseeno potekla v najlepšem razpoloženju. Tudi g. blagajnik se ne pritožuje. Mladina se je naplesala pošteno brez najmanjšega incidenta in brez pohujšanja. Se misl Veselico smo izvolili! Glavna reč je pa tole: Gasilno društvo je v teku svojega samo delovnega obstoja postavilo enega najlepših domov na Gorenjskem in v tem domu dvorano z odrom na katerem smo videli to zimo tri premijere, od katerih je treba omeniti »Našo kric, ki je zaslužila vse priznanje. Gasilni dom je kulturno ognjišče v našem kraju, in to, kar povejmo, po zaslugi delavnega odbora in velike večine občanov, ki podpirajo društvo gmotno in moralno. Vedeti je treba tudi, da dom še ni krit in da je eno glavnih sredstev za kritje dolga — dobro uspeła veselica. Društvo naj stopa naprej v začrtano pošteno smer. Zelimu mu še mnogo dobrih veselie in blagoslovitev in premijer. Predstavnik kamniške gasilske župe g. Fajdiga je dejal v svojem slavnostnem govoru: »Gasilno društvo naj ne gasi samo požarov, ampak vsa nasprotna strasti in sovraštva, združuje nai vse v skupnem delu za cilje gasilstva«.

ROVTE. Na spodbudo dolnjeloškega šolskega društva se je vršil na Telovo popoldne propagandni izlet v Rovte nad Logatec. Udeležilo se ga je v obilnem številu članstvo obeh loških sokolskih društiev in Pevsko društvo. Lepo število članov pa je dospelo tudi iz Zirov. S prisotnimi domačini, med katerimi štejejo že preko 30 članov matinega društva Dolenji Logatec, se je nabralo na prostoru pred gostilno br. Ign. Kunca toliko ljudi, da je bila videti prireditelj kakor ljudski tabor. Izletnike je pozdravil domačin br. Kunc Anton, posestnik in trgovec. Odzdravil mu je namestnik starešine dolnjeloškega društva br. Smole Slavko. Nato so izvajali člani beograjske proste vaje. Br. Punčuh, dolnjeloški prosvetar, je imel daljši govor, s katerim je poljski navzočim bistvo in pomen sokolstva. Ostale točke sporeda sta izpolnjevali Pevsko društvo Logatec in Godbeno društvo v Rovtah. Z lepim propagandnim govorom je spodbudil navzoče k vztrajnemu sokolskemu delu tudi br. Črepinko Lojze, spominjajoč se pri tem zlasti bratov in sestra onstran četrte ure oddaljenih mejnikov. »Živel kralj Aleksander, živel Jugoslavija!« se je razleglo v odzdrav tja daleč, daleč. Prireditelj je uspeła nad vsako pričakovanje. Zato se je sklenilo, ponoviti izlet še tekom poletja. Zdravo, sokolske Rovte!

Repertoarji

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 22.: Zaprtlo.
Ponedeljek, 23.: Zaprtlo.
Torek, 24.: Sestrična iz Varšave, B. Premijera.



»Poglej nu, Lizika, kako ploska je ta riba!«
»Meni se kar zdi, da je potapljač stopil nanjo...«

B. Br.

Dolenjski čudodelnik

Oni dan naju je s prijateljem Ivanom zaneslo globoko dol v našo prelubo Dolenjsko. Obhodila sva lepo kočček te deželice, tako da bi bilo naravnost greh, ako bi se ne bila oglasila še pri stricu Andreju, čegar zidanka je vedno odprta vsem poštenim ljudem dobre volje in vselega srca. Ko sva prišla na mesto, sva zagledala, kako se je iz zidanice poslovil mož in jo mahnil po bregu proti cesti.

»Dober dan, stric.«
»Bog daj, bog daj, o lepo, da me obiščeš, dolgo te že ni bilo. Tudi vi, gospod,« se je obrnil proti prijatelju Ivanu, »mi bodite pozdravljeni. Lep dan nam je dal bog.«

»Bog je dal lep dan, vi nama pa dajte vinca, ki ste ga sami pridelali. Saj veste kako pravijo: kadar je kislo, ga da bog, kadar je sladko, ste ga pa sami pridelali.«

»Pri nas ga daje vedno bog in daje nam dobrega in sladkega, ker smo mu hvaležni zanj. Na, sedi in operi si jezik, da boš govoril bolj spodobno.«

»Hudi ste danes, stric.«
»Nisem, pač pa sem žalosten. Ravno prej je tu sedel Liščev Tomaž in mi tožil svoje jade. Nesreča za nesrečo ga zadeva. Zogolec so mu zažgali poredni otroci, žena se mu je nekaj pretegnila pri delu, da hodi kakor senca okrog hiše, zdaj pa bo morda še kar v no... Gad ga je vpičil in živinče se ob vsemu pomoci. Pod ceno ga bo moral prodati. Nesreča za nesrečo in tako dobra kakor sta Liščeva.«

»Kaj niso poslali po živinozdravnika,« sem vprašal.
»So, pa ni mogel dosti pomagati. Morda je bilo prepozno. Gadji strup se je preveč razlezel. Če bi bil stari

Čampelj še živ, ta bi bil takoj pomagal; mož je bil večš zagovornik.«

»Bežite, bežite, stric, kako bi neki zagovoril kačji strup! Ne verjemite vendar takih očitnih bedastoč.«

»E, počasi. Saj mi bilo prvič. Stari Čampelj je storiš kmetom mnogo dobrega s svojo pomočjo. Kar je res, je res. Ampak kdo bi preveril vas mlade, da tudi mi stari kaj vemo. Ti si že tak, da ne bi verjel niti rajnemu gospodu s Primskovega, ki ga pozna vsa Dolenjska?«

»Kakšnemu gospodu s Primskovega?«
»Za božjo voljo, kaj se izprenevedaš, saj si gotovo že kaj čul o župniku Holmarju.«

»Malo se spominjam, da sem slišal to ime, več pa res ne vem. Pa ne da bi se bil tudi ta župnik bavil z zagovorništvom. Lepa bi bila ta: župnik pa potrjuje ljudi v vražah, mesto da bi jih pomagal zatirati.«

»Pri šolanih ljudeh je vsaka stvar vraža. Tako pravite, pa ste opravili. Až župnik Holmar je imel čudno moč in jo je porabljal v korist ljudem. Saj je v sv. pismu nekje rečeno, da ne gre zakopavati talentov, no, in on ga res ni zakopal.«

»Na Primskovem da je bil?«
»Da, na Primskovem, prej pa v Črmošnjicah in morda še kje drugje. Jaz še dobro pomnim, kako so romali k njemu od blizu in daleč: vsakomur je pomagal.«

»Kajpa, kakšne kapljice...«
»Nobenih kapljic, samo njegova beseda je imela tako čudovito moč. Le vprašaj pri Mikšajevih, kako je bil izplačal njihovo dečko. Kravo jim je vpičil gad, kakor vola letemu Tomažu, pa jo je župnik zagovoril. Čeprav je še videl ni. Poslal je svoje besede na koččku papirja, ali pa jih je spregovoril nad

kuhnom, ki je potem imel tako moč, da je izlečil vsako bolezen. Pa je Mikšajeva v zahvalo poslala župniku par klobas in dva desetka jajec. Dekla pa jih je gredoč skrila nekoliko na pašniku, ostalo pa res prinesla župniku. Pogledal jo je in kar takoj povedal, da s tistimi jajci ne bo nič. Dekla si je hotela kupiti kaj malega v štacuni. Močno se je prestrašila, da še tajiti ni mogla, ko pa je prišla mimo grma, kamor je bila skrnila jajca, je res videla, da jih je poteptala živina, ki so jo bili prignali na pašo.«

»Potemtakem je bil Holmar vseveden.«
»Kaj bo vseveden! To ni vsevednost. Le iz oči je znal čitati ljudske misli, česar med vami šolanimi gotovo nihče ne zna. Morda kdaj uganete, toda župnik Holmar pa ni nikoli uganil. On je bral misli. Zdravil pa je tako, da je vsakomur odleglo, ko bi mignil.«

»Pa se zdravnik niso pritoževali, ko jim je tako kvaril posej?«
»O seveda so se pritoževali. Tožili so ga pri naših sodiščih in celo v Nemški Gradec, pa ni vse nič pomagalo. V Novom mestu na sodišče kar iti ni hotel, darsi so ga pozivali in poslali ponj celo orožnike. Zaman, prazni so se vrnili.«

»To slišim prvič, da je kdo zagovoril orožnike.«
»Ta jih je pa le. Poslušaj, kako je bilo: Prišla sta od sodišča, da privedeta župnika, ki se ni znil za pritožbe zdravnikov. Prideta v župnišče. »Dober dan, dober dan.« »Vroč je,« je dejal župnik. »Vroč je,« sta ponovila. »Pa malo sedita, gospoda.« Pa sta sedla. Nato je naročil dekla, da jima prinese kaj za poud zob in kaj pijače. »Odjeajta se in malo pripriznita.« jima je dejal župnik in odšel v svojo sobo. Orožnika sta pila in jedla, rekla pa nista ne bele ne črne. Čez kako uro je

prišel zopet v vežo in jima dejal: »Zdaj bo pa čas, da odrineta, ako hočeta bitl še za dneva doma.« Spet sta pokorno vstala, vrgla puške preko rame in odšla. Tako je bilo, kaj praviš ti na to?«

»Napila sta se, še bog, da sta sama prišla domov. Najbrž se jima je župnik izmuznil že precej v veži.«

»Slabo poznaš orožnike, ako misliš, da se kdaj kateri napije na službenem potu. Daj si dopovedati, da je imel tako prečudno moč nad ljudmi. Kaj bi se on bal pušk, ki je s samim pogledom ustrašoval vsakogar.«

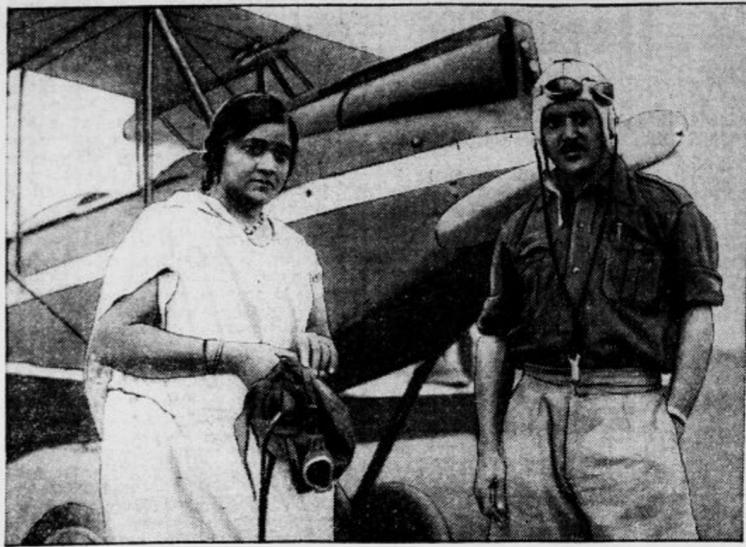
»Ali ste ga vi kdaj videli?«
»Jaz ne, pač pa naša Lena. Ona je bila pri njem in nam je pomagal. Pri bratu se je mlade po prvem otroku lotila mora in jo je tlačila vsako noč, da smo mislili: od vsega hudega je bo konec. Jaz ne vem, kako je to bilo, a ženska je vidoma pešala. Morda nekoga res mora tlačiti. Drugi pravijo, da je to huda kri, ali kje naj bi se vzeła pri naši mladi huda kri, saj nje same ni bilo skoro nič. Vse smo poskusili, pa je bilo vse zaman. Pa se je Lena spomnila na župnika Holmarja in se je odpravila k njemu. Kaj bo do tja? Rečmo tri ure, če počasi hodiš in zložno. Lena pa je tavalav vse popoldne in globoko v noč. Nekaj jo je bilo zvedlo s pravega pota in prišla je v Lipe, pa je bila tako zmešana, da ni vedela, kje se. Spraševala je ljudi, v kateri vast da je, pa so mislili, da uná greša. Prišla je domov brez vsega, kajpa, zaneslo jo je bilo ravno v nasprotno smer. »Čakaj, hudičevka, drugič me pa ne boš,« si je misllla Lena in je po vasi nalašč raznesla, da ne pojde več na Primskovo, samo da je izvedela, tudi Lukčeva Magdalena, ki smo jo imeli na sumu, da maša našo tlačiti. Nekega dne pa se je odpravila popoldne v delavni oblekj z moti-

ko preko rame, kakor da gre okopavat. Skozi gosto debeljačo je krenila v stejnico, od tam pa po gozdni poti na Sela k teti, kjer se je preoblekla, da bi ne šla taka po svetu. To pot je prišla brez težav na Primskovo. Župnik jo je izprašal vse natančno, nazadnje pa ji je dal kos kruha. Molil je nad njim in pokladal roke nanj ter naročil, naj mlada vsak večer s njim šepece tega kruha in najbrž bo pomagal.«

»Najbrž.«
»Tako je rekel župnik, češ da je morda na svetu kdo, ki je močnejši in ki vporablja svojo moč v zlo ljudem. Proti močnejšemu pa slabejši ne opravi ničesar. Stvar pa je taka, da je kruh pomagal. Ženske so pravile, da je prvo noč sušljalo in šumelo okoli postelje, ač nanjo ni moglo. Kaj vem, kaj je bilo, ali Neža je ozdravela; imela je kasneje še devetero otrok in kakšnih močnih! Fantje so pravi hrusti, da kar ne verjameš, da jim je mati ta drobčkana ženska.«

»Da, trdna vera gore prestavlja. Zavidam vsakogar, kj ima tako vero. Koliko prednosti ima pred drugimi! Kar pa se tiče župnika Holmarja, mislim, da so vse te pripovedke,

Iz življenja in sveta



Hindujka kot letalka

Ga. Urmila Parekhova iz Bombaya je prejela nedavno tega kot prva Indijka dovoljenje za letalskega pilota. Moških pilotov indijcev sploh ni!

Lindbergh in cigaretna trvdka

Ko se je pripravljala Charles Lindbergh na svoj polet preko Oceana, je prišel k njemu zastopnik velike trvdke, ki izdeluje cigarete in mu je predlagal kupčijo: pet tisoč dolarjev za to, da bi takoj po svojem pristanku v Evropi izrekel pred ljudmi besede: »Ali imate kakšno cigareto trvdke X?«

Lindbergh je bil tedaj še ubog vrag in je moral biti vesel, če se mu je ponudil od koderkoli že kakšen denar — in tako je pomudno sprejel, tem bolj ker mu je trvdka polovico nagrade izplačala na roko. Potem je zletel v široki svet in izvršil svoje veliko delo.

Po velikih naporih je dosegel varni pristanek na evropski celini in gladko pristal v Le Bourgetu. Ko je zapustil svoj stroj, ni mogel v prvem hipu izustiti nobene besede. Vzelo mu jo je razburjenje nad končanim delom, silno navdušenje množice, ki ga je pozdravljala, utrujenost, glad in žeja. Tedaj je opazil, kako rjve skozi množico do njega zastopnik tiste newyorške cigaretna trvd-

ke. In v tem hipu ga je popadel takšen bes nad tem, da hoče nekdo njegov uspeh izkoristiti za ceneno reklamo, da je planil proti možu in mu v resnici nameril svoje prve besede. A glasile so se malo drugače nego domojeno, namreč: »Če mi sedaj ponudite eno vaših smrdljivih cigaret, vam jih pripekem nekaj okoli ušes!« Mož s cigaretami se je plašno potuhnil in ni rekel ne »beve« ne »nev«. Tudi trvdka se je potuhnila. Lindbergh je bil še dolgo junak dneva in svojega ljudstva in gorje mu, ki bi se drznil migniti s prstom proti njemu. Linčali bi ga.

Od tedaj pa so prešla leta. Vse mine in tudi slava mine. Lindbergh je prestopil višek svoje slave in trvdka je menila, da je prišel nie čas. Vložila je že dolgo pripravljeno tožbo za odškodnino in — niti en list v Ameriki se ni zaradi tega posebno razburil. Lindbergh je premagal ocean, pozabljenja, tega velikega izrodka nehvalečnosti, pa ni premagal...

S podmornico na tečaj

Znani polarni raziskovalec sir Hubert Wilkins poroča v »Neue Freie Presse« o svojih načrtih za najbližjo bodočnost: »Letala so veliko storila za raziskovalce ob tečajih, a podmornica bo utegnila opraviti še več, ker ne bo odvisna od vremenskih nepravil, ledu in vetra. Moja že zgrajena podmornica meri 200 ton, ima 8 mož posadke, lahko ostane 3 dni pod vodo, razvija pod ledom do 6 km brzine na uro in je opremljena z odbijači, ki naj jo rešijo nevarnosti pri morebitnem srečanju s podvodnim ledom. Imamo pet možnosti, da se izpod leda prerijemo na površino: električne svedre, gorivo, električne talilce, kemikalije in pitalnike z vročim zrakom. Na ta ali oni način že bomo raztopili led. Na dnu podmornice imamo posebna vrata, ki nam bodo omogočala sprehode na dnu morja. Nedvomno ni hodil do danes še noben potaplač po tečajnem morju. Lahko bomo tedaj prinesli znanstvenikom dokaj novic.«

Pretirana pobožnost

V Barceloni so priredili v največji vročini procesijo, pri kateri so vodili kakšnih 30.000 otrok po ulicah. Dva tisoč otrok se je zgrudilo od sončarice, devet jih bo bržkone umrlo.

V občini Soas na Rumunskem je divjala nevihta. Prebivalci so storili najnevarnejšo stvar, ki so jo mogli storiti. Pobegnili so v cerkev in pričeli zvoniti

z vsemi zvonovi. Strela je udarila v cerkev: tri osebe je ubila, deset težko poškodovala, več drugih omrtvičila.



Lord Strickland,

predsednik malteške vlade, ki se je podal dve dni v London, da bi pojasnil svoje ostro nastopanje proti malteškim nacionalistom, ki jih kakor znano podpira Vatikan a za Vatikanom prav gotovo tudi Mussolini-jeva Italija.

Stanovska zavest

Poročevalec nekega holandskega lista je opazil, da so ostali nekateri angleški grafični delavci še po smrti zvesti svojem poklicu. Tako se glasi napis na grobu znanega založnika Jacka Tompsona: »Tu ležim v pričakovanju nove izboljšane izdaje brez vsakih tiskovnih pogreškov.« Stavec L. Greed-ge si je dal zapisati na križu: »Kakor obrabljen svinec je romal moj prah v Stvarnikovo črkolivarstvo, da bi vstal v novi dovršeni obliki.« Sličnih nenavadnih nagrobnih napisov bi lahko navedli še več.

Zora voda
proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793-20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radičeva (Duga) ul. 32.

Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.



Spomenik Gustavu Adolfu

Na Stockholmskem otočju so odkrili spomenik švedskemu kralju Gustavu Adolfu, ki je pred 300 leti nastopil znameniti bojni pohod v Nemčijo, v pomoč tamošnjim protestantom.

Napoleonov rojak

Knjigovodja Antoin Chilingini, mrk in strog Korzičan, se je v Parizu poročil z mlado in veselo Francoiso Verriérovo. Zakon je bil nesrečen. Mož je ženi kmalu prepovedal plesati na javnih zabavah. Žena je rekla, da brez plesa ne bi imelo življenje zanj nobenega pomena in je vložila tožbo za ločitev zakona. Chilingini se je upiral, a to mu ni pomagalo. Ko je srečal ženo zadnjič pri zaslišanju v justični palači, je stekel zanjo po hodniku in jo težko ranil s 5 streli. Z zadnjim šestim si je prestrelil prsa, a bo menda okrevl. dočim je njegova žena v smrtni nevarnosti. Pri zaslišanju je Chilingini izjavil: »Ločitev je nedopustna za kristjana in bi me spravila v sramoto. Potem ne bi smel več v svojo domovino. Noben boljši Korzičan ne pristane na ločitev.« — »Kako pa to?« ga je prekinil sodnik. »Kaj pa je bilo z Napoleonom? Saj je vendar zarustil prvo soprogo, da bi se poročil z Marijo Luizo?« — »Napoleon je bil cesar.« je odvrnil ranjenec. »in ločitev mu itak ni prinesla nobene sreče!« je prepričano dodal.

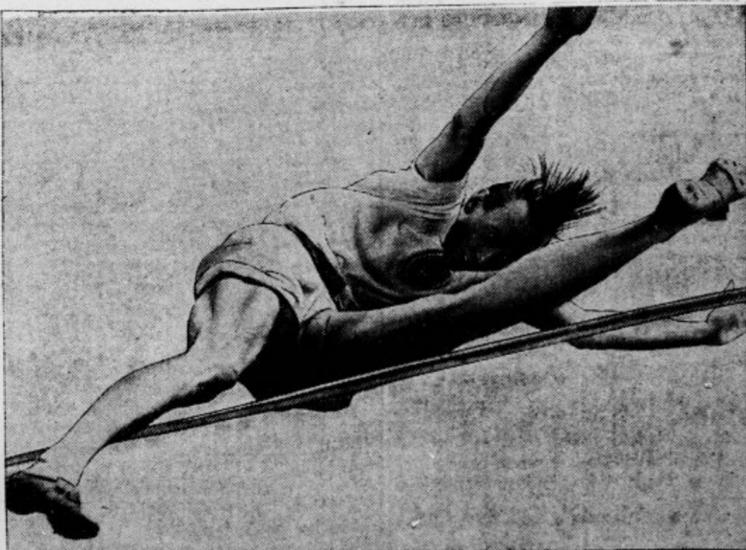
Sportne obleke

za kolesarje, turiste, lovce ter Bajaco preobleke v največji izbori pri trvdki **Drago Schwab, Ljubljana.**

Čudotvorno zdravljenje revmatizma, nespečnosti in strašnega glavobola

Prejeli smo dopis g. Rad. Stojanovića črkoslakarja in slikarja, Beograd, Kneza Mihajlova 46, ki ga obelodanjamo, ker je največjega interesa za vse bolnike, ki trpe na gori omenjenih in ostalih boleznih: »Pred nekoliko dnevi me je napadla zopet neznozna bol: revmatično trganje v kosteh tako, da sem moral zaradi velikih bolečin in otrpnosti leči v posteljo. No, k sreči sem po nasvetu svojega dobrega prijatelja vzel malo steklenico Togonal tablet, ker vsled silnih bolečin nisem mogel spati in par dni sploh nisem mogel zatisniti oči. Vzel sem priporočene tablete zjutraj, dopoldne in zvečer. Pa glej, divno čudo. Prvi dan sem za nekaj časa dobil spanje, drugi dan so bolečine procentualno ponehale in v petih dneh, vam rečem, sem vstal iz postelje. Sedaj imam dobro spanje in bolečin sploh več ne čutim. Vendar jemljem Togonal tudi nadalje. Ne morem pa si kaj, da vam ne bi pri tej priliki izjavil svoje zahvale glede učinkovitosti Togonal tablet. Zares, mislim sem, da je samo reklama, da ima Togonal priporočila od 6000 zdravnikov, toda izkušnje na sebi semem ne tira, da iz vsega srca priporočim bolnikom Togonal tablete kot radikalno sredstvo zoper bolečine v kosteh in revmatizem.« Večno hvaležen Radislav Stojanović, črkoslakar, Knez Mihajlova 46, Beograd, 20. maja 1930.

Slično kot g. Stojanović pišejo mnogi tisoči, ki so uporabljali Togonal proti revmatizmu, protinu, ishijasu, bolečinam v sklepih in udih, živčnim bolečinam vseh vrst, zobobolu, glavobolu, hripi in boleznim prehlada, kakor tudi proti nespečnosti. Togonal tudi odpravlja na prirodni način iz telesa predne te, ki povzročajo boleznin in deluje s tem naravnost na korèn boleznin. Kako sijajno učinkuje Togonal zlasti pri glavobolu, nam potrjuje zopet gđ. Adler iz Ahena »Nikdar nisem upala, da se bom na tako lahek in nagel način iznebila strašnega glavobola, učinek je naravnost čudotvoren.« Togonal pomaga takoj. In je zajamčeno neškodljiv za srce, želodec in ostale organe. En požitek vas bo uveril! Togonal tablete se dobivajo v vseh lekarnah. Toda zahtevajte izrecno Togonal tablete, da vam ne bodo ponudili kakega drugega slabšega preparata. Samo tako ne boste razočarani. Vaša lekarna vam bo takoj naročila Togonal v slučaju, da ga nima v zalogi.



Mojstrski skok

Slika kaže enega najboljših angleških sportnikov, dijaka Gordona iz Cambridgea med izvajanjem vzornega skoka v višino

Moč solčnih žarkov

Vsa energija je od solncea, pa bodisi da jo izkoriščamo v vodnih napravah, mlinih na veter, strojih, ki izrabljajo energijo morskih valov, plimo in oseko, bodisi, da izkoriščamo konzerve solčne toplote: premog, nafto in les. Vse moči, ki jih črpamo iz teh virov posredno od solncea, so pa le neznatna množina tistega, kar nam solnce v resnici nudi. Ako bi hoteli pogonske delovne in prometne stroje, ki teko po vsem svetu, nadomestiti s človeškimi mišicami, bi potrebovali — kakor poroča zadnja številka tedenske revije »Življenje in svet« — samo v glavnih panogah 638 milijonov človeških delovnih moči. Ta številka se zdi prvi trenutek ogromna, toda če jo primerjamo z vso ogromno energijo, ki nam je zemljanom na razpolago, skopni takoj skoro do nevidnosti.

Wellsove nepravilike

V Torontu (Kanada) se je pričela nepriznana tiskovna pravda. Pisateljica miss Dix toži znanega angleškega romanopisca Herberta Wellsa, da je objavil pod svojim imenom njeno delo »Vesoljna zgodovina«. Leta 1918. je izročila gospodična Dix založništvu Mac Millan rokopis »Pajčevina«. Dve leti pozneje ga je prejela nazaj z obvestilom, da se založniku ne zdi primeren za tisk.

A leta 1919. je natisnila ista trvdka Wellsovo »Zgodovino«, v kateri je spoznala kanadska pisateljica svoje delo. Zahteva zdaj izdatno odškodnino v znesku 100.000 funtov šterlingov. Wellsov zastopnik je izjavil, da ni pisatelj nikoli videl »Pajčevine«. Pravda se bo zavlekla. Sodniki so naročili nebroj zgodovinskih in zemljepisnih knjig in zdaj skrbno primerjajo obe deli.

Najboljši načrt za znak Društva narodov

Med 1700 ravnih načrtov za znak Društva narodov je strokovna komisija izbrala načrt Nemca dr. Redsloba. Petorica zvezd



na obroču simbolizirajo petorico kontinentov, a v sredino vstavi lahko vsaka država svoj grb. Ker je bil dr. Redsmob sam član ocenjevalne komisije, je s svojim načrtom odstopil in je prepustil nagrado berlinskemu heraldiku Neubeckerju in dunajskemu inženjerju Rowotkyju.

Zadeva s Calmettovim serumom v Lübecku končana

Kakor smo poročali svojčas, je v Lübecku (Nemčija) obolelo in pomrlo veliko otrok v najnežnejših letih, ker so jih bili cepili s serumom francoskega profesorja Calmetta proti tuberkulozi. Stvar je vzbudila po vsem svetu veliko prahu in še več nezaupanja proti francoskemu cepivu. Oblasti so izvršile strogo preiskavo, ki se je zaključila sedaj s tem, da so odstavili dva vodilna zdravnika, ki sta imela opravke s tem cepivom. Ta dva sta ravnatelj tamošnjega zdravstvenega urada dr. Altstädt in pa ravnatelj bolnišnice, v kateri so bili cepili otroke, prof. Deyke. Očitajo jima veliko nemarnost pri uporabi francoskega seruma, ki se je bil pokvaril baš zaradi te nemarnosti. Najbolj čudno pa je to, da je dr. Altstädt dal otroke še nadalje cepiti, ko jih je obolela in umrla že cela vrsta. Preiskovalna oblast je prejela pismo prof. Calmetta, v katerem ta poroča, da ni nesreča v Lübecku povzročila nobenega vznemirjenja na Francoskem, kajti slej kakor prej cepijo tam z njegovim serumom do 3000 otrok dnevno, ne da bi se pojavila niti najmanjša kvarna posledica.



Prvi motor na plin kot spomenik
V Kölnu bodo odkrili spomenik Ottu in Langenu, ki sta l. 1864. zgradila prvi motor na plin. Spomenik bo natančen posnetek tega prvega motorja.

Bajna sreča

Minule dni je prišla priljubljena plesalka Jenny Dolly v igralnico Casino de la Fôret v francoskem kopališču Deauville. Ob 6. zjutraj je zajtrkovala na postaji in v popotni obleki se je lotila igre. Do 9 je vztrajala pri zeleni mizi. Sreča ji je bila mila, a vendar je plesalka odpotovala nazaj v Fontainebleau, kjer stanuje poleti. Toda doma ni imela miru. Zvečer je prišla nazaj v igralnico. Ko je končala igro, je imela nad 2 milijona frankov dobička! Odpeljala se je domov in se je povrnila v četrtek šele proti 19. Kazino je bil že skoraj prazen. A dva nastavljenca sta pustila večerjo in se lotila bakarata v družbi srečne igralke. Tudi ta igra je bila usodna za igralniško upravo. Dvakrat so delili karte, pa je dobila Dolly nad 5 milijonov frankov. Odšla je torej s 7 milijoni. Letos ni imel še nihče slične sreče.

Blazno dekle v vrelj vodi

V deželni notrišnici v Teupitzu na Pruskem je umrla 19letna slaboumnica Klara Wandova strašne smrti. Neka bolniška strežnica jo je prenesla v kopalnico, da jo okopije. Položila jo je v kopalno kač, odprla pipo za vodo in za trenutek odšla, menceč, da so vročo vodo čez dan vso porabili in da teče v kopalno kad samo mrzla voda. V resnici pa je preplavila kad vrela voda, ki jo nesrečno dekle tako oparila, da je kmalu potem umrla.



V LEDU

ohlajena Ovomaltine je osvežujoča, okrepljujoča, hranilna in prijetna slaščica.

Poleti v vročini ugasimo žejo najbolje s hladno Ovomaltine, ki zajedno osveži organizem ter mu daje novo moč.

Z uporabo hladne Ovomaltine se ohlaja telo in nadomesti izgubitek vode. Hladna Ovomaltine daje telesu novo moč, vrača izgubljeno življenjsko radost in veselje do dela.

Hladno Ovomaltine zamorete lahko ter naglo pripraviti v Ovomix-čaši, ki je za te svrhe posebno pripravna in ki ima še to prednost, da je v njej pripravljena Ovomaltine mnogo okusnejša.

Ovomix-čaša se dobi povsod, kjer se prodaja tudi Ovomaltine, in to za ceno Din 15.

osvežuje
hladna
OVOMALTINE
jača

V vroči poletni dobi se zamore jemati Ovomaltine ne samo za predžitek in malico nego tudi preko dneva, ako se ohladi na ledu, kot osvežujoča pijača.

Krasote in mikavnosti dolenjske strani

Nekaj migljajev in nasvetov popotnikom, prijateljem in izletnikom Dolenjske

Za Gorenjsko se Dolenjska. Vsaka je po svoje lepa, vsaka po svoje mikavna. In sprjemba tako dobro de. Pa pojdimoz zdaj doli pod Gorance! Poskusimo! Enkrat ni nobenkrat, pravijo, in stalo ne bo dosti. Bomo videli, če se izplača.

Malo zgodaj to treba iz postelje, ko ob nedeljah tako radi polenarimo. Vseeno, ob pol šestih bomo na glavnem kodvoru. In novim čudom nasproti!

Prvo čudo nas čaka pri Grosupljem. »Županova jama.« Dolgi podzemski hodniki, nizki, visoki, ozki, široki, nategnjeni in zaviti, brlogi in dvorane, kapljice in kapniki. Nadomestek za Postojnsko jamo. Bolj skromen sicer, a bolj nekaj kot nič.

Kdor se ne boji solca, jo mahne potem lahko kar peš na Turjak, slavni grad nekdanj še slavnějšíh Turjačanov. Zjutraj ne bo vroče. Nazaj pa popoldne z vlakom.

Prihodnja postaja Mlačvo skriva na ne preoddaljenem griču med zelenjem mnogostolpni grad Boštajn, vsaj zdi se mi, da mu je tako ime. Prezanimiv, lep, bogat. Vidi se s postaje.

Peš do Višnje gore. Saj veste, koga imajo tam na verigi. Pa šalo na stran! Skoro petsto let staro mestece pod prastarimi razvalinami prvotnega višnegorskega gradu vam bo všeč in sprehodi v mični okolici tudi. Tam okrog so divjali turški in francoski boji, protestantovska vera se je kosala s katoliško.

Nekaj minut pred sedmo smo že v Stični. Pol ure nimamo do ogromnega, skoro devet sto let starega cistercijskega samostana in do njegove, na nekdanjem Kranjskem največje naše cerkve. Postrežljivi so črno-beli menihi in znamenit je njihov dom.

Južno od kodolovora se izteza cesta tja do Muljave, Jurčičeve rojstne vasi. Njegova rodna koča še stoji in v spominski knjigi se moremo ovekoveti. Pozdravimo se lahko tudi s pisateljevim bratom in njegovim nečakom.

Uro hoda do Muljave, uro še do izviru dolenjske Krke. Skozi hladne gozdove, preko cvetočih poljan sami ne vemo, kdaj smo v lčni vasi Krki pod razvalinami mrkega Krškega gradu. Krka pride tu prav za prav že drugič na dan. Rodila se je pod Grosupljem, pa se je takoj potuhnila pod zemljo. Smo pač na Krasu, čeprav na Dolenjskem.

Zdaj bi jo lahko mahnil v Zagradec, si ogledali tamošnjo elektrarno in sli z avtom v Žužemberk, ki se diči z močnim gradom na silnem pečevju nad šumno Krko. Slikovit je Žužemberk, prelepa je cela soteska reke Krke. Mimo Dvora z uglasimi fužinami smo v dveh urah v Soteski.

Na desnem bregu raste iz Krke silni šumoviti kočevski Rog z medvedji in merjasi, v podnožju razpada stari soteski »zeleni grad«, onstran reke pa se širi novi grad Soteska, ki je bil za Valvazorja najlepši v deželi. Tudi zdaj je krasen, smel, mogočen.

Še pičlo uro, pa smo v Dolenjskih toplicah ali pa na postaji Straža, od koder nas hlapon potegne v Novo mesto.

Pa vrnimo se k onim, ki bi ne šli z nami na Krko. Dve postaji za Stično bi že lahko izstopili in se podali na božjo pot na Primskovo. Pod goro vsak klaftersko poleno na ramo, pa hajdi navkreber, sicer ne velja pokora. Diven razgled. Potem pa na drugo božjo pot, ki ni kdo ve kaj oddaljena, na znani Zaplav in še bolj znani Čatež pod goro in na najbolj znano Urbančičevo domačo salamo.

Tja bi prišli tudi iz naslednje postaje Velika loka in iz sosednjega Trebnja, kamor pa vendar rabi vlak še sedem minut.

Trebnje nam nudi vsakojake kombinacije. Črez Grmado peš v Žužemberk. Po hribih in dolinah tri ure, kaj je potem pa po prej opisani poti v Novo mesto.

Morda pa rajne v slikovito Mirensko dolino. Tercijarne odkladine tamošnje zemlje hranijo v sebi rjavi premog. Kopljejo ga na Mirni in v Krmelju pri St. Janžu, končni postaji lokalne železnice. Tudi druge rude se najdejo tam in še drugačne zanimivosti in znamenitosti. St. Rupert ima eno najlepših gotskih cerkev, Mokronog božjo pot Zalostno goro, vsa dolina pa je posejana s številnimi, starimi gradovi in razvalinami, ki dajejo pokrajini tako mikavno lice.

Ta grajski pas se privleče iz Savinjske doline preko Mirenske in se razbohoti v novomeški kotlini. Kako hvaležen predel za toliko raznovrstnih okusov in poklicev in tudi le za prijatelje topih slik.

V Mirni pečli, dve postaji niže, bi nekateri tudi radi izstopili. Dva izleta sta priporočljiva: Čez Goriško vas v Luknjo, dvojni predjamskega gradu, slavno razvalino Erazma Predjamskega, edini naš jamski grad. Pri Goriški vasi je potok Temenico požrla zemlja in pod pečlinami strahotne Luknje prihrumaj ista zopet na dan pod novim imenom »Prečna«. Takoj ob izviru stoji novomeška elektrarna. Ne pozabeni se sprehodi v tesni soteski temne Prečne. Blizu je vas istega imena z novo goiško cerkvijo sv. Antona, ne daleč pa grad Za-

log in dalje Straža, Toplice, na vzhodu Gor.anci.

Ah pa bi šli iz Mirne pečli na grad Hmeljnik, najvišji grad v novomeški okolici, in po robu vinskih goric med trtami in mmo hramov na Trško goro. Diven razgled na celo novomeško kotlinino in dolj po Krškem polju do Zagreba.

Pod goro »Kuharica« s trškogorskim cvičkom in do nje grad Bajnof in malo dalje ponosni Stari grad. Onstran roba smo kaj hitro v Šmarjeških toplicah, v ne pretopli vodi, ki bi nas izvrstno okrpila v popoldanski vročini.

Oni, ki bi nadaljevali pot z vlakom do Novega mesta, bodo kmaču po osmi uri na »kapitolškem marofu« in se bodo navduševali nad prelestnim razgledom širom pisane doline, oko jim bo hitelo preko svetlih zidanic in rdečih cerkvic tja na temne Gorjance, ustavilo se bo na Trdinovem vrhu, pa se zamračilo v sinji daljavi proti Brežicam.

Nepopisno lep je svet okoli Novega mesta. Svojevrsten in mikaven. Kdor je enkrat vdihaval mehki dolenjski zrak pod Gorjanci, se bo še vrnil tja in ne le sam. »Prijatelje bo povabil in še sam ga bo pil.« Pil bo južnjaški zrak, pil bo dolenjski cviček in pil bo lepoto skritih nepozanih koticov dolenjske zemlje.

V enajstih urah, ki nam jih pripušča naš izletniški vlak, se moremo navžiti tisoč lepov in divov, ki nam ji nudi Novo mesto, njegova Krka in njegova okolica.

Eni se pojdejo kopat, drugi bodo čolnarji, veslali gori do Straže, tretji bodo pešarji, da bo lilo od njih.

Kam? Preko St. Petra na Otočec, vodni grad, brezskrbno zatočišče tisočev vodnih ptic, rajska okolica. Pa dalje na Strugo. Po Tavčarjevih stopnicah, dalje morda v Šmarješke toplice ali pa preko Bele cerkve v St. Jernej in velikansko Kartuzijo Pleterje, edino v državi. Beli samotarji, najstrožji red. Molč. post. molitev. skrajno samozatajevanje, so njih deleži.

V Trdinovo kraljestvo, podgor-ke gradove Tolsti vrh, Vrhovo, Prežek. Podjetnejši se povzpno na gorjanske robove, k sv. Miklavžu, pokusijo »Gospodično«, znameniti gorjanski studenček, zlezejo na Trdinov vrh.

Z avtom preko Gorjancev v Belo Krajino, pa z vlakom nazaj. Če ne, pa kar z vlakom skozi tri predore pa bomo v vinorodnem Semiču. Ah, nebeski je pogled v megleno pokrajino, ki iz nje kukka tajinstveni Klek tam nad Ogulinom, ki jo zapirajo nebotične stene Velebita, ki se vtaplja v prosoljni bosenskih meglicah.

Na stotine nizkih hramov in pisanih zidanic. In kolodvor. Velikanski šopek. Semič in še prej Uršna sela.

Dva divna bisera samih vrtin. Opojno cvetje.

Iz Uršnih sel bi se lahko namerili v Toplice, ali pa preko gozdov v Kočevske Črmošnjice, od tam na Gače, goro z divno floro in krasnim razgledom. Potem nazaj z avtobusom v Novo mesto.

Naslednja postaja Rožni dol je izhodišče za kratko in prijetno turo na Smuk. Velikanska košenica, grajske podrtje, lična cerkva, prelep razgled. V eni uri smo v Semiču, vsot pot uživamo nepozaben razgled preko savske banovine.

V stopetdesetih minutah smo po lepi poti preko gozdov in košenic na Mirni gori 1048 m visoko. Tam ima črnomeljska SPD svoj planinski dom in nad njim sv. Francišek svojo cerkvico. Razgled še za nekaj stopinj silnejši od semiškega.

Črnomelj, mesto ki vidno raste in bogati. Lesna in premočvorna industrija. Potrudilji bi se v Vinico, rojstno vas Otona Župančiča. Tam je vina kot vode v bližnji Kulpi, in kakšno vino! Ni zastojni »Vinica«.

Prav lep bi bil pešizlet iz Gradaca, kjer so bile nekoč velike topilnice železa, v Metliko, nekdanje glavno mesto Slovenske Krajine.

In tam! Kulpa je kot krop, kdo ne bi se opral? Mestna loza je tako vabljiva. K trem faram na božjo pot? Ali pa na »Veselico«, kjer je vse veselo, ker imajo rujno vince in diven razgled. Češnice, so zrele. Ni boljših kot na Radovnici!

V osmih urah, ki so nam v Metliki na razpolago pa bi prišli celo v sloviti Žumberk k sveti Nedelji med ponosne Uskoke in bili bi še za povratek pravočasno na metliški postaji.

Prijatelji, kjerkoli boste ostali, povsod bo lepo in ne boste zadnjič na Dolenjskem!

Na svidenje!

Valjni mlin

v komisijsko zalogo moke in žita **PREVZAMEM** pod garancijo v prometnem kraju Štajerske, brez konkurence. Promet zajamčen. 40 vag. letno. Samo resni in zmorni naj pošljejo obširne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Novo skladišče«. 8886

SPORT

Pričetek prvenstvenega tekmovanja na Gorenjskem

SK Bled : SK Tržič 2:1

V četrtki se je vršila na Bledu prva prvenstvena tekma za nogometno prvenstvo Gorenjske. Nastopili sta moštvi Tržiča in Bleda. Tekma je nudila mnogo lepih momentov ter je takoj dokazala pravilnost naziranja, da bo prvenstveno tekmovanje močno dvignilo interes publike za nogometne prireditve.

Obe moštvi sta igrali z ozirom na prvenstveni značaj zelo požrtvovalno. Od posameznih igralcev bi bilo posebej omeniti golmana Tržičanov, ki je brez dvoma najboljši vratar Gorenjske. Pri Blečanih bi bilo vredno centerbifa, ki je bil najboljši mož na polju. Blečani so predvedli hitro kombinatorno igro kratkih pasov, po kateri so se takoj opazile posledice gostovanja SK Ilirije. Moštvo SK Tržiča primanjkuje trening. SK Bled si je s to zmago zaslužil prvi dve točki v prvenstvu. —Sodil je g. Bočko.

Objava tekmovalnega odbora za nogometno prvenstvo Gorenjske

Objavljeni termini se spremene v toliko, da odpadejo vse igre, določene na 28. in 29. t. m. 29. junija se odigra edinole tekma SK Bratstvo : SK Svoboda na Jesenicah. Sodil g. Ozebek. Izpadli termini se določijo naknadno. Obveščajo se gg. sodniki, da se točno ravnaajo po propozicijah tekmovanja. Vse podrobne podatke zamorejo dobiti na vpogled pri domačih klubih, ki naj jim gredo s poljansli na roko. Zasteljivo naj tudi poročila v »Jutra«. V nedeljo, dne 22. t. m. nastopijo naslednji pari: SK Bratstvo : SK Tržič na Jesenicah. To tekmo sodi mesto odsotnega g. Koritzkega g. Reichmann. SK Bled : SK Svoboda na Bledu, sodil g. Ozebek. Pričetek ob 16. Klubi se opozarjajo na pravočasno prijavo sodelujočih igralcev. Ravnotako naj uredi naročilo željenega števila vstopnic. Tajnik.

Službene objave LNP

(Seja u. o. z dne 20. junija 1930.)
Navzočji: Rybar, Kuret, Povač P., ravnatelj Setina, Kralj, ing. Kuljiš, Buljevič N., Logar, Vospersnik
1. Na znanje se vzamejo zahvale Nj. Vel. kralja za pozdravni brzojav LNP ob priliki proslave 10-letnice LNP, min. predsednika gen. P. Zivkoviča, Steirischer F. V., Grader, in K. F. V., Celovec.
2. Pismo sporočilo prejmeta: a) SK Svoboda, Maribor, na dopis šte. 176-30 od 18. junija 1930 in b) SK Disk, Domžale, na dopis šte. 7 od 13. junija 1930.
3. JNS je glasom dopisa šte. 1284 od 10. junija sprejel SK Korotan (Rakovnik) v Ljubljani za rednega člana.
4. Sporoča se klubom LNP, da je JNS glasom dopisa šte. 1364 od 10. junija suspendiral ZNP, vsled česar je prepovedano klubom ostalih posadev igri prijateljske tekme s klubi ZNP.
5. Na znanje se vzameta dopisa: a) SK Diska, Domžale, št. 2 od 6. junija (nov odbor: predsednik g. Vrečar Janez, tajnik g. Menart Jakob) in b) SK Reka, Ljubljana-Viž, št. 1 in 2 z dne 13. in 17. junija (nov odbor: predsednik g. Logar Viktor, tajnik g. Ambroz Viktor).
6. Kaznuje se SK Natarak, Ljubljana, na osnovi čl. 1 Spl. pr. JNSa v zvezi s čl. 14 Pr. o sav. prv. tekмах z dvomesečno zabrano igranja, računajoč od dneva objave ter z denarno globo Din 25, ker ni oddal postave moštva ob priliki prv. tekme dne 15. junija s SK Krakovo.
7. Sprejme se za začasnega člana SK Svoboda, Vič-Ljubljana, in čim zadosti pogojem čl. 9. sav. pravil se ga predlaga JNS v prejem za rednega člana. Tajnik I.

Ilirija jun. : Korotan. I. juniorski team Ilirije igra danes ob 18. prijateljsko tekmo s SK Korotanom.

Dunajski Slovan v Ljubljani. Za prihodnjo soboto in nedeljo, 28. in 29. t. m. se pogaja Ilirija za dve nogometni tekmi z dunajskim Slovanom, enim najbolj znanih klubov profesionalne lige na Dunaju. Ilirija stoji sicer v pogajanjih še z nekaterimi drugimi klubi, tako z beograjsko Jugoslavijo, z budimpeštanskim »33 FC«, Kispest FC in z Bastyo, vendar se bo z ozirom na odlični renome Slovana odločila najbrž za to tekmo.

SK Jadran, Ljubljana : SK Amater, Trbovlje 7:1 (2:0). Na praznik 19. t. m. je gostoval v Trbovljah proti tukajšnjemu prvaku SK Jadran, ki je po lepi kombinacijski igri premagal žilavi in borbeni SK Amater s 7:1. V moštvo Amaterja se je zlasti odlikoval vratar, ki je držal nešteto krasnih strelav siljajno razpoložene napadalne vrste Jadrana. Sodil je g. Božič dobro, ki pa je imel zaradi strogo discipliniranih moštev in objektivne publike lahek posej. Gledalcev je bilo za tukajšnje razmere mnogo in žele, da bi imeli priliko videti simpatične goste čim prej zopet v svoji sredli.

SK Krakovo. Obvešča se članstvo I. in II. skupine, da prinese vse opravno nazaj do ponedeljka do 12. g. Novaku. Kdor ne prinese se bo proti njemu postopalo.

Zastareli svetovni rekord

Morda in nobeni sportni panogi v zadnjem času ni bilo toliko prizadevanja za zboljšanje svetovnih rekordov kot ravno v plavanju. Med plavalci vseh narodov se je pričel pravi lov za rekordi, v katerem so bili ameriški plavalci vsekakor najbolj vneti. V ostalem pa tudi zastopniki evropskih narodov in Japoncev niso počivali. Kljub vsemu temu pa je zboljšanje obstoječih svetovnih rekordov zelo redko. V vrsti sedaj veljavnih svetovnih plavalnih rekordov je večina že precej zastarela. Seznam vsebuje 24 najboljših rezultatov za damske discipline in 25 rekordov za gospode, ki izvirajo po starosti iz naslednjih dob:

	gospodje	dame
iz leta 1922	0	2
» » 1924	2	0
» » 1925	4	0
» » 1926	3	4
» » 1927	11	6
» » 1928	4	9
» » 1929	1	3

Izmed njih je ameriških 12 (Weissmueller 8, Spence 2 in Kojac in Fissler po 1), švedskih 8 (Arne Borg), nemški 3 (Rademacher) in japonska 2 (Irye). Med damskimi rekordi vodi po številu Amerika s 15 (M. Norelius 10, J. Ederle 2, E. Lackie 2 in J. Mc. Kim 1), ki ji sledi s 4 Nizozemska (M. Braun 3 in M. Baron 1), Nems-



Za velike težke avtomobile

izberejo pošne uprave, avtobusna društva itd. CONTINENTAL orjaške gume, ker so zanesljive in ekonomične.

čija in Anglija z 2 (Mueche, Hinton in King) ter Avstralija z 1 (E. Davey). Amerika ima po gornji razpredelbi v najboljših plavalcih vidno premoč. Razen dveh ali štirih rekordov, ki jih mora še potrditi mednarodna plavalna zveza, je zaloga dobrih rezultatov docela izčrpana.

Rekordi, ki so bili doseženi s crawiom (najhitrejšim načinom), se kaj brže ne bodo več spremenili. Jonny Weissmueller in Arne Borg sta izvojevala svoj dvoboj za rekorde. Končal se je s tem, da je zmagal Weissmueller na kratkih, Borg pa na dolgih progah. Med tem sta oba pustila lev za rekordi: Jonny se je zapisal med »oklicne« plavalce, Arne Borg pa bo v bodoče sodeloval le še v stafetah. Zdi se, da so njihovi rekordi nedosegljivi, kar se lahko sklepa ne le po tem, da jih že leta in leta ni mogel nihče vreti, temveč tudi po nešteti brezuspešnih poskusih, ki jih je Amerika priredila nalašč zato z najmočnejšimi plavalci.

Tudi v prsnem plavanju najbrže nihče več ne bo posnel časa, ki sta jih dosegla Spence in Rademacher. Lani so deloma računali na novega »zvezdnika« iz vzhoda, Japonca Tsuruto, ki je na amsterdamski olimpijadi obvladal Rademacherja. Od tedaj o Tsuruti ni nobenega glasu več; njegov amsterdamski uspeh, s katerim je ostal le za 8 desetink sekunde za Rademacherjevim svetovnim rekordom, je najbrže edini in najboljši, ki ga je kdaj dosegel v življenju.

Skoraj nemogoče se zdi končno, da bi mogel kdo zboljšati rekorde na hrstu, ki jih na 100 m ozir. 150 v brani Kojac (Am.) s 1:08.2 ozir. 1:38 ter na 200 in 400 m Japonec Irye z 2:37.8 ozir. 5:42. Izključeno ni, da bi sodniki z dobrimi urami morda še našli kakšno desetinko sekunde, toda o vidnem zboljšanju teh znakov najbrže ne bomo mogli več pisati.

Tudi v damskih plavalnih disciplinah je slika enaka; kar smo dosegli, bo ostalo. Glavno govori za to dejstvo, da so bili po l. 1928. doseženi samo trije novi svetovni rekordi. Uspehi, ki jih je svoječasi dosegla slovitva plavalčica Jerica Ederle na 100 in 300 v v crawlu, se bliščiijo od leta do leta bolj visoko. Amerika je nedavno imela na starih nekaj deklet v nežnih letih, ki bodo morda še vplivale na listo svetovnih rekordov; v ostalem pa je menda dosežena meja, ki je človeški organizem ne bo mogel več zmagati.

Kakor povsod tako imamo pač tudi v sportnem življenju nenavadne pojave, ki jih nihče ne more poenostaviti. Arne Borg, ki je pravo čudo med plavalci, so kmalu nehali občudovati zaradi izrednih rezultatov, ker je zdravniška preiskava ugotovila, da ima čudežni šved nekatere notranje organe uvrtčene popolnoma drugače kot ostali. Svetovne rekorde so torej v veliki meri postavljali telesni fenomeni, tako da bodo odslej popravki v njihovi vrsti prav gotovo precej redki. Kadar bodo, bodo seveda skromni in merjeni po desetinkah sekunde!

Kmetijski vestnik

Pridelovanje kvalitetnih vin

Iz referata na vinarskem zboru v Ljubljani.

Ker mnoge izmed kvalitetnih sort s svojimi rodovitnostjo ne zadovoljijo popolnoma, bodi naloga javnih in privatnih tlesnic, da razmnožejo in razpečajo le selekcionarni treni material za obnovo vinogradov sploh, prav posebno pa še za obnovo kvalitetnih vinogradov.

Če so za pridelovanje kvalitetnih vin dosedaj navedeni pogoji dani, potem je obdelovanje in gnojenje vinograda s kvalitetnimi sortami oni činitelj, ki v veliki meri upliva na kavovost. Da ohranimo vinograde primerno rodovitnost, je potrebno redno in pravilno gnojenje. Rez mora biti sorti primerna. Pri navedenih sortah zahtevajo renski riziing, rdeči traminec, beli burgundec, rulandec in muškatin silvanec dolgo rez, ostale sorte pa kratko. Pri rezi ne smemo preveč nalagati, ker prebogato obložen ter ne more dati dobre kvalitete. Za rezjo je zelo važna pletev pri čemer pustimo na trsu le toliko mladice, kolikor jih more prebrniti brez škode za kvaliteto. Od pravočasnega zatiranja boleznij in škodljivcev je do neke mere odvisna tudi kvaliteta, predvsem pa kvantiteta. Vinograd mora biti ves čas v dobi vegetacije čist in brez plevla. Vsaka druga kombinacija, pri kateri služi vinograd produkciji grozdi in krme, je kvaliteti na škodo. Posebno pa mora biti vinograd brez plevla v dobi, ko grozdi dozoreva, da dobi trs čim več solnca svetlobe in toplote, ki so najbolj odločujoči činitelji za tvorbo sladkorja.

Ako se splošno v vinogradništvu propagira pozna trgatev, je to potrebno prav posebno pri kvalitetni produkciji, ker prav zgodnih sort med kvalitetnimi sortami ni. Grozdi mora popolnoma dozoreti. Da se razvijejo v jagodi aromatične snovi čim najbolj, je potrebno, da zori in dozoreva grozdi enakomerno. Ako je ta razvoj normalno hitre, kakor je to bilo lansko leto, so vina manj aromatična, kakor bi bilo pričakovati.

V kolikor je vinogradniku v jeseni vreme naklonjeno, more on s trgatvijo odločno uplaviti na kvaliteto. Pri kvalitetni produkciji se ne zahteva samo pozna trgatev, da grozdi popolnoma dozori, ampak še več, da postane grozdi prezrelo, da se zažene deloma tvoriti že tudi cibete. Takšno grozdi da posebno fina vina pri renskem riziingju in šiponu.

Ne samo, da se mora trgatev izvršiti pozno, temveč tudi pravilno, to je, da se očno ločijo zdrave jagode od gnilih in ples-

nivih ter zlasti od kislognilih, katere je povzročil kiseljak.

Sortiranje po sortah se pri kvalitetni produkciji razume samo po sebi.

Za pridelovanje kvalitetnih vin se zelo priporoča, da se grozdi pečlja, to je, da se pri mastenju ločijo jagode od zobka. Mošč daddo le jagode, medtem ko morejo preiti pri močnem stiskanju samo zmetlega grozdi, ja iz zobkov v mošč tudi snovi, ki neugodno uplivajo na kavovost. Ali se grozdi pečlja s pečjalnim strojem ali s pomočjo mreže, je brezrazlično.

Nadalje je važno, da se drozga čim prej izlize. Razrgane jagode s svojimi kožicami in sok so pri počasnem delu dolgo časa izpostavljeni zraku, ki povzroči porjavenje mošta, kar ima za posledico, da je potem vino, četudi še mlado, visoke barve, kar očesu pivca ne ugaja. Belo kvaliteto vino mora imeti svetlo zeleno barvo.

Vsa dosedaj navedena dela, ki imajo odločilen upliv na kvaliteto, so se izvršila v vinogradu in preučili. Klet, vinska posoda in dela z vinom v kleti morejo pri pravilnem postopanju pridobiti kvaliteto vzgojiti še do višje stopnje; pri pomanjkljivosti bodisi kleti bodisi vinske posode in pri nepravilnem ravnanju z vinom se pa more pokvariti vse.

Pogoj za dober razvoj kvalitetnega vina je dobra klet z ugodno temperaturo, ki le malo diferira v teku leta, in z ugodno vlago. To je mogoče doseči v kletih, ki so popolnoma v zemlji. V lesenih vinskih hramih, kakor jih najdemo preveč v južnem predelu naše banovine, je vsako pravilno vzgajanje in prav posebno pa še kvaliteten vin popolnoma izključeno. Za takšne razmere se edina rešitev dobro organizirane zadrage.

Istotako mora biti vinska posoda v vsakem oziru brezhibno vinska. Največji red in snaga v kleti in pri vinski posodi sta prvi pogoj racionalnemu kletarstvu in še posebej pri vzgoji kvalitetnih vin.

Izstjen mošč pride v rablo zažveplan sod in skrbeti je, da začne čim prej vreti, in to brez dostopa zraka, kar se doseže s tem, da se vstavi v sod kipelna voha. Kar se kaže uporabe čistih vinskih kvasnec, te normalno vrenju mošta niso neobhodno potrebne, ako je bilo grozdi zrelo in zdravo, pač pa v nasprotnem primeru. Ako upoštevamo dosedanja kletarska načela, je gledati na to, da mošč gladko in hitro prevre in je temu primerno regulirati kletno temperaturo. Po končanem (burnem) vrenju je prva skrb, da sode zapolnimo z enako sorto in kvaliteto, da se na ta način izognemo neprijetnemu porjavenju, kar je prav lahko mogoče prav pri kvalitetnih vintih, ki so nastala iz prezrelega /rozdi, iz cibeb.

Da prvega pretakanja je redno zalivanje sodov z mladim vinom glavna skrb kletarja. Določite časa za prvo pretakanje je odvisno od množine kisline v prevrelo mladem vinu in tega, ali je vino čisto ali ne. Zavedati se moramo, da je izvestna množina kisline vinu potrebna, da z razim pretakanjem kisline v vinu ohranimo, pri poznem pretakanju pa računamo s tem, da se kislina do tega časa delno izgubi. Ako je le mogoče, preločimo mlado vino tedaj ko se je očistilo. Ako se to ne zgodi v teku zime, se preloči vino, četudi je še motno.

Prvo pretakanje v teku zime in drugo pretakanje v začetku pomladi, ko začne v vinogradu odganjati vinska trta, se vrši ob dostopu zraka, ki je vinu potreben, da izpadejo iz njega snovi, ki vinu niso potrebne in da se vino razvija. — Prihodnjo nedeljo sledi konec. Inž. Ivo Zupančič.

ZAREZANI STREŠNIK

ki dobro prezimi in se ne lušči,

ZIDNO OPEKO

nudi v večjih množinah in po nizkih cenah

F. P. VIDIC & KOMP.

tovarna zarezanih strešnikov,

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3.

1000 Din plačam

ako vam po odpravim vaših kurjih očen, bledarice, ročnice, otekline z zdravniško priporočilom Ria Balzama v treh dneh, brez bolečin in brez nevarnosti, brez povzročanja g. l. pite - 18 let sem trpel na kurjih očeh: vsak čevlji in vsak korak mi je povzročil muke. — Enake pišejo vsi naši svetniki

dr. Bodenstein in grafica Zeppelina. Ljona z garancijami: pismo 8 Dia. 5 lanki 15 Dia. Dr. Nic. Kemov. Kosice, Postfach 12/E 7, Oetzkooelovska. 153

ZAHVALA

Tem potom se zahvaljujem zavarovalni družbi Commercial Union, podružnici v Ljubljani, za kulantno izplačilo škode, nastale vsled požara. Čutim se dolžnega, omenjeno družbo vsakemu najtopleje priporočati.

Slovenski Javornik, 18. junija 1930.

Franjo Pečnik

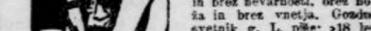
Na ulici

Vam takoj pade v oči

Bemberg

NOGAVICA iz Bem-

bergove svile, ker se dobro prilaga nogi in ne dela gug niti na koljenih, niti na členkih.



V. Williams:

KRVAVA MAŠA

Epopeja velike francoske revolucije.

»Oprite... odprite!«
 »Simon!« je vzdrltel veliki tujec in odrinil zapah. In na hodnik je planil, ves iz sape, gologlav mož. Trepetaje od strahu je obema namignil, naj vrata takoj zopet zakleneta.
 »Engstrom...«, je nato sopihajoč nadaljeval.
 »Ga ni tu...«, mu je visoki mož vpadel v besedo, ko je Simona odvedel v sobo. »Nu kaj, se je zgodilo?« je vprašal nato, ko so sedli pri mizi.
 »Davi so ga zaprli — prijeli so ga v njegovi prodajalni. Prišel sem bil ravno k njemu, da mu sporočim važne stvari in sem vse videl. Prizadeval sem se, da bi z njim izpregovoril vsaj še besedo. Toda zaman. Predobro so ga stražili. Opoldne je stal pred revolucijskim tribunalom — in nočno...«
 Hotel je nadaljevati, toda solze so mu dušile glas v grlu. Visoki tujec je namršil obrvi.
 »Torej že!« je dejal in vprašal polglasno: »Mar so prijeli še koga drugega?«
 Srdito je pogledal Simon. Hektor je videl ob svitu svetiljke blesteče solze na njegovih licih.
 »Da, — Van Brinka, psa zavrženega! Prijeli so ga davi ob osmih na stanovanju in je izdal to skrivališče. Čul sem to v prefekturi in zdiral v kavarno Conti, da te posvarim. Jules je dejal, da si se podal semkaj. Filip, reši se! Vsak trenutek utegnejo priti semkaj.«
 Skočil je pokonci in pohitel k vratom.
 »Mar gresta?«
 »Tako!«, je odvrnil visoki mož mirno.
 »Zdravstvui!« je vzkliknil Simon in se odpravil.
 »Simon, počakaj še, nekaj ti moram izročiti...«
 Toda Simon ni poslušal.
 »Reši se, kdor se moreš! Jaz sem te posvaril.«
 In je izginil.
 Takoj nato sta čula Hektor in visoki mož, kako so spodaj tresčila vrata s ključavnico. Filip je iz žepa izvlekel šop listov. Molče jih je dvignil nad svetiljko in sežgal. Samo še kupček pepela je ostal na mizi. Pometel ga je z roko in steptal z nogami na preprogi. Nato je dvignil svetiljko in opazoval podobo, visečo nad kaminom.
 »Ubogi moj prijatelj!« je vzkliknil tožno.

Tudi Hektor se je za njim ozrl na steno in ugledal upodobljeno zanimivo glavo, obkroženo s kostanjevimi lasmi. Da, to je bil obraz tihega, ponosnega moža, ki ga je bil Hektor pred nekaj urami videl na poti na morišče...
 Filip je položil Hektorju roko na rame:
 »Zdaj pa se morava požuriti. Za menoj!«
 Ugasnil je svetiljko in globoka tema je zavzela vso sobo. Nena doma je v bližnji oddaljenosti odjeknil strel. Nato je sledil rezek krik, zavladal je trušč in na stopnicah so zadoneli težki koraki.
 »Prepozno!« je dejal visoki Filip in obstal kakor prirasel. Njegova desnica se je oklenila samokresa.
 »So že na stopnicah...«
 In zopet je zvonec klenkal kakor nor. Hektor in Filip sta to različno čula, kako je nekdo vlekel vrv. Močna pest je udarila po vratih.
 »Prijatelj!« je mirno dejal Filip, »jaz se poslavljam... A vi — zdravstvujte!«
 V medli svetlobi, ki je prihajala iz predsobe, je videl Hektor, kako je njegov tovariš naglo dvignil pištolo in jo naperil nase. Bli skovito mu je Hektor hotel odbiti roko, toda bilo je prepozno. Zadonel je rezek strel in visoki mož je trdo udaril ob tla. V padcu je prevrgel mizo in svetiljko. Tiho je po tleh zašumel curek krvi. V ozračju se je še dvigal mal, črn oblak, — in smrdelo je po smodniku.
 Zunaj pa se je podvojil naval na vrata in nenadoma je vpitje preglasilo ostro povelje:
 »Odprite — v imenu zakona!«
VIII. POGLAVJE
Loison.
 V Hektorju je vse vzkipelo. Blazen srd ga je prevzel, divja mržnja napram Jakobincem in njihovemu početju. Stokrat bolje umreti tako, kakor ta visoki mož, ki mu leži mrtev ob nogah. kakor biti gnan kakor vol v mesnico!
 Toda Hektor je sodil, da igra še ni izgubljena. Ni še maral umreti. Če pa se že mora zgoditi, se bo za svoje življenje vsaj junaško boril. Skočil je pokonci in se pognal na hodnik. Ravno so zunaj s puškinih kopitom srdito udarjali v vrata. Čul je razločno, kako je ječal les pod težkimi udarci okovanega kopita. Ploha kletvic in psov se je vsipala proti vratom, med tem ko je Hektor po prstih tiho stopal skozi hodnik.
 Njegovi možgani so snovali še popolnoma nejasen načrt. Saj

vendar mora tu kje biti ozadno stopnjišče, ali kak vhod v kuhinjo. Res... slutil je, kje utegne biti stopnjišče, ki pa je nedvomno že zastraženo. Morda najde kakšno okno? Toda stanovanje je bilo v tretjem nadstropju — torej nemogoče, da bi splezal navzdol. Odprl je par vrat in naposled našel kuhinjo.
 Ropot — mnogo glasnejši, kakor vsi prejšnji — in zmagoslavno vpitje na hodniku. Vse to mu je javljalo, da so vrata naposled vendar popustila. Naglo je Hektor smuknil v kuhinjo in zaklenil vrata za seboj.
 Na prostem ognjišču je gorel ogenj, ki je z rdečim svitom za silo razsvetljeval kuhinjo. Pogled naokrog... nato bridko razočaranje! Nobena druga vrata niso vodila iz kuhinje in malo okno je bilo zamreženo. Hektor je bil ujet kakor miš v pasti. Zunaj so doneli težki koraki po hodniku in razburjeni glasovi so se križali sem in tja. Najprej bodo napadalci hiteli v stanovanjsko sobo, je premišljal Hektor, in našli truplo. Nato pa bo gotovo sledila splošna hišna preiskava.
 Da se Hektor nahaja tu, pač menda ne bodo vedeli, razen, če bi jim to bila izdala hišnica. Toda to je komaj verjetno. Ako je sploh kdaj bil tu. Ko bi se vsaj mogel kjerkoli skriti...
 Skriti!.. Toda kje?... Obupan se je Hektor oziral po kuhinji naokrog. Nikjer pripravnega zavetja. Nizka kuhinjska omara s predali — nič. Ravno tako se ne more skriti pod mizo.
 Pod mizo!...
 Toda, kaj je bilo to? Tale miza se je nenadoma prav počasi in tiho obrnila kakor vrata v tečajih. Široka odprtina je zazijala Hektorjevim presenečenim očem. Pramen svetlobe je posijal v kuhinjo — v odprtini je stalo mlado dekle in z roko ščitilo svečo pred seboj.
 Ko je devojka opazila Hektorja, se je vsa prestrašena umaknila. Hektor pa jo je s tihim znamenjem prosil, naj vendar ostane. Ni se upal izpregovoriti besede. Tako sta si oba mlada človeka molčeča stala nasproti in si zrla v oči. Težki koraki zunaj na hodniku so ju takoj osvestili.
 Z naglo kretnjo je pokazal Hektor svojo rdečo dozo, ki jo je bil že prej predočil Filipu. Bila je njegovo poslednje upanje, ki ga res ni varalo. Razumno je prikimala devojka in mu namignila, naj ji sledi.
 Zunaj na hodniku je ravno dejal močen glas:
 »Preiščimo še sobo na koncu hodnika!«
 Že je stopil Hektor z devojko v odprtino. Kuhinjska miza se je zopet okrenila v tečajih in se je zaprla za njima s tihim šumom.

Bele emajlirane ploščice

za oblaganje zidov in štedilnikov v veliki zalogi.

Izvršujemo sami tudi **OBLOGO sten s ploščicami.**

Zahtevajte ponudbe!

MATERIAL

trg. d. z. o. z.

LJUBLJANA, Dunajska c. 36.

Telef. 27—16. Erzojav: Material

VASE PO POZEBI, RANAH, KURJIB OČESIH IZMUCENE NOGE



spravi v red topla kopel v soli sv. Roka, v kateri je raztopljeno nekaj dkg sv. Roka nožne soli. Takoj čutite olajšanje. Vaše noge postanejo kot novorojene.

Sv. Roka nožna sol se dobiva v lekarnah in drogerijah, 1 veliki zavoj stane Din 16. Kjer je ni na zalogi, se obrnite na depot: Drogerija NADA, V. Gabrič, Subotica. 5930

Hišni posestniki

kojim zidna vlaga uničuje vrednost njihovih hiš stavbeniki

in vsi, ki hočejo vlažno zidovje osušiti oziroma zavarovati pred vlago in vodo, naj uporabljajo naš absolutno zanesljiv izolacijski preparat

„ISOL“

Prospekte z navodili uporabe pošilja brezplačno

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA

Ljubljana, Bleiweisova 18.

IZVANREDNA PRILIKA!

Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujoče osebe stane samo Din 390.—

Razpošiljam po poštarni povzetju.

TAKO IZGLEDA SLOŽEN



OTVORNI

Lesena patent postelja zložljiva, s tapciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.—



OTVORNI

Ležalnica za snovanje — (Ligosteljni) nasprotni vrstni, stane samo Din 150.—



OTVORNI

Madrac punjeni z volnom stanejo samo D 750.—

L. BROZOVIC, ZAGREB Ilica 62.

Z zakonom zaščiten.



Nabavljane inozemskih mineralnih voda svetovnega slovesa kakor **VICHY, SELTERS, KARLOVE VARI** itd. je velik strošek. Med tem pa zamorete Vi sami z orig. angleško

SPARKLET

SIFONSKO STEKLENICO

dodajajoč ji dobrotopilne tablete iste kemijske sestave, kakor jih vsebujejo naravni mineralni vreli, proizvajati mineralno vodo z neznatnimi stroški. Te tablete se dobe v vseh lekarnah, drogerijah in posod, kjer so te steklenice vidne v izlozbi ali pa pri glavnem zastopstvu:

Jugoslavensko SPARKLET poduzeće, d. d., Zagreb, Martičeva ul. 31.

Cena Din 150.

Abstinenti skavti, sportniki!

Vaše stalno shajališče naj bo brezalkoholna gostilna v Latermanovem drevoredu (Velesjem!). Vse vrste sadni sokovi, kava, čaj, kislina in sladko mleko ter ostali mrzli in topli prizgriček stalno na razpolago po zelo nizkih cenah.

Se priporoča

8759 **NEZIKA KUKMAN.**

Rudarjev - kopačev pomočnikov

za premog in pomočnikov

dobrih, **SPREJME** večje število **SENJSKI RUDNIK** (Moravska banovina)

Plača akordna (po pogodbi). Nastop takoj.

8851 **Direkcija drž. Rudnika Senjski Rudnik**

Naznanjam velecenjenemu občinstvu, da sem kupila **Hotel Jadran v Radečah pri Zidanem mostu** ter ga na novo uredila.

Na razpolago imam veliko tujskih sob, gostilniške prostore s salonom in vrto, kopalno sobo in auto garažo.

Točim zajamčeno dobra vina, pivo, imam sladoled. dajem dobro hrano po nizki ceni; sprejemam abonente. — Letoviščarjem nudim prvovrsten penzionat za dnevno 40 do 50 Din. — Topla in mrzla jedila vedno na razpolago. Dobi se sodavica, krahelni, malinovec, pokalice, limonada, šabesa na debelo in drobno.

Mesto Radeče ima postajališče, dobrega zdravnika, lekarno, avto-taksi. Od Zidanega mosta je oddaljeno pol ure, ima lepo okolico z gozdovi, planinski zrak, dobro vodo, lepa sprehajališča. Za turiste izhod na Kum, Lisco, Kozje, na Sentjur pod Kumom in vinorodno okolico Šentjanž na Dolenskem, ter ima naravna kopalnišča v okolici.

Najvljudnejše se priporočam p. n. gostom domačinom ter letoviščarjem posebno iz Hrvaške, vsem potnikom in splavarjem (flosarjem) iz Savinjske doline za prenočišče.

8861 **MILKA ROGELJ-POLJANŠEK**
HOTEL »JADRAN« V RADEČAH

Tovarna orožja in municije Užice

i š č e 8722

mojstre in tehnike

s prakso. Službene ponudbe naravnost na tovarno.

Poceni in ugodno letovanje nudi penzija 8880

Högenwarth v Framu pri Mariboru

Mesto leži na podnožju šumovitega Pohorja sredi vinogradov, samo pol ure od železniške postaje. Avtobusni promet osemkrat na dan. Čiste sobe, dobra obilna hrana. Penzija: 55 Din dnevno.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Zahvala

Vsem, ki so ob nenadni smrti tolažili in sočustvovali ter spremili gospoda

Josipa Kenda

restavraterja, posestnika itd.

na njegovi zadnji poti, prisrčna hvala!

Zlasti pa se zahvaljujemo vsem damam in gospodom, ki so se ob težki uri z veliko požrtvovalnostjo — žal brezuspešno — trudili za blagopokojnika, vsem predstavnikom in zastopnikom oblastev, smodnišnice, uradov, občin, društev, zadrug, korporacij in tvrdk, pevskemu društvu »Lira« za ganljivo petje in vsem onim, ki so od blizu in daleč prihiteli, da spremijo našega nepozabnega k večnemu počitku.

Globoka zahvala preč. duhovščini, o. o. frančiškonom, vsem mnogoštevilnim darovalcem prekrasnih vencev in lepega cvetja in vsem, ki so s svojo udeležbo izkazali pokojniku čast, nam pa uteho v grenki, neizmerni bóli. Tisočera hvala vsem!

V Kamniku, dne 20. junija 1930.

8881 **GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.**

VREČE

nove in rabljene vseh vrst ter juto za embalažo ima vedno v zalogi

Mirko Miakar

Ljubljana, Slomškova ulica 11.

STAMPILJE

T. SOKLIČ MARIBOR

Kovaškega pomočnika

samostojnega, mora biti izprašan podkovač, sprejmem takoj ali čez 14 dni. Paromlin Novak, Šrubiš-nopolje. 8884

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, sestra in teta, gospa

Katarina Dlopst

vd. Krulec roj. Šober

gostilničarka

dne 19. junija 1930, ob ¼ 8. zvečer, po kratkem mukopolnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno preminula.

Pogreb pokojnice se je vršil v soboto, dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti. Sv. maše se bodo darovale v župni cerkvi v Črni.

V Črni pri Prevaljah, dne 19. junija 1930.

IVAN DLOPST, soprog; MARIJA ŠOBER, sestra; JOSIP ŠOBER, brat; FRIDA ŠOBER, nečakinja in ostali sorodniki.

Sivalni stroji

„Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa, najboljši material, precizna konstrukcija, krasna oprema ter najnižja cena, kakor tudi



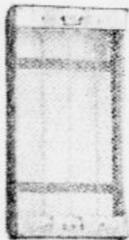
pisalni stroji „Urania“

so samo

Večletna garancija! Pouk v vezanju brezplačen!

pri **Jos. Peteline** Ljubljana ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika. Telefon 2913.

Izdelovanje žičnih izdelkov **ŠIMEN S., Jesenice - Fužine** 148



nudi najceneje mreže za ograje, za postelje, za presipanje peska, za okna itd.



v vseh velikostih.

Zahtevajte v lastnem interesu ponudbe!

Ogledala

brušena in nebrušena, v vseh velikostih in oblikah, iz prvovrstnega kristalnega stekla, 5-8 mm debelega, kakor tudi navadna »Fin« ogledala 2 mm debela, ter raznovrstno steklo (zrcalno 6-8 mm,

nadmočno 8-10 mm, tanko 4-5 1/2 mm debeline, specialno, alabaster, marmornato, ledenasto Prizma in angl. rebrasto

nadalje upognjene šipe, šipe za izložbe, vsteklevanje v medenino, graviranje raznih ornamentov, tudi po načrtih, montiranje auto šip ter popravila starih, pokvarjenih ogledal, izvršuje po najnižjih cenah

„Kristal“ d. d.

tovarne ogledal in brušenega stekla

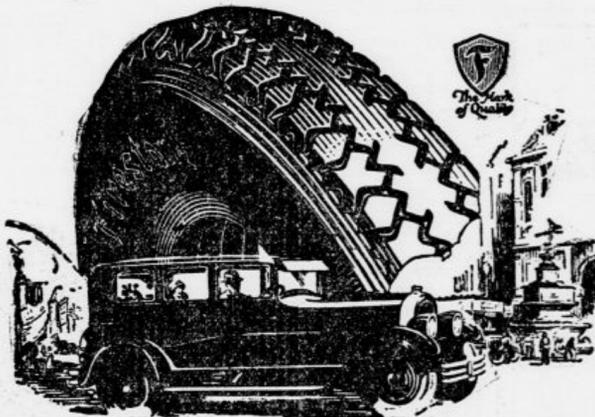
Centrala: **Maribor**, Koroška cesta 32
Telefon inter. 2132

Podružnice: **Ljubljana VII**, Medvedova cesta 38
Telefon inter. 3075

7610

VODILNA ZNAMKA

Firestone



Gum Dipped

Prvorazredna kvaliteta gume in platna, prepariranega po lastnem patentu »Gum Dipped« jamči za največje število kilometrov za vsak vložen dinar.

Generačni zastopnik: **Ivo Novaković**, ZAGREB, Žerjavičeva ulica 12.

Za Dravsko banovino:

Posredovalec družba z o. z.

Ljubljana, Tavčarjeva 6. Telefon 33-77.

PRIRODNA RADIOAKTIVNA

SISAČKA MINERALNA VODA



VLASNIK **P. TESLIČ SISAK**

ZDRAVI:

onemoglost, arterioskleroza, kožne, ženske in očesne bolezni, potem bolezni žlez, črevesja in želodca, dihal, spolnih in sečnih organov, ledvični in žolčni kamen, živčne bolezni, zapaljenje sluznic, golšo, hemoroide in neplodnost. Pije se z vinom, mlekom in sadnimi sokli. Zahtevajte povsod osvežujočo Sisačko mineralno vodo; ohranila in popravila Vam bo zdravje.

GLASBENI INSTRUMENTI ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

DIREKTNO TOVARNE

GRAMOFONI HARMONIKE

Violine od Din. 95 - TAMBURE od Din. 98 - ROČNE HARMONIKE od Din. 85

MANDOLINE - 136 - TROMBE - 505 - KROMATIČNE - 1590

GITARE - 207 - KLAVIRNETI - 120 - GRAMOFONI - 345

MEINEL & HEROLD, Maribor 101-B

Vsakovrstno **LOGAN POHIŠTVO** LJUBLJANA za opremo stanovanj in pisarn

Dunajska cesta 17

Najpopolnejši **STOEWER** šivalni stroj

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri trvdki

Lud. Baraga, Ljubljana Selenburgova ulica 6
Brezplačen pouk. — 15-letna garancija. Telefon št. 29-80.

POTOP

je največji in najživahnejši zgodovinski roman **H. SIENKIEVICZA**

1906 strani obsegajoči roman je izdal v dveh delih

TISKOVNA ZADRUGA V LJUBLJANI

Prvi del velja broširan 100.— Din vezan v platno 134.— Din
Drugi del velja broširan 100.— Din vezan v platno 124.— Din

Klišaje

vseh vrst za eno in večbarvni tisk izdeluje

„Južografika“ Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23

Birmanska darila **H. Suttner, Ljubljana 4**

Največja zaloga ur, zlatine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici Prešernova ulica 4. (Poleg frančiškanske cerkve.)

Birmanske ure za dečko od Din 44.— naprej
Birmanske zapesne ure od Din 70.— naprej

Zahtevajte cenik, gratis in franko.

„Jutrova“ mladinska knjižnica

Prigode gospoda Kozamurnika — Poredni Bobi — Janko in Stanko — Princeska Zvezdana — Skok, emok in Jokica in druge po Din 12 se dobijo v podružnicah „Jutra“

Na Jesenicah in v Novem mestu

Istotam se dobijo tudi vsi izšli „Jutrovi“ romani

Braća Mateljan SUŠAK

Veletrgovina vina osnovana 1876. priporoča svoja izbrana in zajamčeno naravna dalmatinska vina:

Belo, opolo in črno. Specialitete v sodih najmanj od 50 litrov

Originalni viški opolo, Vugava, dalmatinski »Burgundec« i »Dingač« z otoka Pelješca.

Priporoča svoja vina v steklenicah od 3 in 7 decil:

»Viški Crljenak«, »Viška Zlatarka« i »Prošek«

O kakovosti naših specialitet v steklenicah in sodih se lahko prepričate v Zagrebu v »Grajški kleti«, na Sušaku v »Hotelu Kontinental« kakor tudi po vseh boljših restavracijah in gostilnah v vsakem večjem mestu naše domovine ter na parobrodih »Jadranske plovidbe«.

Najbolje pa se prepričate, ako sami za poskušnjo naročite!

Vsa naročila se izvršujejo hitro in točno.

Hladilnice

avtomatične, original »Linde«, za MESARJE in RESTAVRATERJE, ter HLADILNE OMARE za gospodinjstvo dobavi »VEHA« d. z o. z., Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. Telefon 27-56. 7423

A. Golob & Komp. LJUBLJANA, Puharjeva ulica št. 3.

Izdelovanje emajliranih PEČI. Popravilo vseh vrst pločevinastih, emajliranih in Lučevih peči. Splošno kleparstvo, inštalacija strelodvodov. Zaloga šamotne opeke.

CENE KONKURENČNE.

Prevozni triciklji

se izdelujejo za trgovce, peke in mesarje v različnih modelih. — Ceniki franko. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., Ljubljana.

ŽALUZIJE. lesene tekstilne rolete (drvonitke), rolete iz gradna, samonavijalce in lesene rolete »Esslingere« v vsakih konstrukcijah izdeluje solidno in najceneje trvdka

PETER KOBAL Kranj — Slovenija
Brzojavke: Kopal. Tel. interurb. 32.

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

načrtana in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpriprostejšega do najprejnejšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.